

**SENAT
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VIII KADENCJA**

Warszawa, dnia 23 listopada 2011 r.

Druk nr 13

**MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH
SEKRETARZ STANU
SEKRETARZ do SPRAW EUROPEJSKICH
Mikołaj DOWGIELEWICZ**

**Pan
Bogdan BORUSEWICZ
MARSZAŁEK SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Szanowny Panie Marszałku,

W związku z realizacją zobowiązań wynikających z ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. nr 213, poz. 1395), w załączeniu przekazuję przygotowaną w trybie art. 3 ust. 1 ustawy

Informację dla Sejmu i Senatu o udziale Rzeczypospolitej Polskiej w pracach Unii Europejskiej w okresie styczeń – czerwiec 2011 r.,

która została przyjęta przez Komitet do Spraw Europejskich w dniu 21 listopada 2011 r.

Z wyrazami szacunku

(-) Mikołaj Dowgielewicz

MINISTERSTWO SPRAW ZAGRANICZNYCH

**INFORMACJA
DLA SEJMU I SENATU
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
O UDZIALE RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ W PRACACH
UNII EUROPEJSKIEJ**

Dokument przygotowany w związku
z art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października
2010 r. o współpracy Rady Ministrów
z Sejmem i Senatem w sprawach związanych
z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej
w Unii Europejskiej
(Dz. U. Nr 213, poz. 1395)

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	5
Założenia i struktura dokumentu	5
Podstawa prawna	5
Ramy czasowe	5
PRACE UE: ZAGADNIENIA HORYZONTALNE	6
WDRAŻANIE TRAKTATU Z LIZBONY	6
Reformy prawno-instytucjonalne w UE – nowy system kontroli uprawnień wykonawczych.....	7
Wnioski.....	11
TRANSFERY FINANSOWE POMIĘDZY RZECZOSPOLITĄ POLSKĄ A UNIĄ EUROPEJSKĄ (stan na 30 czerwca 2011 r.).....	12
Saldo	12
Transfery do Polski.....	12
Składka do budżetu UE.....	14
ENERGIA.....	15
Strategia działań na rzecz polityki energetycznej UE do 2020 r.....	15
Energia jądrowa. Bezpieczeństwo jądrowe (stress-testS)	18
Efektywność energetyczna	19
KLIMAT.....	20
Zmiany klimatyczne.....	20
Komunikat Komisji Europejskiej dotyczący przejścia na konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną do 2050 r.	21
Wnioski.....	22
EUROPEJSKA POLITYKA SĄSIEDZTWA.....	23
Partnerstwo Wschodnie	23
Wymiar Południowy Europejskiej Polityki Sąsiedztwa	25
Wnioski.....	27
ROZSZERZENIE.....	27
PRZYGOTOWANIA DO PREZYDENCJI POLSKIEJ.....	28
Przygotowania programowe	29
Logistyka.....	30
Informacja i promocja	32
Zasoby ludzkie i szkolenia.....	33
Program wieloletni „Przygotowanie, obsługa i sprawowanie Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w II połowie 2011 r.”	34
Wnioski.....	35
INFORMACJA O WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH, FUNDUSZU SPÓJNOŚCI, FUNDUSZY POZAUNIJNYCH ORAZ PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2007-2013 W POLSCE (stan na 30 czerwca 2011 r.).....	36
Perspektywa finansowa 2004-2006	37
Perspektywa finansowa 2007-2013	39
Postęp w realizacji programów pozaunijnych	45
Wnioski.....	46
Program Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013.....	47
PRACE UE: ZAGADNIENIA SEKTOROWE	49

POLITYKA GOSPODARCZA I FINANSOWA W UE.....	49
Semestr Europejski	49
Europejski Mechanizm Stabilności.....	50
Zarządzanie gospodarcze w UE.....	52
Pakt Euro Plus.....	53
Wnioski.....	55
POLITYKA AZYLOWA.....	56
Wspólny Europejski System Azylowy	56
Wnioski.....	57
STREFA SCHENGEN I ZARZĄDZANIE GRANICAMI ZEWNĘTRZNYMI UE	57
Akcesja Rumunii i Bułgarii	58
Inicjatywa mechanizmu wprowadzania w wyjątkowych sytuacjach kontroli na granicach wewnętrznych w strefie Schengen	59
Funkcjonowanie agencji Frontex	60
Wnioski.....	61
POLITYKA SPOŁECZNA I ZATRUDNIENIE.....	62
Zarządzanie Strategią Europa 2020.....	62
Polityka społeczna.....	63
Wnioski.....	65
KULTURA I EDUKACJA.....	66
Edukacja i młodzież.....	66
Kultura i polityka audiowizualna.....	68
Wnioski.....	70
JEDNOLITY RYNEK	71
Akt o jednolitym rynku.....	71
Akt na rzecz drobnej przedsiębiorczości	73
Inteligentne regulacje	74
Patent.....	74
Ochrona konsumentów.....	77
Wnioski.....	78
POLITYKA PRZEMYSŁOWA.....	79
ZDROWIE.....	81
Bezpieczna żywność – nowa żywność, przekazywanie konsumentom informacji na temat żywności	81
Inicjatywa aktywne i zdrowe starzenie się	83
BADANIA.....	84
Cyberbezpieczeństwo UE	84
8 Program Ramowy.....	86
NOWA POLITYKA UE W OBSZARZE SPORTU	88
POLITYKA ROLNA	89
Wspólna Polityka Rolna w wymiarze wewnętrznym i zewnętrznym	89
GMO.....	92
BIORÓŻNORODNOŚĆ.....	93
Strategia ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.	94
Wnioski.....	96
REFORMA WSPÓLNEJ POLITYKI RYBOŁÓWSTWA	96
Dyskusja nt. reformy Wspólnej Polityki Rybołówstwa po 2012 r.....	97
Wnioski.....	100
TRANSPORT.....	101
Rewizja wytycznych UE w sprawie Transeuropejskiej Sieci Transportowej (TEN-T)	101
ZAZIELENIANIE GOSPODARKI	104

Zazielenianie.....	104
Nowelizacja dyrektywy ws. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego.....	106
Nowelizacja dyrektywy o eurowiniecie.....	108
Wnioski.....	110
NOWE WYZWANIA POLITYKI REGIONALNEJ.....	110
Przyszłość polityki spójności.....	110
Wnioski.....	114
Strategie makroregionalne.....	114
Wnioski.....	115
PODSUMOWANIE.....	116
ZAŁĄCZNIKI.....	118
1. Prace UE w ujęciu statystyczno-faktograficznym.....	118
2. Polskie propozycje projektów w sieci TEN-T.....	118
3. Plan prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (przygotowany na podstawie ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu).	118

WPROWADZENIE

ZAŁOŻENIA I STRUKTURA DOKUMENTU

Wejście w życie Traktatu z Lizbony, wprowadzającego nowe kompetencje parlamentów narodowych państw członkowskich UE oraz wzmacniającego ich rolę w procesie decyzyjnym w Unii Europejskiej poprzez możliwość bezpośredniego i formalnego wpływania na kształt prawa UE, a także nowe ramy współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach europejskich, określone w nowej ustawie kooperacyjnej, determinują nową formułę dokumentu. Będzie się on koncentrował na tych elementach współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem, które są kluczowe z perspektywy politycznego, społecznego i gospodarczego interesu Polski w UE. Analiza problemów przebiega w sposób przekrojowy, odnosząc się nie tylko do okresu konkretnego przewodnictwa w Radzie UE, ale także wcześniejszych prac nad danym *dossier*, z równoczesnym uwzględnieniem niektórych elementów przewidywanego rozwoju dyskusji w trakcie kolejnej prezydencji, co pozwala na kompleksową prezentację problemu. W założeniu, nowa formuła raportu ma być elementem dyskusji problemowej na temat zagadnień z agendy europejskiej.

PODSTAWA PRAWNA

Dokument został opracowany w związku z realizacją postanowień art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 8 października 2010 r. o współpracy Rady Ministrów z Sejmem i Senatem w sprawach związanych z członkostwem Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej (Dz. U. Nr 213, poz. 1395), na mocy którego Rada Ministrów ma obowiązek poinformować Sejm i Senat – nie rzadziej niż raz na sześć miesięcy – o udziale Polski w pracach Unii Europejskiej.

RAMY CZASOWE

Co do zasady, dokument obejmuje okres prac Unii Europejskiej w pierwszym półroczu 2011 r. Z uwagi na analityczny charakter dokumentu w materiale możliwe są odniesienia do działań mających miejsce na agendzie europejskiej w okresach poprzedzających 2011 r., jak również wykraczających poza ramy końcowe minionej prezydencji węgierskiej.

WDRAŻANIE TRAKTATU Z LIZBONY

Węgry były ostatnim państwem trio, po Hiszpanii i Belgii, przy czym jako jedyne, cały okres przewodnictwa w Radzie UE sprawowały na zasadach wprowadzonych przez Traktat z Lizbony. Węgry kontynuowały współpracę instytucjonalną między Radą Unii Europejskiej a nowymi strukturami powołanymi na mocy Traktatu – Przewodniczącym Rady UE i Wysokim Przedstawicielem Unii ds. zagranicznych i polityki bezpieczeństwa – oraz w sposób zasadniczy wzmocnionym kompetencyjnie Parlamentem Europejskim. Trzeba odnotować, że pierwsza połowa 2011 r. była bardzo trudnym okresem, ponieważ z jednej strony wiele kwestii związanych z podziałem zadań i praktyczną realizacją nowych zasad nadal nie zostało jeszcze doprecyzowanych, a z drugiej strony poprzedzająca prezydencja belgijska w praktyce rozpoczęła wdrażanie rozwiązań, które stały się precedensowymi. Pojawiały się zatem spory i publiczne dyskusje o charakterze międzyinstytucjonalnym, które prezydencja węgierska starała się moderować w taki sposób, by prowadziły do rozwiązywania identyfikowanych niejasności i pragmatycznego poszukiwania rozwiązań korzystnych z punktu widzenia Unii Europejskiej jako całości.

Prezydencja węgierska zakończyła formalnie, uzgodnione jeszcze przez prezydencję belgijską, prace w sprawie przyjęcia przepisów implementujących postanowienia Traktatu z Lizbony, które ustanowiły instrument europejskiej inicjatywy obywatelskiej. Zgodnie z nim 1 milion obywateli z co najmniej jednej czwartej państw członkowskich UE ma możliwość zwrócenia się do Komisji Europejskiej o przedłożenie propozycji aktów legislacyjnych w obszarach należących do kompetencji Komisji Europejskiej. Rozporządzenie określające szczegółowe zasady dot. wykonywania inicjatywy obywatelskiej zostało formalnie przyjęte na posiedzeniu Rady ds. Edukacji, Młodzieży i Kultury 14 lutego 2011 r. (jako rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 211/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie inicjatywy obywatelskiej), a weszło w życie 1 kwietnia 2011 r. (Dz. U. L 65 z 11.3.2011). Przepisy rozporządzenia będą stosowane od 1 kwietnia 2012 r. Państwa członkowskie są zobowiązane w ciągu roku od wejścia w życie rozporządzenia 211/2011 dostosować przepisy krajowe do jego wymogów, m.in. wskazując Komisji Europejskiej organy, które będą odpowiedzialne za wydawanie certyfikatów potwierdzających liczbę ważnych deklaracji poparcia zebranych dla danego państwa członkowskiego oraz organy wydające certyfikaty o zgodności systemu zbierania deklaracji *on-line* z rozporządzeniem nr 211/2011.

W Polsce rozpoczęły się prace na rzecz wdrożenia przepisów inicjatywy obywatelskiej do krajowego porządku prawnego.

W ramach działań na rzecz wzmocnienia stabilności finansowej strefy euro, prezydencja węgierska kontynuowała prace dotyczące dokonania zmiany Traktatu (art. 136 Traktatu

o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, TFUE) mającej na celu ustanowienie Europejskiego Mechanizmu Stabilności (EMS). Rewizja Traktatu odbywa się na podstawie art. 48 ust. 6 TFUE, tj. w uproszczonej procedurze, bez zwoływania Konwentu i Konferencji Międzyrządowej. Podczas prezydencji węgierskiej odbyły się konsultacje z Parlamentem Europejskim, Komisją Europejską oraz Europejskim Bankiem Centralnym dot. projektu decyzji Rady Europejskiej zmieniającej art. 136 TFUE w celu ustanowienia EMS (zgodnie z art. 48 ust. 6 TFUE Rada Europejska odbywa konsultacje, jednakże ich wynik nie jest wiążący dla ostatecznej decyzji). 15 lutego 2011 r. Komisja Europejska wydała opinię wyrażającą zgodę na wprowadzenie zmiany w art. 136 TFUE, podobnie 17 marca 2011 r. Europejski Bank Centralny, natomiast Parlament Europejski w rezolucji z 23 marca 2011 r. przedstawił alternatywne propozycje zmiany przedmiotowego artykułu.

Prezydencji węgierskiej nie udało się rozpocząć dyskusji nt. klauzuli solidarności, która zgodnie z art. 222 TFUE zobowiązuje państwa członkowskie do świadczenia sobie wzajemnej pomocy w przypadku ataku terrorystycznego, klęski żywiołowej lub katastrofy spowodowanej przez człowieka, gdyż nie został przedłożony wspólny wniosek Komisji Europejskiej i Wysokiej Przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa w tej sprawie.

REFORMY PRAWNO-INSTYTUCJONALNE W UE – NOWY SYSTEM KONTROLI UPRAWNIEŃ WYKONAWCZYCH

Prezydencja węgierska formalnie sfinalizowała zainicjowane przez prezydencję szwedzką i kontynuowane przez prezydencję hiszpańską i belgijską prace nad rozwiązaniami dotyczącymi zmodyfikowanego systemu uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji Europejskiej. Traktat z Lizbony zawiera bowiem nowe rozwiązania dotyczące przekazywania Komisji Europejskiej przez legislatorów, tzn. Radę i Parlament Europejski, uprawnień w celu przyjęcia aktów prawnych (tzw. aktów delegowanych) o charakterze nieustawodawczym, o zasięgu ogólnym, które uzupełniają lub zmieniają niektóre, inne niż istotne, elementy aktu ustawodawczego oraz dotyczące przyjęcia aktów wykonawczych, przewidzianych w postanowieniach danego aktu ustawodawczego. Art. 290 i 291 TFUE stawiają obu legislatorów w jednakowej pozycji, co stanowi jedno z założeń nowej architektury systemu.

Postanowienia dotyczące aktów delegowanych, zawarte w art. 290 TFUE, przewidują kontrolę prawodawcy nad wykonywaniem przez Komisję Europejską jej uprawnień poprzez wykorzystanie prawa sprzeciwu wobec konkretnego aktu delegowanego bądź prawa odwołania uprawnienia do wydawania tego typu aktów. Postanowienia te obowiązują bezpośrednio i nie wymagają przyjęcia żadnych dodatkowych wiążących regulacji prawnych. Natomiast traktatowe przepisy odnoszące się do aktów wykonawczych, zawarte w art. 291 TFUE, przewidują, że kontrolę nad wykonywaniem uprawnień wykonawczych przez Komisję Europejską sprawują państwa członkowskie UE. Aby ustanowić mechanizmy takiej kontroli, konieczne stało się przyjęcie przez Parlament

Europejski i Radę odpowiednich regulacji prawnych, uzupełniających postanowienia Traktatu.

W lutym 2011 r., Rada po negocjacjach z Parlamentem Europejskim przyjęła rozporządzenie 182/2011 Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (tzw. rozporządzenie komitologiczne), które weszło w życie 1 marca 2011 r. W świetle postanowień rozporządzenia nowy system komitologiczny oparty jest na dwóch procedurach kontrolnych: doradczej, analogicznej do procedury doradczej z decyzji Rady 1999/468/WE oraz sprawdzającej, łączącej procedury zarządzającą i regulacyjną, stosowane w zależności od specyfiki i charakteru aktu podstawowego. Uprawnienia kontrolne zostały powierzone państwom członkowskim tj. eksperci w komitetach mogą wyrażać opinie w imieniu państw członkowskich. W przypadku procedury sprawdzającej, decyzje podejmowane są większością kwalifikowaną głosów. Sama Rada nie ma uprawnień kontrolnych, tzn. w odróżnieniu od poprzedniego reżimu komitologicznego regulowanego przez decyzję Rady z 1999 r., nie ma już możliwości przekazania projektu do decyzji Rady.

Parlament Europejski i Rada są stale informowane o pracach komitetów przy pomocy istniejącego już rejestru dotyczącego prac w ramach komitologii, który został dostosowany do nowych procedur. Prawo do informacji nie oznacza jednak wstrzymania procesu decyzyjnego. Parlament Europejski, jak i Rada mają prawo wyrazić swoje wątpliwości, co do sposobu wykonywania uprawnień przyznanych Komisji Europejskiej, ale nie będzie to miało efektu bezwzględnie zawieszającego proces decyzyjny. Komisja Europejska może bowiem uwzględnić stanowiska Parlamentu Europejskiego i Rady, ale samodzielnie decyduje o podtrzymaniu, zmianie lub wycofaniu projektu.

W trakcie negocjacji rozporządzenia i dyskusji na temat kształtu nowej komitologii zdecydowano również o wprowadzeniu nowego mechanizmu politycznej kontroli państw członkowskich UE nad działaniami Komisji Europejskiej, jakim jest komitet odwoławczy. W powszechnej opinii państw członkowskich, komitet ten stanowi dodatkowe zabezpieczenie ich interesów, w sytuacji gdy nowe regulacje prawne nie przewidują już możliwości przekazania kontrowersyjnych propozycji do rozpatrzenia przez Radę. Komitet odwoławczy dyskutuje i podejmuje ostateczne decyzje wobec tych propozycji Komisji Europejskiej, które w ramach procedury sprawdzającej spotkały się ze sprzeciwem państw członkowskich na forum właściwego komitetu komitologicznego, ale mimo negatywnego stanowiska Komisja Europejska dąży do ich przyjęcia, a w niektórych przypadkach również w odniesieniu do projektów, wobec których komitet komitologiczny nie wydał opinii.

Jednym z kluczowych elementów dyskusji dotyczącej aktów wykonawczych były regulacje z zakresu Wspólnej Polityki Handlowej (WPH). Z zasady środki wykonawcze w obszarze WPH przyjmowane są zgodnie z procedurą sprawdzającą. Rozporządzenie zawiera jednak pewne postanowienia szczególne, odnoszące się do środków antydumpingowych i wyrównawczych oraz środków ochronnych. W przypadku ostatecznych środków antydumpingowych i wyrównawczych, gdy odpowiedni komitet

nie wyda opinii, a zwykła większość członków sprzeciwi się ich przyjęciu, Komisja Europejska zobowiązana jest do przeprowadzenia dodatkowych konsultacji z państwami członkowskimi oraz do przedłożenia projektu środków do dyskusji w Komitecie odwoławczym. Komitet odwoławczy przyjmuje opinię kwalifikowaną większością głosów. Jednakże, w okresie przejściowym 18 miesięcy od wejścia w życie rozporządzenia, komitet odwoławczy wydaje opinię zwykłą większością głosów. W odniesieniu do ostatecznych multilateralnych środków ochronnych przed nadmiernym importem, w przypadku braku pozytywnej opinii komitetu odwoławczego (opinia negatywna bądź jej brak), Komisja Europejska nie może przyjąć proponowanych środków.

Art. 290 TFUE odnoszący się do aktów delegowanych nie przewiduje konieczności przyjęcia dodatkowych regulacji prawnych w celu jego stosowania. Postanowienia traktatowe są w tym względzie wystarczające. Jednakże zarówno Komisja Europejska, jak i Parlament Europejski oraz Rada podjęły prace nad ustanowieniem praktycznych rozwiązań odnoszących się do procedur przyjmowania aktów delegowanych oraz sprawowania kontroli przez oba ciała legislacyjne, mając na względzie efektywność i przejrzystość procesu decyzyjnego. Prace te doprowadziły do zawarcia pomiędzy Parlamentem Europejskim, Radą i Komisją Europejską, tzw. *Common Understanding* w sprawie aktów delegowanych. Dokument ten został zatwierdzony w imieniu Parlamentu Europejskiego przez Konferencję Przewodniczących w marcu 2011 r., a w imieniu Rady przez Komitet Stałych Przedstawicieli COREPER I w kwietniu tego samego roku.

Common Understanding zawiera szczegółowe postanowienia regulujące przekazywanie przez Komisję Europejską właściwych dokumentów do Parlamentu Europejskiego i Rady, sposób wykonywania uprawnień do wydawania aktów delegowanych przez Komisję Europejską oraz uprawnień kontrolnych Rady i Parlamentu Europejskiego. W zależności od charakteru aktu podstawowego uprawnienia do przyjęcia aktów delegowanych są powierzone Komisji Europejskiej na czas nieokreślony bądź na czas określony. Komisja jest zobowiązana do niezwłocznego powiadomienia równocześnie Rady i Parlamentu Europejskiego o przyjęciu aktu delegowanego. Ponadto, w uzasadnionych przypadkach może zostać zastosowany tryb pilny przyjmowania aktów delegowanych, o ile odpowiedni zapis zostanie wprowadzony do aktu podstawowego. Parlament Europejski bądź Rada mogą wyrazić sprzeciw wobec przyjęcia konkretnego aktu delegowanego w sytuacji, gdy któryś z legislatorów uzna, że Komisja Europejska wykroczyła poza swoje kompetencje lub też, w skrajnych przypadkach, zdecydować o całkowitym odwołaniu uprawnienia do wydawania aktów delegowanych. Do dokumentu załączone zostały również wzory standardowych artykułów określających zasady przekazywania uprawnień do wydawania aktów delegowanych, które powinny być umieszczane w aktach legislacyjnych w celu ujednoczenia formy zapisów.

Ponadto, *Common Understanding* odwołuje się do opublikowanego przez Komisję Europejską w grudniu 2009 r. komunikatu w sprawie wprowadzenia w życie art. 290 TFUE, w którym Komisja zobowiązała się do współpracy i konsultacji na poziomie

eksperckim na etapie opracowywania projektów aktów delegowanych (art. 290 TFUE nie przewiduje udziału państw członkowskich ani Parlamentu Europejskiego na tym etapie procedowania). Komisja Europejska została również zobowiązana do terminowego i jednoczesnego przekazywania właściwych dokumentów do Parlamentu Europejskiego i Rady.

Polska aktywnie uczestniczyła w ponadrocznych pracach zarówno nad kształtem nowego systemu komitologicznego, jak i nad zasadami wykonywania i kontroli uprawnień do wydawania aktów delegowanych. Priorytetowym celem działań podejmowanych przez Polskę było zapewnienie odpowiedniego udziału państw członkowskich i Rady w sprawowaniu kontroli nad wykonywaniem przez Komisję Europejską przyznanych jej kompetencji. Stąd też Polska opowiadała się za powołaniem komitetu odwoławczego jako dodatkowego zabezpieczenia przed potencjalnie rozszerzającym sposobem interpretacji przez Komisję Europejską przyznanych jej uprawnień oraz za wypracowaniem jasnych zasad dotyczących konsultacji ekspertów z państw członkowskich w przypadku aktów delegowanych. Polska dążyła równocześnie do zagwarantowania respektowania przez Komisję Europejską terminów przekazywania dokumentów w celu szczegółowego zapoznania się przez zainteresowane strony z nowymi propozycjami oraz przygotowania właściwego stanowiska, co stanowi kluczowy element skutecznej kontroli sprawowanej przez legislatorów i państwa członkowskie. Polska opowiadała się także za sprecyzowaniem kryteriów stosowania procedury pilnej, pozwalającej Komisji Europejskiej na przyjęcie środka wykonawczego o natychmiastowym zastosowaniu jeszcze przed uzyskaniem opinii właściwego komitetu, tak aby nie stanowiła ona furtki umożliwiającej obejście standardowego trybu postępowania. W swoim stanowisku Polska podkreślała również konieczność szczegółowego określenia kryteriów wyboru procedury doradczej i sprawdzającej oraz wskazania obszarów wrażliwych, w których brak opinii komitetu nie pozwalałby Komisji Europejskiej na przyjęcie proponowanego środka ze względu na duże rozbieżności wśród państw członkowskich.

Wraz z przyjęciem rozporządzenia ws. aktów wykonawczych oraz *Common Understanding* niezbędne będzie wypracowanie dobrych praktyk w zakresie stosowania obu dokumentów. Kontrowersje, szczególnie w relacjach Rada - Parlament Europejski może budzić rozdział materii, która powinna być regulowana za pomocą aktów delegowanych bądź wykonawczych. Mimo definicji traktatowych, w stanowiskach Parlamentu Europejskiego wobec konkretnych propozycji legislacyjnych widoczna jest tendencja do rozszerzającej interpretacji możliwości zastosowania aktów delegowanych, w przypadku których Parlament Europejski dysponuje znacznie większymi uprawnieniami niż w procesie przyjmowania aktów wykonawczych.

W świetle nowego rozporządzenia komitologicznego, problematyczny może stać się również zakres stosowania art. 5 ust. 4, który przewiduje m.in., że w przypadku gdy komitet nie był w stanie wydać opinii wobec projektu rozpatrywanego w ramach procedury sprawdzającej, Komisja Europejska – wbrew zasadzie ogólnej – nie może przyjąć proponowanego środka wykonawczego jeśli akt podstawowy przewiduje,

że projekt aktu wykonawczego nie może zostać przyjęty jeśli nie została wydana opinia. W opinii Komisji Europejskiej, odpowiedni zapis w akcie bazowym umożliwiający wykorzystanie art. 5 ust. 4 powinien być wprowadzany tylko w wyjątkowych sytuacjach i w odniesieniu do kwestii szczególnie wrażliwych z punktu widzenia państw członkowskich. Rada stoi natomiast na stanowisku, że stosowanie tej regulacji uzależnione jest tylko od jej swobodnej decyzji, gdyż rozporządzenie nie przewiduje żadnych dodatkowych warunków w tym względzie.

Ponadto, rozporządzenie komitologiczne nie znosi stosowania procedury regulacyjnej połączonej z kontrolą. W przypadku aktów bazowych, które zawierają odwołanie do tej właśnie procedury, jest ona nadal stosowana w ramach reżimu przejściowego. Komisja Europejska zobowiązała się do przeprowadzenia do końca 2012 r. oceny wszystkich aktów legislacyjnych zawierających postanowienia dotyczące procedury regulacyjnej połączonej z kontrolą oraz do przedstawienia do końca 2014 r. nowych propozycji mających na celu pełne dostosowanie do art. 290 TFUE. Jednakże, należy zauważyć, iż mimo definicyjnej zbieżności z aktami delegowanymi, konieczne będzie dokładne przeanalizowanie charakteru i zakresu projektowanych środków. Z tego względu proces dostosowania procedury regulacyjnej połączonej z kontrolą i wybór aktów delegowanych lub wykonawczych może rodzić spory pomiędzy legislatorami.

WNIOSKI

Wprowadzony przez Traktat z Lizbony nowy system uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji Europejskiej wiąże się z koniecznością zmiany sposobu wypracowywania stanowiska wobec konkretnych propozycji aktów legislacyjnych oraz oceny ich skutków. Głębszej analizy będzie wymagać każdorazowo podział na akty wykonawcze i akty delegowane, w kontekście zarówno przestrzegania postanowień traktatowych, jak również zagwarantowania odpowiedniego stopnia kontroli i zaangażowania państw członkowskich bądź Rady. Niezbędne będzie także wyważenie, w jakich sytuacjach przekazanie uprawnień Komisji Europejskiej jest uzasadnione ze względu na efektywność procesu decyzyjnego i terminowość przyjmowania określonych rozwiązań, a w jakich natomiast zasadne wydaje się pozostawienie danej kwestii do decyzji legislatora w przypadku konieczności wprowadzenia modyfikacji do aktu podstawowego. Ocena ta powinna opierać się na wstępnej analizie skutków rozwiązań, które w obliczu większej elastyczności przyjmowania aktów wykonawczych i delegowanych, mogą być niekorzystne z punktu widzenia części państw członkowskich. Szczęólnego znaczenia nabiera w tym kontekście ocena projektów aktów ustawodawczych UE pod kątem ich zgodności z zasadami pomocniczości i proporcjonalności, w zakresie, w jakim projekty te zawierają propozycje upoważnień dla Komisji Europejskiej do wydawania aktów delegowanych i wykonawczych.

TRANSFERY FINANSOWE POMIĘDZY RZECZPOSPOLITĄ POLSKĄ A UNIĄ EUROPEJSKĄ (stan na 30 czerwca 2011 r.)

SALDO

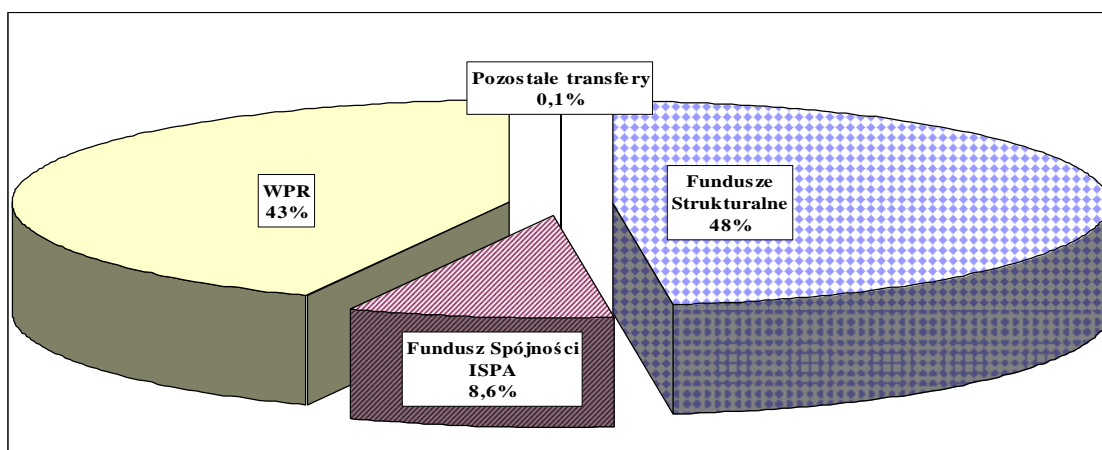
W ciągu 6 miesięcy prezydencji węgierskiej odnotowano pozytywne saldo rozliczeń pomiędzy Unią Europejską a Polską, która osiągnęła pozycję beneficjenta netto z dodatnim saldem w wysokości 5,4 mld euro. Strukturę transferów pomiędzy Polską a Unią Europejską w okresie styczeń – czerwiec 2011 r. prezentuje poniższa tabela.

Fundusze Strukturalne	3 530 598 690
Fundusz Spójności / ISPA	630 220 104
Wspólna Polityka Rolna	3 161 121 084
Pozostałe transfery	5 540 318
Transfery razem	7 327 480 197
Składka członkowska	1 957 877 438
Zwrot środków do budżetu UE	4 075 299
Saldo	5 365 527 460

Tabela 1. Struktura transferów finansowych Polska – budżet Unii Europejskiej w okresie 1 I 2011 – 30 VI 2011 (w euro).

TRANSFERY DO POLSKI

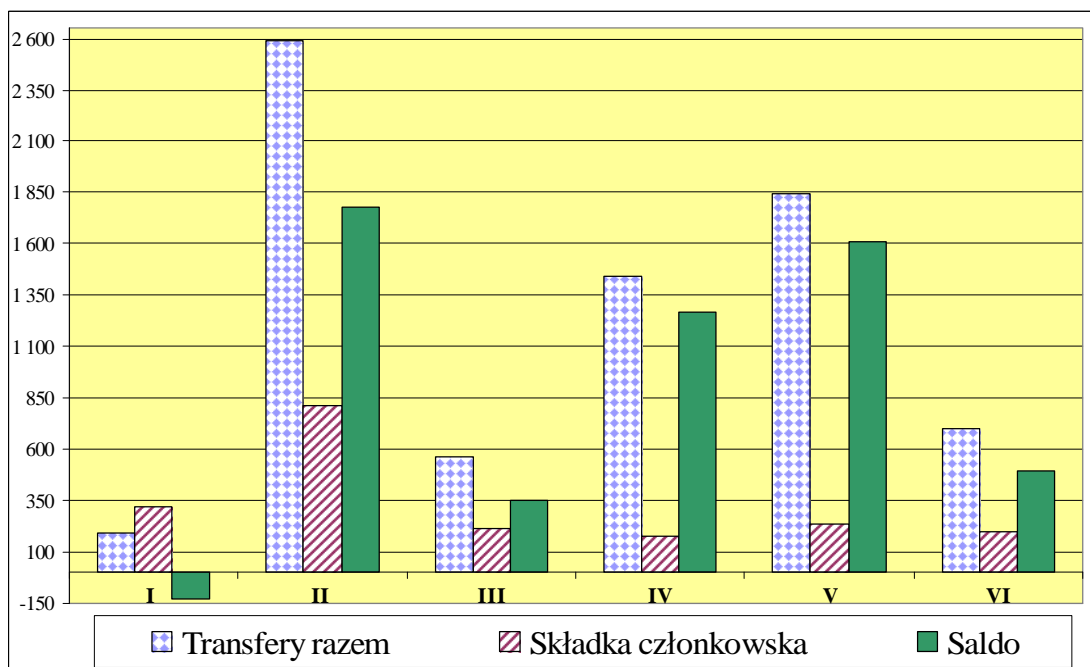
Poniższy wykres przedstawia procentowy udział poszczególnych kategorii w sumie transferów z budżetu UE do Polski w okresie 1 stycznia – 30 czerwca 2011 r.

Wykres 1. Transfery z budżetu Unii Europejskiej do Polski w okresie 1.I.2011 r. – 30.VI.2011 r.

W okresie 1 stycznia – 30 czerwca 2011 r. Polska otrzymała z budżetu ogólnego Unii Europejskiej ponad 7,3 mld euro. Najważniejsze pozycje wśród przepływów finansowych stanowiły transfery przeznaczone na finansowanie projektów realizowanych w ramach funduszy strukturalnych (3,5 mld euro), na Fundusz Spójności/ISPA (630 mln euro) oraz na Wspólną Politykę Rolną (3,1 mld euro). Do Polski wpływają także środki klasyfikowane jako „Pozostałe transfery” przekazywane m.in. szkołom wyższym, jednostkom badawczo – rozwojowym, czy fundacjom rządowym obsługującym programy współpracy zagranicznej, na konta w bankach komercyjnych. Do końca czerwca 2011 r. transfery te osiągnęły wysokość 5,5 mln euro.

Poniższy wykres przedstawia wielkości i wzajemne relacje transferów, składki członkowskiej oraz salda w okresie 1 styczeń – 30 czerwiec 2011 r.

Wykres 2. Transfery, składka członkowska oraz saldo rozliczeń finansowych Polska – Unia Europejska w okresie 1.1.2011 r. – 30.VI.2011 r. (w mln euro).

SKŁADKA DO BUDŻETU UE

W analizowanym okresie (1 styczeń – 30 czerwca 2011 r.) Polska wpłaciła do budżetu ogólnego UE składkę w wysokości 1,95 mld euro, w tym:

- z tytułu zasobu własnego opartego o DNB: 1 411,1 mld euro,
- z tytułu zasobu własnego opartego o VAT: 280,8 mln euro,
- z tytułu tradycyjnych zasobów własnych: 178,2 mln euro,
- z tytułu mechanizmów korekcyjnych (rabatu brytyjskiego oraz korekt przyznanych Szwecji i Niderlandom): 87,6 mln euro.

Prezydencja węgierska nadała priorytetowe znaczenie kwestiom bezpieczeństwa energetycznego i zrównoważonego rozwoju, co przełożyło się na dynamikę prac w tym zakresie. Istotny wpływ na działania miały nie tylko inicjatywy legislacyjne i pozalegisłacyjne wynikające z kalendarza prac Komisji Europejskiej i Rady (m.in. prace nad Planem Działań w zakresie Efektywności Energetycznej, Mapą dekarbonizacyjną 2050 i projektem rozporządzenia w sprawie integralności i przejrzystości rynku energii), ale także konkluzje Rady Europejskiej i Rady ds. Energii oraz wydarzenia międzynarodowe, których skutki dla polityki energetycznej UE i państw członkowskich będą miały długookresowe znaczenie.

STRATEGIA DZIAŁAŃ NA RZECZ POLITYKI ENERGETYCZNEJ UE DO 2020 R.

Fundamentalne znaczenie dla przyszłości polityki energetycznej UE miały konkluzje Rady Europejskiej z 4 lutego oraz Rady ds. Energii z 28 lutego 2011 r., które czytane łącznie tworzą całościową strategię działań na rzecz polityki energetycznej UE do 2020 r.

Dokumenty te stanowią wynik dyskusji na forum UE nad dwoma głównymi komunikatami Komisji Europejskiej z listopada 2010 r.: *Energia 2020: Strategia na rzecz konkurencyjnej, zrównoważonej i bezpiecznej energii (COM(2010) 639)* oraz *Priorytety w odniesieniu do infrastruktury energetycznej na 2020 r. i w dalszej perspektywie - plan działania na rzecz zintegrowanej europejskiej sieci energetycznej (COM(2010)677)*.

Główne postulaty prezentowane przez Polskę w ramach prac nad uzgadnianiem treści konkluzji zostały uwzględnione w następujących obszarach tematycznych:

I. Rynek wewnętrzny – konkluzje stanowią podstawę dla ukierunkowania rozwoju rynku wewnętrznego gazu i energii elektrycznej w stronę stworzenia konkurencyjnych i niedyskryminacyjnych warunków działania dla przedsiębiorstw: efektywne ramy regulacyjne i zmniejszenie barier administracyjnych w szczególności w aspekcie transgranicznym oraz rozbudowa infrastruktury energetycznej. Istotnym wnioskiem dla Polski jest nacisk na pełną i poprawną implementację tzw. trzeciego pakietu liberalizacyjnego. Specyfika rynku energetycznego w Polsce (głównie w sektorze gazu) wymaga od legislatora przyjęcia rozwiązań systemowych, gwarantujących rozwój konkurencji m.in. poprzez zapewnienie wolnego i niedyskryminacyjnego dostępu do infrastruktury przesyłowej i dystrybucyjnej. Stąd tak istotne znaczenie ma potwierdzenie w najbliższych miesiącach (w ramach prac nad nowym prawem gazowym) obowiązywania w Polsce pierwszego (pełne rozdzielenie przedsiębiorstw zajmujących się m.in. przesyłem od przedsiębiorstw zajmujących się produkcją lub/i dostawami gazu) lub w wybranych przypadkach drugiego modelu rozdzielenia własnościowego (tzw. niezależny operator systemu). Istotnym elementem jest także przyjęcie

i implementowanie rozporządzenia w sprawie integralności i przejrzystości rynku energii – tzw. REMIT (ang. *Regulation on Energy Markets Integrity and Transparency*).

II. Solidarność energetyczna – pozytywnie należy odczytać deklarację likwidacji tzw. odizolowanych wysp energetycznych w UE do 2015 r. Rada Europejska potwierdza w ten sposób potrzebę realizacji priorytetów infrastrukturalnych wskazanych przez Komisję Europejską w ramach tzw. pakietu infrastrukturalnego. Dla Polski ma to istotne znaczenie w kontekście współpracy z Państwami Bałtyckimi w ramach planu działań w zakresie połączeń międzysystemowych na rynku energii państw bałtyckich – tzw. BEMIP (ang. *Baltic Energy Market Interconnection Plan*).

III. Finansowanie infrastruktury – Polska popierała przyjętą logikę działania w zakresie finansowania rozbudowy infrastruktury energetycznej w oparciu w pierwszej kolejności o rynek. Po stronie administracji UE i państw członkowskich leży stworzenie dogodnych warunków dla inwestycji (uproszczenia procedur, ujednoczone przepisy w zakresie zezwoleń itd.), co wygeneruje oszczędności niezbędne dla dalszych inwestycji. Dopuszczalne jest także ograniczone wsparcie ze środków publicznych na projekty o priorytetowym znaczeniu dla bezpieczeństwa dostaw, których rynek sam nie sfinansuje. Jest to szczególnie istotne dla Polski w kontekście prac z partnerami z Grupy Wyszehradzkiej oraz innych państw regionu (Rumunia, Bułgaria, Chorwacja) zmierzających do dywersyfikacji dostaw i integracji rynków gazu, ropy i elektryczności.

IV. Wewnętrzne źródła energii – należy pozytywnie odnotować, że oprócz podkreślenia roli odnawialnych źródeł energii dla zapewnienia jej nieprzerwanych dostaw, UE podkreśla znaczenie technologii niskoemisyjnych, odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej oraz wewnętrznych konwencjonalnych i niekonwencjonalnych zasobów paliw kopalnych. Jest to istotne stwierdzenie ze względu na potrzebę zachowania elastycznego podejścia do wyzwań stojących przed poszczególnymi państwami członkowskimi z uwzględnieniem specyfiki struktury wytwarzania energii i poszanowania ich traktatowej kompetencji w zakresie określania warunków wykorzystania zasobów energetycznych, wyboru między różnymi źródłami energii i ogólnej struktury zaopatrzenia w energię.

V. Zewnętrzny wymiar polityki energetycznej – trzy elementy mają szczególnie istotne znaczenie:

- Rozszerzenie i pogłębienie zakresu działania Wspólnoty Energetycznej, która w efektywny sposób rozszerza dorobek prawny UE w obszarze energii na państwa trzecie.

- Zapewnienie równych warunków działania dla producentów energii w ramach EOG wobec partnerów z państw trzecich. Celem Polski jest, aby nie stosowano odstępstw i derogacji od regulacji UE w stosunku do uczestnictwa w unijnym rynku energii podmiotów z krajów trzecich, również w przypadku przedsiębiorstw pochodzących z krajów uznawanych za partnerów strategicznych.

- Wzmocnienie przejrzystości i spójności współpracy energetycznej z państwami trzecimi.

Kwestie te mają z punktu widzenia Polski kluczowe znaczenie. Poza wymiarem wewnętrznym (kwestie implementacyjne oraz rozbudowa i modernizacja infrastruktury energetycznej w Polsce) wszystkie powyższe obszary tematyczne będą miały istotny wpływ na bezpieczeństwo energetyczne naszego regionu oraz całej UE.

W wymiarze infrastrukturalnym należy odnotować uwzględnienie w powyższych dokumentach wszystkich projektów transgranicznych priorytetowych dla bezpieczeństwa dostaw ropy, gazu oraz elektryczności do Polski i regionu: projekty w ramach osi Północ-Południe, rozwoju sieci w Europie Środkowej, projekty w ramach BEMIP, projekt Odessa – Brody – Płock i rozwój południowego korytarza energetycznego (m.in. projekt Nabucco).

W kontekście realizacji tych projektów kluczowe będą dwa procesy:

1. Negocjacje ram prawnych wspierających rozwój inwestycji energetycznych: uproszczenia procedur, ujednolicone przepisy w zakresie zezwoleń, dobór kryteriów kwalifikowalności projektów itp., na podstawie projektów aktów legislacyjnych (w ramach tzw. Infrastrukturalnego Pakietu Energetycznego), które zostaną zaproponowane przez Komisję Europejską w październiku 2011 r.;
2. Negocjacje Wieloletnich Ram Finansowych na lata 2014-2020.

W ramach pierwszego z tych procesów kluczowe będzie przyjęcie operacyjnych kryteriów wyboru projektów o europejskim znaczeniu, które będą odzwierciedlać równowagę pomiędzy trzema filarami polityki energetycznej: wspieraniem zrównoważonego rozwoju (cele polityki klimatycznej), budową rynku wewnętrznego (m.in. wspieranie konkurencji, rozwoju sieci i optymalizacji kosztowej produkcji i doboru źródeł energii) oraz bezpieczeństwem dostaw (m.in. standardy bezpieczeństwa infrastrukturalnego, dywersyfikacja dostawców, tras przesyłu i źródeł surowców).

W drugim procesie kluczowe będą prace nad nowym instrumentem finansowym wspierającym rozwój infrastruktury energetycznej w UE. Komisja Europejska proponuje ustanowienie centralnie zarządzanego instrumentu (*Connecting Europe Facility - CEF*), który finansowałby ustalone wcześniej projekty z zakresu rozwoju m.in. infrastruktury energetycznej (około 9,1 mld euro na okres 2014-2020). Instrument ten finansowałby jedynie projekty transeuropejskie, pozostałe – lokalne i regionalne – projekty infrastrukturalne nadal byłyby finansowane ze środków polityki spójności. W interesie Polski jest utrzymanie prymatu polityki spójności w tym zakresie, ze względu na jej sprawdzoną wysoką efektywność i korzystną dla Polski alokację środków z budżetu UE. Na aktualnym etapie dyskusji należy podkreślać, by przyszłe finansowanie wybranych projektów transgranicznych z CEF nie zakłóciło równowagi pomiędzy priorytetami energetycznymi UE (np. poprzez uprzywilejowanie wybranych priorytetów lub technologii kosztem alternatywnych, często bardziej optymalnych kosztowo opcji), brało pod uwagę specyfikę poszczególnych regionów (odmienne energy mix i zagrożenia dla bezpieczeństwa dostaw) i wspierało wykorzystanie wewnętrznych źródeł energii pochodzącej ze źródeł zarówno odnawialnych, jak i kopalnych.

ENERGIA JĄDROWA. BEZPIECZEŃSTWO JĄDROWE (STRESS-TESTS)

Wydarzenia w Fukushima w marcu 2011 r. spowodowały, iż kwestie bezpieczeństwa instalacji jądrowych znalazły się w centrum zainteresowania prac w trakcie prezydencji węgierskiej. 21 marca 2011 r. odbyła się nadzwyczajna Rada ds. Energii. Także Rada Europejska w swoich konkluzjach z 24-25 marca 2011 r. odniosła się do sytuacji w Japonii, oraz wezwała do:

- przeprowadzenia przeglądu bezpieczeństwa wszystkich elektrowni jądrowych w UE na bazie kompleksowych analiz ryzyk (tzw. *stress tests*, testy odporności, zakres tych testów określony został przez European Nuclear Safety Regulators Group we współpracy z Komisją Europejską, przy wsparciu eksperckim Western European Nuclear Regulators Association) i upublicznienia wyników tych analiz;
- przeprowadzenia podobnych testów w sąsiedztwie UE (23 czerwca 2011 r. podpisano odpowiednie porozumienie, tzw. *joint declaration* z Rosją, Białorusią, Chorwacją, Szwajcarią, Turcją, Ukrainą i Armenią)
- przeprowadzenia przez Komisję Europejską przeglądu ram regulacyjno-prawnych i w razie konieczności zaproponowania nowelizacji do końca 2011 r.

W efekcie uzgodniono, by testy rozpoczęły się 1 czerwca 2011 r. Polska popiera działania podjęte w tym zakresie w trakcie prezydencji węgierskiej i obecnie kontynuuje te prace, również w ramach grupy *Ad Hoc Group on Nuclear Security*.

Istotne znaczenie dla przyszłości energii jądrowej oraz bezpieczeństwa energetycznego w regionie Europy Środkowo – Wschodniej miała polityczna decyzja Niemiec o stopniowej rezygnacji z energetyki jądrowej. Decyzja ta w sposób bardzo istotny wpłynie na przyszły kształt polityki energetycznej UE oraz energy mix poszczególnych państw członkowskich ze względu na:

- potrzebę zbilansowania systemu poprzez inne źródła energii, w tym m.in. gaz ziemny i odnawialne źródła energii (OZE),
- możliwy wzrost emisji CO₂ oraz wzrostu cen uprawnień do emisji, co będzie miało szkodliwy wpływ na sektor elektryczności (w szczególności opartej na węglu), stabilność sieci (więcej OZE oznacza zwiększenie problemu tzw. przepływów karuzelowych) oraz ostatecznie na cenę końcową dla konsumentów.
- wpływ na dyskusję dot. polityki klimatycznej, w związku z dużą rolą energetyki jądrowej dla spełnienia celów redukcji emisji CO₂ w poszczególnych państwach członkowskich.

Mając powyższe na uwadze i do czasu dokonania (na poziomie Niemiec i UE) pogłębionych analiz skutków gospodarczych, środowiskowych i społecznych podjętych decyzji, we wstępnej dyskusji na poziomie europejskim wskazywano m.in. na:

- potrzebę minimalizacji ryzyka wystąpienia efektu reakcji łańcuchowej w innych krajach,
- istotne znaczenie roli wewnętrznych źródeł energii, w szczególności gazu niekonwencjonalnego i węgla,
- potrzebę przyspieszenia rozwoju technologii czystego węgla, czyli technologii umożliwiających maksymalne wykorzystanie węgla, jako przejściowego źródła energii na drodze do przechodzenia do gospodarki niskoemisyjnej;
- potrzebę zrównowżenia w dyskusji klimatycznej celów klimatycznych z celami wzmacniania bezpieczeństwa dostaw i rynku wewnętrznego.
- potrzebę rozwinięcia instrumentów wzmacniających pozycję firm z UE *vis a vis* koncerny z krajów trzecich (m.in. w sektorze gazu) oraz podjęcia dyskusji nt. dokończenia budowy poprawnie funkcjonującego rynku wewnętrznego (usunięcie pozostałych dysfunkcyjności rynku).

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

W dniu 8 marca 2011 r. Komisja Europejska przedstawiła komunikat pt. „Plan na rzecz efektywności energetycznej z 2011 r.” Polska popierała wyrażone w komunikacie podejście, iż poprawa efektywności energetycznej w całym systemie energetycznym w znacznym stopniu przyczyni się do realizacji szerszych celów UE, jakimi są konkurencyjna gospodarka niskoemisyjna, użytkowanie zasobów naturalnych w sposób bardziej zgodny z zasadami trwałego rozwoju oraz bezpieczeństwo dostaw energii. Polska podkreśliła potrzebę wypracowania kompleksowych, ambitnych i racjonalnych kosztowo działań na szczeblu UE oraz nadrzędne znaczenie realizacji przez państwa członkowskie działań w zakresie efektywności energetycznej na odpowiednim szczeblu. Polska kontynuuje te działania w ramach prac nad wnioskiem legislacyjnym (dyrektywa efektywności energetycznej) oraz pozytywnie odnosi się do zaprezentowanych w komunikacie działań mających pomóc w osiągnięciu wyznaczonego przez Unię Europejską celu zmniejszenia do 2020 roku swojego zużycia energii pierwotnej o 20 % w stosunku do prognozowanego zużycia. Większość z przedstawionych w dokumencie działań jest zbieżna z polskimi oczekiwaniami. Polska zgadza się z Komisją Europejską co do kluczowego znaczenia efektywności energetycznej jako narzędzia do osiągnięcia celów redukcji emisji, poprawy bezpieczeństwa dostaw energii oraz ograniczenia zależności UE od importu paliw.

Kilka propozycji wymaga jednak doprecyzowania i dalszych dyskusji. Polska była i jest przeciwna ustanawianiu obowiązkowych celów w zakresie efektywności energetycznej jako dodatkowego celu politycznego. Ponadto, należy zagwarantować znaczne zwiększenie wsparcia finansowego, w ramach instrumentów finansowych dostępnych na szczeblu UE, dla poprawy efektywności energetycznej w dziedzinie budynków użytkowanych przez podmioty sektora publicznego. Należy także mieć na uwadze, by

przy podejmowaniu środków na rzecz poprawy efektywności energetycznej dokładnie analizować i brać pod uwagę ich ewentualny negatywny wpływ na odbiorcę końcowego, w szczególności unikać nadmiernego wzrostu cen energii dla tych odbiorców. W szczególności cele efektywnościowe nie powinny zmierzać do zmniejszenia dostępnych na rynku handlu emisjami zwolnień.

Polska uważa, iż ocena możliwości wypełnienia celów redukcji emisji będzie możliwa po przeprowadzeniu odpowiednich analiz, biorących pod uwagę niedawne decyzje rządów Niemiec i Włoch odnośnie wykorzystania energii jądrowej.

Inicjatywa prawodawcza Komisji Europejskiej mająca na celu ustanowienie ramowego instrumentu prawnego w sprawie efektywności energetycznej ma kluczowe znaczenie jako narzędzie do osiągnięcia celów redukcji emisji, poprawy bezpieczeństwa dostaw energii oraz ograniczenia zależności UE od importu paliw.¹

KLIMAT

ZMIANY KLIMATYCZNE

W trakcie przewodnictwa Węgier w Radzie UE na prezydencję węgierską spadł obowiązek podsumowania udziału Unii Europejskiej w Konferencji Klimatycznej COP 16, która odbyła się w grudniu 2010 r. Dyskusja ministrów skupiła się na ocenie szczytu w Cancun, w szczególności w kontekście ewentualnej potrzeby modyfikacji stanowiska UE (na bardziej ambitne) w odniesieniu do drugiego okresu rozliczeniowego Protokołu z Kioto, przede wszystkim mając na uwadze zaplanowaną na pierwszy tydzień kwietnia 2011 r. dodatkową sesję negocjacyjną dot. przyszłego porozumienia ws. zmian klimatu w Bangkoku. Należy zauważyć, iż przed szczytem COP 16, Rada ds. Środowiska w październiku 2010 r. przyjęła konkluzje, w których wskazywano, iż chociaż Unia preferuje globalne porozumienie klimatyczne, rozważy przystąpienie do drugiego okresu zobowiązań Protokołu z Kioto, jako element szerszego wyniku negocjacji globalnych, którego częścią będzie perspektywa ustanowienia globalnych i kompleksowych ram (porozumienia globalnego) włączających wszystkie największe gospodarki. Rada pod przewodnictwem Węgier analizowała czy warunki ww. konkluzji zostały (przynajmniej w części) spełnione. Polska razem z Belgią i Hiszpanią znalazła się wśród krajów

---

¹ Wiosną 2011 r. UE rozpoczęła dyskusję na temat długoterminowej europejskiej polityki efektywności energetycznej. Dyskusja opiera się na dokumencie Komisji *Roadmap 2050*, jako głównym elemencie inicjatywy flagowej *A Resource-efficient Europe*. Kontynuacją tej debaty będzie Komunikat *Energy Road Map 2050*, którego publikacja nastąpi jesienią 2011 roku.

promujących najbardziej ambitne stanowisko ws. drugiego okresu rozliczeniowego Protokołu z Kioto. Zdaniem Polski przyjęte *Cancun Agreements* uwzględniają perspektywę ustanowienia globalnych i kompleksowych ram, które w przyszłości obejmą wszystkie największe gospodarki. Stąd, każde rozpatrywanie surowszych warunków akceptacji kolejnego okresu rozliczeniowego i tym samym zaostrzenie stanowiska UE byłoby sprzeczne z ww. decyzją, co mogłoby negatywnie wpłynąć na postrzeganie UE w procesie międzynarodowym, szczególnie przez kraje rozwijające się, dla których drugi okres rozliczeniowy Protokołu z Kioto jest głównym postulatem w negocjacjach.

KOMUNIKAT KOMISJI EUROPEJSKIEJ DOTYCZĄCY PRZEJŚCIA NA KONKURENCYJNĄ GOSPODARKĘ NISKOEMISYJNĄ DO 2050 R.

Jednym z głównych obszarów w dziedzinie polityki klimatycznej, wokół której toczyła się debata w trakcie prezydencji węgierskiej był komunikat Komisji Europejskiej „Mapa drogowa dla konkurencyjnej gospodarki niskowęglowej do roku 2050” (tzw. *Roadmap 2050*). W dn. 21 czerwca 2011 r. podczas posiedzenia Rady ds. Środowiska, Polska nie poparła konkluzji Rady ws. Planu działania, co spowodowało, że dokument – poparty przez pozostałe 26 państw członkowskich – został przyjęty jedynie jako konkluzje prezydencji.

W opinii Rządu RP, w odniesieniu do propozycji celów redukcyjnych (*milestones*), brzmienie zaproponowane w projekcie konkluzji dawało do zrozumienia, iż Rada UE akceptuje politycznie proponowane przez Komisję Europejską pośrednie cele redukcyjne, oraz że ich ustanowienie już teraz leży w interesie przedsiębiorstw i biznesu europejskiego. Warto podkreślić, iż część państw członkowskich uznawała cele za nowe wiążące prawnie cele redukcyjne w UE w perspektywie 2050 r. Tymczasem w opinii Polski, punkty odniesienia zaproponowane przez Komisję Europejską w Komunikacie (25% w r. 2020, 40% do roku 2030, 60% do roku 2040 i 80% do roku 2050) powinny być uznane jedynie jako propozycja wyjściowa Komisji Europejskiej (jedna z wielu, które już się pojawiły, i które pojawią się w najbliższej przyszłości), oparta na szeregu założeń wymagających dalszych szczegółowych analiz i dalszej dyskusji w gronie różnych formacji Rady i w powiązaniu z innymi dokumentami strategicznymi UE. Polska konsekwentnie podkreślała także konieczność realizacji zasady warunkowości zawartej w przyjętym w 2007 r. i nadal obowiązującym stanowisku szefów państw i rządów UE, tj. warunkowym zwiększeniu zobowiązań do redukcji emisji ponad 20 %. Warunkiem jest wynegocjowanie globalnego i prawnie wiążącego porozumienia na forum globalnym oraz uzyskanie porównywalnych zobowiązań redukcyjnych ze strony państw rozwiniętych oraz adekwatnych działań ze strony kluczowych państw rozwijających się.

Konkluzje potwierdzały ponadto, iż osiągnięcie redukcji rzędu 25% w 2020 r. będzie spójne z zaproponowanym przez Komisję Europejską efektywnym kosztowo scenariuszem działań, bez względu na fakt, iż tak długookresowy scenariusz opiera się na wielu niepewnościach, co zostało uznane w konkluzjach Rady ds. Gospodarczych i Finansowych z 17 czerwca 2011 r. Polska ani żadne inne państwo członkowskie do

dzisiaj nie dysponuje wiedzą, czy cel 25% może zostać zrealizowany w sposób efektywny kosztowo zarówno na poziomie UE, jak też na poziomie poszczególnych państw członkowskich i sektorów. Należy podkreślić, że analizy wpływu proponowanych działań na państwa członkowskie i poszczególne sektory nie zostały dotychczas przygotowane przez Komisję Europejską (zarówno w perspektywie 2020, jak i 2050 r.). Dla Polski nie bez znaczenia pozostawał fakt, iż redukcja 25% w perspektywie 2020 r. to cel krótkookresowy, którego potwierdzenie mogło zostać odebrane przez Komisję Europejską jako przyzwolenie państw członkowskich do dodatkowych działań ze strony Komisji Europejskiej, np. cięcie w puli uprawnień w systemie handlu emisjami (taka propozycja pojawia się w Komunikacie Komisji Europejskiej jako tzw. *set-aside*). Polska natomiast była gotowa poprzeć cel 25% jedynie jako wynik realizacji indykatywnego celu UE w zakresie efektywności energetycznej. Wynika to z faktu, że Polska uznaje działania w zakresie efektywności energetycznej jako efektywną kosztowo metodę redukcji emisji, która dodatkowo nie prowadzi do wzrostu ceny uprawnień do emisji CO₂.

Zamiarem prezydencji polskiej będzie powrót do dyskusji nad mapą drogową na forum Rady ds. Środowiska po przedstawieniu przez Komisję Europejską analizy jej wpływu na poszczególne państwa członkowskie. Dopiero na tej podstawie dyskusja może przybrać charakter merytoryczny, dający nadzieję na wypracowanie konkluzji Rady w tym zakresie podczas prezydencji polskiej. W dalszym procedowaniu nad Komunikatem konieczne jest także zapewnienie spójności z innymi politykami – nie tylko odnoszącymi się do sektorów, których bezpośrednio dotyczy redukcja emisji, ale ze wszystkimi innymi politykami, na które może mieć wpływ polityka klimatyczna. Ponieważ Komunikat określa długoterminową strategię rozwoju takich kluczowych sektorów jak transport, energetyka, budownictwo, rolnictwo, to automatycznie łączy się z pracami prowadzonymi przez inne Rady sektorowe niż Rada ds. Środowiska (Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, Rady ds. Konkurencyjności, Rady ds. Gospodarczych i Finansowych, Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa).

WNIOSKI

Przyszłość Protokołu z Kioto i ewentualny drugi okres rozliczeniowy będzie największym problemem politycznym, z jakim również Polska jako prezydencja w Radzie UE będzie musiała się zmierzyć w II połowie 2011 r. To podczas polskiej prezydencji odbędzie się spotkanie Stron Konwencji Klimatycznej, na którym kwestia kontynuacji zobowiązań w ramach Protokołu z Kioto będzie kluczowym elementem negocjacji. Stanowisko UE (warunki akceptacji kontynuacji Protokołu) musi być na tyle elastyczne i zarazem realistyczne aby UE nie została oskarżona o chęć wycofania się z Protokołu, co w praktyce oznaczałoby koniec funkcjonowania tego jedyne go prawnie wiążącego instrumentu prawa międzynarodowego w zakresie redukcji emisji. Stanowisko, które będzie musiała wypracować polska prezydencja musi być jednocześnie ambitne, ale i realne tak, aby nie uniknąć rozczarowania podobnego do obrad w Kopenhadze w 2009 r. Warto podkreślić, iż kraje rozwijające się stawiają uzgodnienie i przyjęcie

drugiego okresu zobowiązań Protokołu z Kioto, jako podstawowy warunek osiągnięcia postępu w negocjacjach. Uznają przy tym, że UE jest jedyną grupą państw - stron UNFCCC, która jest zdolna do podjęcia takiej decyzji.

EUROPEJSKA POLITYKA SĄSIEDZTWA.

W dniu 25 maja 2011 r. został ogłoszony Wspólny Komunikat Wysokiej Przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji Europejskiej „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie”. Komunikat jest wynikiem przeglądu Europejskiej Polityki Sąsiedztwa (EPS) zainicjowanego przez Komisję Europejską i trwającego od lipca 2010 r. z udziałem państw członkowskich, państw sąsiedztwa oraz organizacji i instytucji pozarządowych. W Komunikacie Wysoka Przedstawiciel i Komisja Europejska przedstawiły wizję zreformowanej polityki sąsiedztwa, opierającej się na pogłębionym wsparciu UE dla demokratyzacji, współpracy ze społeczeństwami, zróżnicowaniu oferty UE w odniesieniu do poszczególnych państw sąsiedztwa („*more-for-more*”), a także głębszej integracji gospodarczej i sektorowej, w ramach dwóch regionalnych aspektów europejskiej polityki sąsiedztwa obejmujących odpowiednio Partnerstwo Wschodnie oraz południowy region Morza Śródziemnego.

PARTNERSTWO WSCHODNIE

Jednym z głównych wydarzeń w obszarze Partnerstwa Wschodniego (PW) w okresie prezydencji węgierskiej było opublikowanie 25 maja 2011 r. przez Wysoką Przedstawiciel i Komisję Europejską Wspólnego Komunikatu dot. reformy Europejskiej Polityki Sąsiedztwa „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” oraz przyjęcie przez Radę ds. Zagranicznych 20 czerwca 2011 r. odnoszących się do niego konkluzji. Podkreślono w nich uzależnienie większego wsparcia UE dla państw sąsiedzkich od postępu reform, co jest szczególnie istotne dla najbardziej zaangażowanych państw partnerskich, a także wskazano możliwość stopniowej integracji z jednolitym rynkiem UE oraz dążenie do uruchomienia negocjacji ws. ułatwień wizowych z Białorusią, Armenią i Azerbejdżanem. Ponownie przypomniano, że Plany Działania ws. liberalizacji wizowej uzgodnione dla Ukrainy i Mołdowy mogą być zastosowane jako model w przypadku relacji z innymi państwami partnerskimi. Rada zleciła ponadto Wysokiej Przedstawiciel oraz Komisji Europejskiej działania pogłębiające współpracę sektorową oraz przedstawienie propozycji dot. Europejskiej Fundacji na rzecz Demokracji (*European Endowment for Democracy*) oraz Instrumentu Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego (*Civil Society Facility*). Pierwsza z tych propozycji była inicjatywą Polski i została zaproponowana w styczniu 2011 r. przez Ministra Spraw Zagranicznych, jako nowy instrument promocji zasad demokracji i

wspierania budowy społeczeństwa obywatelskiego (obecnie trwają prace ESDZ nad implementacją powyższej koncepcji).

W nowej koncepcji zaplanowano również przeznaczenie dodatkowych środków na państwa sąsiedzkie. Istotne znaczenie ma w tym kontekście wydane Komisji Europejskiej zlecenie do opracowania nowego Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w oparciu o uproszczone programowanie, jak też zasadę *more for more*.

Elementem realizacji oferty praskiej w dziedzinie Partnerstwa Wschodniego było kontynuowanie procesu negocjowania umów stowarzyszeniowych i o wolnym handlu z państwami sąsiedztwa wschodniego. Polska aktywnie wspierała negocjacje umowy stowarzyszeniowej wraz z porozumieniem o utworzeniu pogłębionej i wszechstronnej strefy wolnego handlu (DCFTA) z Ukrainą. Podczas prezydencji węgierskiej odbyły się trzy rundy negocjacyjne umowy DCFTA z Ukrainą. Postęp w negocjacjach był wyznaczony m.in. zaakceptowaniem przez stronę ukraińską tzw. *red lines* UE. Podczas prezydencji węgierskiej trwały również negocjacje umów stowarzyszeniowych z Armenią, Azerbejdżanem, Gruzją i Mołdową. Kontynuowano ponadto przygotowania do rozpoczęcia negocjacji porozumień o utworzeniu stref wolnego handlu z Armenią, Gruzją i Mołdową.

W kwestii reżimu wizowego UE otworzyła kolejny etap procesu liberalizacji wizowej z Mołdową, przyznając jej Plan Działania w tym zakresie (podobny Plan Działania ma już Ukraina). Z początkiem marca 2011 r. weszła także w życie umowa o ułatwieniach wizowych i umowa o readmisji z Gruzją (podpisana w 2010 r.).

Zintensyfikowaniu uległy prace nad uruchomieniem Kompleksowych Programów Rozwoju Instytucjonalnego (*Comprehensive Institution Building Programmes - CIB*), skierowanych do 5 państw PW: Armenii, Azerbejdżanu, Gruzji, Mołdowy i Ukrainy. Państwa partnerskie finalizują opracowywanie Planów Reform Instytucjonalnych (*Institutional Reform Plans - IRP*), tj. szczegółowych wykazów instytucji, które zostaną zreformowane oraz metod i środków, przy pomocy których zostaną przeprowadzone reformy, które będą stanowić podstawę do wydania przez Komisję Europejską decyzji uruchamiającej środki finansowe na realizację CIB.

Komisja Europejska rozpoczęła ponadto w maju 2011 r. uzgodnienia z państwami partnerskimi dot. pilotażowych programów rozwoju regionalnego (*Pilot Regional Development Programmes – PRDP*). Programy te, przygotowywane na bazie doświadczeń polityki spójności UE, będą miały na celu wyrównywanie różnic pomiędzy poszczególnymi regionami przy uwzględnieniu potrzeb oraz specyfiki terytorialnej każdego z państw Partnerstwa Wschodniego.

Jednym z działań konsekwentnie realizowanych przez Polskę podczas prezydencji węgierskiej było kontynuowanie wsparcia dla rozwoju wielostronnego wymiaru Partnerstwa Wschodniego. W ramach współpracy multilateralnej, w kwietniu i maju 2011 r. miała miejsce piąta seria spotkań platform tematycznych (podczas których Polska zgłosiła m.in. zamiar uruchomienia w czasie prezydencji Polski w Radzie UE programu szkoleń dla urzędników z państw PW – Akademii Administracji Publicznej PW),

odbyły się ponadto posiedzenia paneli eksperckich. Uruchomione zostały pierwsze praktyczne działania w ramach inicjatyw flagowych: 1) Zintegrowany Program Zarządzania Granicami – rozpoczęcie realizacji programu treningowego IBM FIT w marcu 2011 r. oraz 2) Wsparcie dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw – formalne uruchomienie realizacji jednego z komponentów inicjatywy, tj. programu *EastInvest* w marcu 2011 r. Należy również podkreślić, iż w ramach prac Platformy 2 PW (ds. Integracji Gospodarczej i Konwergencji z Politykami UE) Polska intensywnie zabiegała o utworzenie panelu tematycznego ds. polityki transportowej.

Polska aktywnie popierała również prace w ramach wymiaru parlamentarnego współpracy UE z jej wschodnimi sąsiadami – w maju 2011 r. w Parlamencie Europejskim odbyło się inauguracyjne posiedzenie Zgromadzenia Parlamentarnego Partnerstwa Wschodniego – EURONEST, którego zadaniem jest wsparcie, promocja i wzmocnienie współpracy wewnątrz Partnerstwa Wschodniego.

WYMIAR POŁUDNIOWY EUROPEJSKIEJ POLITYKI SĄSIEDZTWA

Okres prezydencji węgierskiej zbiegł się w czasie z wybuchem masowych protestów antyrządowych w państwach Południowego Sąsiedztwa, określanych jako Arabska Wiosna. Wydarzenia te obejmowały w I poł. 2011 r. kolejne państwa Afryki Północnej: Tunezję, Egipt, Libię, a następnie Syrię (na mniejszą skalę odnotowano też demonstracje społecznego niezadowolenia w Maroku, Jordanii, czy Algierii) oraz niektóre kraje Zatoki Perskiej (głównie Bahrajn i Jemen). Źródłami niezadowolenia społeczeństw arabskich były zarówno motywy ekonomiczne (głównie wysokie bezrobocie, korupcja i oligarchiczne zarządzanie gospodarką), jak i polityczno-społeczne (nierespektowanie rządów prawa, zasad demokracji czy też podstawowych praw i wolności obywatelskich).

W kontekście powyższych wydarzeń, toczący się od połowy 2010 r. przegląd Europejskiej Polityki Sąsiedztwa oraz prace nad nową perspektywą finansową Unii Europejskiej na lata 2014 – 2020, wymusiły na partnerach unijnych pogłębioną refleksję nad wyzwaniem i nowymi kierunkami wymiaru południowego Polityki Sąsiedztwa.

Bezpośrednią odpowiedź UE na zmiany zachodzące w regionie Afryki Północnej zawarto w dwóch komunikatach: „Partnerstwo dla demokracji i wspólnego dobrobytu z krajami Sąsiedztwa Południowego” z 8 marca 2011 r. i „Nowa koncepcja działań w obliczu zmian zachodzących w sąsiedztwie” z 25 maja 2011 r. Istotne znaczenie dla polityki UE wobec tego regionu oraz przyszłości EPS zawarto także w konkluzjach Rady z marca oraz czerwca 2011 r. (dot. przeglądu EPS). Zawarte w ww. dokumentach propozycje budowy nowego, efektywnego Partnerstwa, w szczególności sposób odnoszące się do procesów szeroko rozumianej transformacji, opierają się na zasadzie zróżnicowania i warunkowości pomocy – *more for more*, tj. więcej wsparcia i współpracy gospodarczej w zamian za efektywne przeprowadzanie reform. UE zobowiązała się ponadto do wyasygnowania krótkoterminowej pomocy finansowej na wsparcie przemian demokratycznych w Tunezji (17 mln euro) i Egipcie, udzielenia pomocy humanitarnej

Libii oraz na rzecz libijskich uchodźców na granicach z Tunezją i Egiptem w wysokości 30 mln euro, a ponadto do podwyższenia kwoty pożyczek EBI dla krajów basenu Morza Śródziemnego (o 1 mld euro) i rozszerzenia mandatu EBOR na obszar tego regionu. Przy czym, w odniesieniu do całościowej Polityki Sąsiedztwa, w ramach przeglądu tej polityki zakończonej w czerwcu 2011 r., UE zdecydowała o zwiększeniu zaangażowania UE w państwach sąsiedzkich w latach 2011-2013 o dodatkowe 1 mld 240 mln euro z budżetu Unii (środki te będą przeznaczone na działania w ramach obu wymiarów EPS).

W stanowisku prezentowanym przez Polskę zarówno na forum UE, jak i wobec państw południowego sąsiedztwa, wskazywano, iż dla zapewnienia trwałego, długofalowego efektu zapoczątkowanych przemian politycznych w Północnej Afryce konieczne będzie efektywne przeprowadzenie reform systemu gospodarczo-społecznego, ukierunkowanych na rozwój gospodarczy, tworzenie nowych miejsc pracy oraz aktywizację społeczną. W kontekście dyskusji nad EPS Polska wskazywała na konieczność zachowania proporcji podziału środków pomiędzy Południe i Wschód tak, aby dodatkowe alokacje finansowe w regionie południowego sąsiedztwa o charakterze doraźnym nie odbiły się niekorzystnie na poziomie wsparcia przeznaczonego w ramach Partnerstwa Wschodniego.

Na potrzebę równego traktowania krajów obu wymiarów EPS – południowego i wschodniego – Polska wskazywała również w kontekście działań podejmowanych przez UE w obszarze Wspólnej Polityki Handlowej, podkreślając, iż inicjatywy na rzecz pobudzenia handlu i inwestycji w regionie południowego sąsiedztwa UE nie powinny prowadzić do nierównowagi w poziomie zaangażowania UE na Wschodzie i Południu, kosztem krajów Partnerstwa Wschodniego. Biorąc powyższe pod uwagę, w stanowisku prezentowanym w ramach UE Polska podzielała potrzebę implementacji szerokiego pakietu inicjatyw handlowo-inwestycyjnych „Partnerstwa dla demokracji i wspólnego dobrobytu z krajami Sąsiedztwa Południowego”, przy zachowaniu zasad zróżnicowania i warunkowości, w oparciu o motywacyjne podejście *more for more*, zgodnie z wytycznymi zawartymi w ww. tegorocznych komunikatach KE i konkluzjach Rady. Stanowisko to odnosiło się zarówno do krótkookresowych działań UE, koncentrujących się głównie na przyspieszeniu już rozpoczętych negocjacji bilateralnych mających na celu uzupełnienie istniejących eurośródmorskich umów stowarzyszeniowych o nowe zobowiązania, jak i długoterminowej inicjatywy rozpoczęcia negocjacji pogłębionych i kompleksowych umów o wolnym handlu (DCFTAs) z tymi krajami Południa, które będą do tego procesu odpowiednio przygotowane.

W perspektywie krótkoterminowej, priorytetem UE i Polski w I połowie 2011 r. było wypracowanie nowych mechanizmów wsparcia budowy demokracji i rządów prawa w państwach Południowego Sąsiedztwa, w szczególności poprzez zaproponowanie powołania Europejskiej Fundacji na rzecz Demokracji.

Polska zadeklarowała gotowość wspierania transformacji demokratycznych poprzez dzielenie się naszym własnym doświadczeniem w tym zakresie (zaplanowane zostały szkolenia dla administracji na wszystkich szczeblach, dla przyszłych elit politycznych, w tym młodego pokolenia, przedstawicieli związków zawodowych, organizacji

pozarządowych; stacja Al Dżazira wyprodukuje w języku arabskim serię krótkich filmów nt. doświadczeń polskiej transformacji ustrojowej dla odbiorców w państwach partnerskich Południowego Sąsiedztwa).

WNIOSKI

W pierwszej połowie 2011 r. Europejska Polityka Sąsiedztwa znajdowała się wysoko na agendzie Unii Europejskiej. Wydarzenia w Afryce Północnej były dodatkowym bodźcem dla ukończenia rozpoczętego w 2010 r. procesu rewizji Europejskiej Polityki Sąsiedztwa, zakończonego w czerwcu 2011 r. przyjęciem postanowień o koncentracji współpracy UE z sąsiedztwem na kwestiach demokratyzacji, dalszej integracji gospodarczej z Unią Europejską, powołaniu nowych instrumentów współpracy oraz przeznaczeniu dodatkowych środków na współpracę o wysokości ponad 1 mld euro w latach 2011-2013. Polska wspierała rozwój stosunków UE z obydwojoma regionami sąsiedztwa, starając się o utrzymanie równowagi pomiędzy regionem wschodu i południa, a także zabiegając o to, by UE, przygotowując adekwatną odpowiedź na wydarzenia w regionie Afryki Północnej, utrzymywała zainteresowanie terminowym wdrażaniem oferty praskiej dla sąsiedztwa wschodniego.

ROZSZERZENIE

Jednym z wyzwań konsekwentnie realizowanych przez Polskę podczas prezydencji węgierskiej było kontynuowanie działań zmierzających do utrzymania wizerunku Polski jako państwa sprzyjającego procesowi dalszych rozszerzeń UE oraz wspieranie działań mających na celu osiągnięcie realnego postępu w zakresie negocjacji akcesyjnych, a także zbliżaniu poszczególnych kandydatów do UE.

Wśród najważniejszych celów było doprowadzenie do zakończenia negocjacji akcesyjnych z Chorwacją. Zadanie to udało się zrealizować prezydencji węgierskiej w ostatnich dniach przewodnictwa w Radzie, m.in. dzięki wsparciu i determinacji państw prorozszerzeniowych, w tym Polski. Trudności wynikały zarówno z opóźnień w procesie implementacji unijnego *acquis*, jak również z trwającego od dłuższego czasu zjawiska tzw. zmęczenia rozszerzeniem oraz problemów związanych ze światowym kryzysem gospodarczym, który wpływał na koncentrowanie się państw członkowskich UE na działaniach mających na celu złagodzenie jego skutków.

Polska aktywnie wspierała (m.in. na forum grupy roboczej ds. rozszerzenia) negocjacje z Chorwacją, co przyniosło wymierny postęp w otwieraniu i zamykaniu kolejnych rozdziałów negocjacyjnych oraz pozwoliło sfinalizować negocjacje. Negocjacje akcesyjne z Chorwacją zakończyły się 30 czerwca 2011 r. Otworzyło to możliwość podpisania w trakcie polskiego przewodnictwa Traktatu Akcesyjnego z Chorwacją.

Negocjacje z Turcją, mimo znacznego wsparcia ze strony Polski oraz pozostałych krajów należących do państw prorozszerzeniowych, nie osiągnęły postępu. W pierwszym półroczu 2011 r. nie udało się otworzyć żadnego rozdziału. Wynikało to m.in. z sytuacji wewnętrznej w Turcji (wybory parlamentarne 12 czerwca 2011 r.).

Negocjacje akcesyjne z Islandią prowadzone były bardzo sprawnie, a przegląd prawa (*screening*) odbył się zgodnie z ustalonym harmonogramem (został zakończony 21 czerwca 2011 r.). W dniu 27 czerwca 2011 r. podczas Międzyrządowej Konferencji UE-Islandia otwarto cztery rozdziały negocjacyjne, w tym dwa zamknięto.

Polska aktywnie popierała „perspektywę europejską” dla wszystkich państw z regionu Bałkanów Zachodnich, postrzegając proces rozszerzenia jako narzędzie budowania stabilności w regionie.

PRZYGOTOWANIA DO PREZYDENCJI POLSKIEJ

Pierwsza połowa 2011 r. stanowiła okres finalizacji przygotowań do polskiej prezydencji przez wszystkie instytucje biorące w nich udział. Dotyczyło to resortów liniowych, ale w głównym stopniu MSZ, które poza prowadzeniem własnych tematów z zakresu polityki zagranicznej i europejskiej odpowiedzialne było także za koordynację całokształtu przygotowań Polski².

Począwszy od drugiego kwartału 2011 r. nastąpiło nasilenie prac zmierzających do sfinalizowania założeń logistycznych, programowych oraz promocyjno – informacyjnych polskiej prezydencji. W półroczu bezpośrednio poprzedzającym rozpoczęcie polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej prowadzona była intensywne kampania informacyjna skierowana do społeczeństwa polskiego oraz finalizowanie programu promocji polskiej prezydencji.

Ważnymi aspektami przygotowań realizowanych w pierwszym półroczu 2011 r. było opracowanie programu wsparcia protokolarnego spotkań oraz finalizacja programu kulturalnego prezydencji w Polsce oraz za granicą.

Zainteresowane departamenty ministerstwa, w tym Departament Koordynacji Przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej, prowadziły regionalne briefingi dla kierownictw polskich placówek dyplomatycznych oraz ambasad państw członkowskich UE w Warszawie.

---

² W lutym 2011 r. Najwyższa Izba Kontroli ogłosiła wyniki raportu z kontroli przygotowań do polskiego Przewodnictwa w Radzie UE. NIK pozytywnie oceniła przygotowania organów administracji rządowej do realizacji zadań związanych z polskim przewodnictwem; jej zdaniem Rząd prawidłowo zaplanował niezbędne do przejęcia prezydencji zadania, konsekwentnie je realizuje i umiejętnie korzysta z doświadczeń państw, które już przewodniczyły Radzie UE.

Istotnym elementem przygotowań do polskiego przewodnictwa było wystąpienie Ministra Spraw Zagranicznych w Sejmie RP w dniu 11 marca 2011 r., w którym przedstawione zostały priorytety polskiej polityki zagranicznej na bieżący rok oraz założenia polskiej prezydencji w Radzie UE.

Ostatnią fazą przygotowań było uzgodnienie strategicznej i operacyjnej części wspólnego polsko – duńskiego – cypryjskiego programu prac trio na okres lipiec 2011 – grudzień 2012 oraz narodowego programu polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej.

W dniu 28 czerwca 2011 r. Prezes Rady Ministrów Donald Tusk przedstawił w Sejmie priorytety narodowe polskiego przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej. W dyskusji wzięli także udział Minister Spraw Zagranicznych Radosław Sikorski oraz Pełnomocnik Rządu do Spraw Przygotowania Organów Administracji Rządowej i Sprawowania przez Rzeczpospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej, Minister Mikołaj Dowgielewicz.

PRZYGOTOWANIA PROGRAMOWE

W ramach przygotowań programowych w I półroczu 2011 r. Pełnomocnik Rządu odbył szereg konsultacji i wizyt zagranicznych dot. przygotowań do polskiej prezydencji w Radzie UE. Ponadto w Polsce gościło wielu wysokich urzędników z instytucji UE, państw członkowskich oraz kandydujących, m.in. Przewodniczący Rady Europejskiej H. van Rompuy, Szef Gabinetu Przewodniczącego RE F. van Daele, Przewodniczący Komisji Budżetowej Parlamentu Europejskiego A. Lamassoure, Sekretarz Stanu Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Chorwacji A. Plenkovic, Przewodniczący Parlamentu Republiki Chorwacji L. Bebic, liderzy największych grup politycznych w Parlamencie Europejskim, Konferencja Przewodniczących Parlamentu Europejskiego.

Od lutego do maja 2011 r. na forum Komitetu do Spraw Europejskich (KSE) prezentowana była *Aktualizacja Katalogu spraw, które mogą pojawić się w drugiej połowie 2011 r. na agendzie polskiej prezydencji*.

Dokument pt. „Programowanie polskiej prezydencji w Radzie UE – System fiszek: koncepcja i dane techniczne projektu” (przyjęty przez KSE w lipcu 2010 r.) przewidywał, że administracja rządowa podejmie się inwentaryzacji spraw, które mogą pojawić się na agendzie unijnej w trakcie polskiej prezydencji. Na podstawie ww. inwentaryzacji resorty i urzędy centralne zostały zobowiązane do opracowania fiszek programowych, tj. ramowych dokumentów negocjacyjnych określających cele do realizacji przez polską prezydencję oraz zawierających mandat negocjacyjny dla danej sprawy będącej przedmiotem prac UE w czasie polskiego przewodnictwa.

Zgodnie z ww. dokumentem, w czerwcu 2011 r. właściwe fiszki programowe zostały przekazane przez resorty i urzędy centralne Komitetowi do Spraw Europejskich w celu zatwierdzenia mandatu negocjacyjnego. Proces ten został co do zasady zakończony do końca pierwszego półrocza choć należy odnotować, że już w trakcie polskiej prezydencji

konieczne będzie aktualizowanie fiszek (pojawiają się nowe dokumenty, konieczne będzie uwzględnienie w fiszkach postępów prac, itp.).

W marcu 2011 r. KSE dokonał aktualizacji stanowiska Polski ws. reprezentacji Unii wobec państw trzecich i organizacji międzynarodowych oraz koordynacji wewnętrznej przy organizacjach międzynarodowych po wejściu w życie Traktatu z Lizbony. Ponadto w marcu 2011 r. Minister R. Sikorski spotkał się z Wysoką Przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa. W trakcie spotkania ustalono, iż podczas polskiej prezydencji Minister R. Sikorski w niektórych przypadkach będzie zastępować szefową unijnej dyplomacji, np. w Parlamencie Europejskim lub na międzynarodowych spotkaniach Unii Europejskiej z państwami trzecimi, zwłaszcza w sprawach związanych z demokratyzacją sąsiadów UE i polityką obronności.

W dniu 31 maja 2011 r. Rada Ministrów przyjęła *Program 6-miesięczny polskiej Prezydencji w Radzie UE w II połowie 2011 r.*, zgodnie z którym Polska prezydencja skupi się na trzech podstawowych priorytetach: *Integracja europejska jako źródło wzrostu, Bezpieczna Europa – żywność, energia, obronność oraz Europa korzystająca na otwartości*. W dniu 7 czerwca 2011 r. Prezes Rady Ministrów Donald Tusk spotkał się z przewodniczącymi klubów parlamentarnych w Sejmie RP i przedstawił program polskiej prezydencji. W dniu 15 czerwca 2011 r. odbyła się Rada Gabinetowa nt. priorytetów i programu polskiego przewodnictwa, zaś 28 czerwca 2011 r. podczas 95. posiedzenia Sejmu RP, przedstawiono priorytety i program polskiej prezydencji w Radzie UE.

Kontynuowano współpracę w ramach trio Polska – Dania – Cypr. Spotkania trio odbyły się w marcu 2011 r. w Brukseli oraz w maju w Nikozji. Celem spotkań było przedstawienie stanu przygotowań poszczególnych państw trio do prezydencji oraz finalizowanie prac nad programem 18-miesięcznym trio. Ponadto w kwietniu i maju 2011 r. w Warszawie odbyły się wizyty przedstawicieli państw trio na wysokim szczeblu. W efekcie zacieśnionej współpracy powstał program 18 - miesięczny, który odzwierciedla zarówno wyzwania stojące przed UE, jak też obszary priorytetowe dla wszystkich trzech prezydencji.

LOGISTYKA

W styczniu 2011 r. Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji przygotowało *Sprawozdanie z działalności Pełnomocnika do Spraw Zapewnienia Bezpieczeństwa w Trakcie Przygotowania i Sprawowania przez Rzeczypospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w 2011 r. za II półrocze 2010 roku oraz Program zabezpieczenia spotkań w trakcie Przygotowania i Sprawowania przez Rzeczypospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w 2011 r.* Dokument dotyczy m.in. kwestii podziału zadań z zakresu zapewnienia bezpieczeństwa podczas prezydencji pomiędzy właściwe służby (w tym w zakresie zabezpieczenia medycznego, transportu, zabezpieczenia obiektów i osób), opracowania procedur z zakresu zarządzania

kryzysowego, koncepcji ustanowienia ośrodków dowodzenia i koordynacji działań oraz zagadnień rozpoznania i przeciwdziałania zagrożeniom o charakterze terrorystycznym i ekstremistycznym. We współpracy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji kontynuowano przygotowania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa podczas spotkań planowanych w ramach polskiej prezydencji.

W marcu 2011 r. podpisane zostało porozumienie pomiędzy Pełnomocnikiem Rządu do Spraw Przygotowania Organów Administracji Rządowej i Sprawowania przez Rzeczypospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej a Dyrekcją Generalną ds. Tłumaczeń Ustnych Komisji Europejskiej, dotyczące zapewnienia obsługi tłumaczeniowej na spotkania organizowane przez prezydencję. Ponadto w efekcie postępowania przetargowego podpisano umowę z wykonawcą zewnętrznym na dodatkową obsługę tłumaczeniową prezydencji w zakresie tłumaczeń ustnych i pisemnych. Opracowano także czterojęzyczny glosariusz terminologii ogólnej prezydencji oraz szablony komunikatów prasowych w czterech językach. Materiały lingwistyczno-terminologiczne zostały udostępnione w Extranecie Polskiej Prezydencji. Rozpoczęto intensywne przygotowania materiałów w językach angielskim, francuskim i niemieckim z przeznaczeniem na portal prezydencji.

W maju 2011 r. KSE przyjął zaktualizowaną wersję Kalendarza Polskiej Prezydencji zawierającego daty posiedzeń Rady Europejskiej, formalnych i nieformalnych posiedzeń Rady Unii Europejskiej w jej różnych formacjach oraz nieformalnych spotkań ministrów. Jego anglojęzyczna wersja została przekazana Sekretariatowi Generalnemu Rady UE i państwom członkowskim. Procedura aktualizacji Kalendarza Prezydencji, przyjęta przez KSE w kwietniu 2011 r., została udostępniona w Extranecie Polskiej Prezydencji wraz z innymi niezbędnymi dokumentami: m.in. zbiorczą listą spotkań krajowych planowanych do zorganizowania podczas przewodnictwa Polski w Radzie Unii Europejskiej w 2011 r., a także spotkań, na które przewiduje się udostępnienie obiektu prezydencji.

W maju 2011 r. otwarto nową siedzibę Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE w Brukseli. W uroczystości udział wzięli Prezes Rady Ministrów D. Tusk, przewodniczący Parlamentu Europejskiego J. Buzek, przewodniczący Rady Europejskiej H. van Rompuy oraz przewodniczący Komisji Europejskiej J. M. Barroso, a także Minister Spraw Zagranicznych R. Sikorski.

W czerwcu 2011 r. uruchomiono system rejestracji i akredytacji uczestników spotkań krajowych planowanych podczas prezydencji - System Akredytacji w Internecie. System Akredytacji wykonany został w ramach szerszego projektu zapewnienia infrastruktury informatyczno – telekomunikacyjnej, prowadzonego przez Centrum Projektów Informatycznych MSWiA we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych. Głównym zadaniem Systemu Akredytacji jest elektroniczna rejestracja uczestników spotkań polskiej prezydencji odbywających się w Polsce oraz druk identyfikatorów współpracujących z systemami kontroli dostępu do zainstalowania w ośrodkach konferencyjnych polskiej prezydencji.

W czerwcu 2011 r. odbyło się przekazanie floty transportowej prezydencji, użyczonej polskiemu rządowi na pół roku przez firmy Peugeot i Scania – partnerów polskiej prezydencji, a także kart paliwowych od kolejnego partnera prezydencji, koncernu PKN Orlen. Innymi partnerami prezydencji są Orange, Microsoft i Kropla Beskidu. Włączenie firm w organizację i promocję polskiej prezydencji ma na celu obniżenie wydatków na ten cel z budżetu państwa. Łączna wartość przekazywanych nieodpłatnie świadczeń w ramach podpisanych umów wynosi ponad 10 mln zł. Wszyscy partnerzy prezydencji podpisali jednostronnie zobowiązujące umowy.

Ministerstwo Środowiska w ramach projektu *Zielona prezydencja* rozpoczęło cykl szkoleń nt. organizacji imprez w zielonym standardzie. Kilkudziesięciu przedstawicieli resortów odpowiedzialnych za organizację wydarzeń w ramach prezydencji zostało przeszkolonych z organizacji spotkań z dbałością o oszczędność wykorzystywanych zasobów i standardy ochrony środowiska.

INFORMACJA I PROMOCJA

W okresie przygotowań do prezydencji jedną z podstawowych platform komunikacji wewnętrznej był Extranet Polskiej Prezydencji – wewnętrzny serwis o autoryzowanym dostępie. Zadaniem serwisu jest usprawnienie wymiany informacji o bieżących przygotowaniach do prezydencji poprzez zgromadzenie wszystkich materiałów dotyczących przygotowań w jednym miejscu. Ponadto dla wzmocnienia komunikacji wewnętrznej organizowano cykliczne spotkania z przedstawicielami administracji centralnej, mające na celu bieżące informowanie o przygotowaniach do prezydencji w takich obszarach jak: budżet, logistyka, szkolenia, zasoby ludzkie czy promocja.

W styczniu 2011 r. uruchomiony został specjalny serwis www.prezydencja.ngo.pl, którego celem jest zaangażowanie partnerów społecznych i utworzenie platformy dialogu z organizacjami pozarządowymi podczas polskiej prezydencji.

Trwała intensywna promocja Przewodnictwa poprzez stronę www.prezydencjaue.gov.pl.

Oficjalny portal prezydencji www.pl2011.eu został uruchomiony w czerwcu 2011 r. Portal zawiera takie działy jak np.: wiadomości dnia, informacje o prezydencji i programie kulturalnym, informacje dla mediów, dział o Polsce oraz wiadomości z regionów, Kalendarz Polskiej Prezydencji, System Akredytacji. Mocny akcent położony został na multimedialny charakter serwisu - jego integralną częścią jest tzw. Wideoblog prezydencji oraz pozostałe kanały społecznościowe informujące o polskim przewodnictwie.

W maju 2011 r. Prezes Rady Ministrów Donald Tusk zaprezentował logo polskiej prezydencji. Jego głównym przesłaniem jest dynamika, pozytywna energia i solidarność. Logo jest nieodłącznym, wizualnym symbolem każdej unijnej prezydencji. Autorem projektu jest Jerzy Janiszewski, który zaprojektował znane dziś na całym świecie logo „Solidarności”.

W maju 2011 r. ogłoszony został *Program kulturalny inauguracji Polskiej Prezydencji*. Podczas konferencji przedstawiono szczegóły dotyczące oprawy artystycznej inauguracji na scenie głównej pod Pałacem Kultury i Nauki w dniu 1 lipca 2011 r.

Ruszył również portal programu kulturalnego prezydencji. W serwisie *culture.pl* znajdują się aktualne informacje o Krajowym i Zagranicznym Programie Kulturalnym prezydencji. Od czerwca do grudnia 2011 r. odbędzie się ponad 1400 wydarzeń kulturalnych, w tym projekty specjalne w 9 miastach Polski oraz projekty, które zostaną zaprezentowane publiczności w 10 stolicach świata. Za program krajowy odpowiedzialny jest Narodowy Instytut Audiowizualny, za program zagraniczny - Instytut Adama Mickiewicza.

W odpowiedzi na sygnały od firm deklarujących chęć dodatkowego nieodpłatnego wsparcia prezydencji, zwłaszcza w obszarze promocji, opracowano koncepcję „Klubu Przyjaciół Prezydencji”. Członkami Klubu zostały następujące firmy: Polskie Radio S.A. – Sekcja dla Zagranicy, nk.pl, Onet.pl i EurActiv.pl, Klub Polskiej Rady Biznesu, Zarząd Transportu Miejskiego m.st. Warszawa, Bank Gospodarstwa Krajowego, ProxyAd, Przedsiębiorstwo Państwowe „Porty Lotnicze” oraz DHL Express. Wszystkie firmy zadeklarowały nieodpłatne wsparcie w promocji i organizacji prezydencji w obszarach swojej działalności.

W marcu 2011 r. Telewizja Polska, Polskie Radio i Ministerstwo Spraw Zagranicznych zawarły trójstronne porozumienie, na mocy którego polscy nadawcy publiczni przyjęli na siebie obowiązek pełnienia funkcji nadawcy narodowego, czyli tzw. *Host Broadcastera* i podjęli się obsługi medialnej wydarzeń w czasie polskiej prezydencji. W myśl porozumienia Polskie Radio i Telewizja Polska zrealizują, wyprodukują i udostępnią innym nadawcom radiowym, telewizyjnym i operatorom internetowym sygnał audio i wideo z przebiegu kluczowych wydarzeń polskiej prezydencji w Radzie Unii Europejskiej. Porozumienie przewiduje obsługę 25 najważniejszych przedsięwzięć polskiej prezydencji w Radzie UE, w tym - inauguracji w Teatrze Wielkim i na Placu Defilad w Warszawie, szczytu Partnerstwa Wschodniego, Europejskiego Kongresu Kultury oraz Europejskich Dni Rozwoju.

ZASOBY LUDZKIE I SZKOLENIA

Zakończono wszystkie szkolenia przewidziane dla ok. 1200 pracowników administracji publicznej zaangażowanych w przygotowania do prezydencji, tj.: z zakresu nauki języka angielskiego i francuskiego, z zakresu wiedzy ogólnej na temat porządku prawnego i instytucjonalnego UE, ze szczególnym uwzględnieniem zmian traktatowych oraz specjalistyczne szkolenia z zakresu praktycznych aspektów uczestnictwa polskiej administracji rządowej w procesie decyzyjnym Unii Europejskiej.

W okresie kwiecień – lipiec 2011 r. odbyła się seria spotkań i konsultacji z zakresu procesu decyzyjnego Unii Europejskiej dla Ministrów oraz Sekretarzy i Podsekretarzy Stanu z udziałem ekspertów z instytucji UE oraz agencji Burson Marsteller. Objęła ona spotkania horyzontalne skierowane do członków Rady Ministrów oraz Komitetu do

Spraw Europejskich (po 2 spotkania), a także spotkania tematyczne zorganizowane na życzenie zainteresowanych resortów (4 spotkania). Ponadto w okresie marzec-lipiec 2011 r. realizowane były indywidualne specjalistyczne warsztaty z j. angielskiego dla najwyższych urzędników państwowych dla celów sprawowania przez Polskę przewodnictwa w Radzie UE w II połowie 2011 r., skierowane do Ministrów, Sekretarzy i Podsekretarzy Stanu.

Wybrani i zakontraktowani zostali oficerowie łącznikowi (80 osób) i ich koordynatorzy personalni i operacyjni. Nabór przeprowadzony został przez firmę rekrutacyjną wyłonioną w drodze przetargu. W maju i czerwcu oficerowie łącznikowi i koordynatorzy zostali przeszkoleni w zakresie zadań związanych z opieką nad delegacjami wysokiego szczebla, przybywającymi do Polski na spotkania prezydencji organizowane centralnie (kwestie bezpieczeństwa, obsługi transportowej i protokolarnej, świadomość ochrony lotniska).

Zgodnie z założeniami przyjętymi w 2010 r., od początku 2011 r. Stałe Przedstawicielstwo RP przy UE w Brukseli oraz inne placówki dyplomatyczne były wzmocniane kadrowo w związku z prezydencją w drodze delegowania pracowników.

PROGRAM WIELOLETNI „PRZYGOTOWANIE, OBSŁUGA I SPRAWOWANIE PRZEWODNICTWA POLSKI W RADZIE UNII EUROPEJSKIEJ W II POŁOWIE 2011 R.”

Pełnomocnik Rządu do Spraw Przygotowania Organów Administracji Rządowej i Sprawowania przez Rzeczypospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej w I półroczu 2011 r. przygotował dwa zbiorcze sprawozdania kwartalne z realizacji programu wieloletniego. Komitet Rady Ministrów przyjął sprawozdania z realizacji w IV kw. 2010 r. i w I kw. 2011 r. programu odpowiednio 6 kwietnia oraz 9 czerwca 2011 r. Zatwierdzone sprawozdania zostały przesłane do wiadomości członkom Rady Ministrów.

Zgodnie ze sprawozdaniem w 2010 r. w ramach programu wieloletniego wydatkowano łącznie kwotę 94.692 tys. zł, co stanowi ok. 89% wydatków zaplanowanych na rok 2010.

Z początkiem 2011 r. jednostki koordynujące poszczególne obszary w ramach programu wieloletniego przedłożyły Pełnomocnikowi ramowe plany finansowe na rok 2011 oraz plany wnioskowania o środki z rezerwy celowej w 2011 r. Przedkładane wnioski były rozpatrywane przez Ministra Finansów, który wydawał właściwe decyzje.

Ponadto, w I kwartale 2011 r. zabezpieczono w planach finansowych placówek dyplomatycznych środki na finansowanie wzmocnienia kadrowego Stałego Przedstawicielstwa RP przy UE w Brukseli oraz innych placówek dyplomatycznych w związku z prezydencją.

W II kwartale 2011 r. prowadzone były prace związane z IV nowelizacją programu wieloletniego. Celem nowelizacji było zapewnienie płynnego finansowania zadań związanych ze sprawowaniem przez Polskę prezydencji, a także zabezpieczenie

możliwości dokonania rozliczeń finansowych zadań na początku 2012 roku. W ramach IV nowelizacji nastąpiło zmniejszenie kwoty łącznych nakładów na realizację programu (z 429,5 mln zł do 429,4 mln zł) oraz dokonano zmiany w wielkości nakładów na program w poszczególnych latach okresu 2010-2012. IV nowelizacja programu wieloletniego została zaakceptowana uchwałą Rady Ministrów nr 67/2011 z dnia 19 maja 2011 r.

W maju 2011 r. prowadzone były prace mające na celu wdrożenie programu wieloletniego do projektu ustawy budżetowej na 2012 rok. W dniu 26 maja do Ministerstwa Finansów przekazany został materiał zbiorczy (formularze planistyczne poszczególnych ministerstw i urzędów centralnych, które otrzymały środki w ramach programu na 2012 rok oraz formularze zbiorcze), wraz z uzasadnieniem.

W ramach konkursu realizowanego przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych na projekty promocyjne związane z polską prezydencją realizowane na placówkach dyplomatycznych, przekazano poszczególnym placówkom łączną kwotę ok. 1 mln złotych.

WNIOSKI

Wczesne rozpoczęcie prac koncepcyjnych dot. przygotowań do prezydencji już w 2007 r. pozwoliło na skuteczne rozpisanie konkretyzujących się zadań wśród wszystkich resortów i instytucji centralnych biorących udział w przygotowaniach.

Fundamentalne znaczenie dla polskich przygotowań miały szerokie kontakty z innymi państwami członkowskimi. Ich doświadczenia były czynnikiem determinującym proces polskich przygotowań. Uważamy, że dobrze je wykorzystaliśmy.

Bardzo istotne znaczenie miały także nasze kontakty z państwami członkowskimi, które sprawowały swoje pierwsze przewodnictwo przed nami, tj. Słowenią, Czechami oraz Węgrami. Ich doświadczenia i wskazania miały dużą wartość dla poszczególnych resortów i dla MSZ jako koordynatora przygotowań.

Na uwagę zasługuje też bardzo dobra współpraca z poprzedzającą Polskę prezydencją węgierską, dzięki czemu mogliśmy na bieżąco śledzić tempo prac Rady oraz dokonywać niezbędnych zmian w kalendarzu spotkań. Dotyczyło to np. Szczytu Partnerstwa Wschodniego, który przeniesiony został na okres polskiego przewodnictwa w Radzie UE.

Za bardzo ważny aspekt polskiej prezydencji uważamy koncepcję zorganizowania nieformalnych spotkań ministerialnych także poza Warszawą tzn. w Sopocie, Poznaniu, Wrocławiu i Krakowie. W odróżnieniu bowiem od prezydencji słoweńskiej oraz węgierskiej Rząd RP podjął decyzję o uwzględnieniu także innych głównych miast Polski spełniających wymogi logistyczne – organizacyjne tego typu spotkań. Wymagało to znacznie większego wysiłku ze strony MSZ oraz zainteresowanych władz lokalnych. Z pewnością przyczyni się jednak do skutecznej promocji mniej znanych obszarów Polski wśród 30.000 delegatów, którzy odwiedzą Polskę podczas wszelkiego rodzaju spotkań organizowanych w naszym kraju w związku z polskim przewodnictwem w Radzie UE.

W świetle zmian wprowadzonych przez Traktat z Lizbony, w ostatniej fazie przygotowani duze znaczenie miała kwestia przygotowania wspólnego programu prac trio Polska – Dania – Cypr. Dobre planowanie kolejnych spotkań w poszczególnych państwach trio oraz efektywne kontakty i konsultacje merytoryczne pozwoliły na opracowanie spójnego programu prac trio w okresie lipiec 2011 – grudzień 2012 zarówno w części strategicznej, jak i operacyjnej.

Skuteczne przygotowanie pierwszego polskiego przewodnictwa w Radzie UE nie byłoby możliwe bez bieżącej współpracy z Komisją Europejską oraz Sekretariatem Rady.

Wyrażamy podziękowanie Sejmowi oraz Senatowi RP za życzliwość i zainteresowanie problematyką prezydencji. Udział przedstawicieli MSZ różnych szczebli w posiedzeniach i spotkaniach organów i instytucji Sejmu i Senatu RP pozwolił przedstawić punkt widzenia MSZ na najważniejsze kwestie prezydencji, a jednocześnie poznać i starać się wziąć pod uwagę wizje Sejmu i Senatu w tym zakresie. Jesteśmy przekonani, iż była to owocna i wzajemnie korzystna współpraca.

INFORMACJA O WYKORZYSTANIU ŚRODKÓW Z FUNDUSZY STRUKTURALNYCH, FUNDUSZU SPÓJNOŚCI, FUNDUSZY POZAUNIJNYCH ORAZ PROGRAMU ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2007-2013 W POLSCE (STAN NA 30 CZERWCA 2011 R.)

Pierwsze półrocze 2011 było okresem dokonywania ostatecznych rozliczeń z Komisją Europejską dla programów perspektywy finansowej 2004-2006. W tym czasie, zgodnie z obowiązującym harmonogramem przesłano do Komisji Europejskiej dokumenty zamknięcia dla trzech programów. Komisja Europejska zatwierdziła sprawozdania końcowe oraz wypłaciła salda końcowe dla trzech programów PIW Interreg IIIA (dla pozostałych programów dokumenty zamknięcia zostały przekazane w 2010 r.). W ramach *Strategii wykorzystania Funduszu Spójności 2004-2006* do Komisji Europejskiej kierowane były kolejne wnioski o płatność dla finalizowanych projektów. Łącznie, do końca ww. okresu przekazano do Komisji Europejskiej wnioski o płatność końcową dla 113 projektów.

W odniesieniu do okresu programowania 2007-2013, w pierwszym półroczu 2011 r. nastąpił znaczący wzrost wszystkich wskaźników finansowych mierzących postęp w realizacji programów operacyjnych. Zwiększyła się wyraźnie zarówno ogólna kwota wniosków o dofinansowanie składanych przez beneficjentów, kwota zakontraktowanych środków, kwota dofinansowania przekazanego beneficjentom, jak również kwota wydatków certyfikowanych do Komisji Europejskiej i kwota płatności pośrednich wypłaconych dotychczas przez Komisję Europejską. Dodatkowo, dokonano przeglądu śródkresowego programów operacyjnych, w ramach którego na programy operacyjne podzielone zostały dodatkowe środki europejskie w wysokości ok. 2 mld euro.

Fundusze strukturalne na lata 2004-2006

Dokumenty zamknięcia poszczególnych programów współfinansowanych z funduszy strukturalnych 2004-2006, tj. wnioski o płatności końcowe, sprawozdania końcowe i deklaracje zamknięcia, zostały przekazane przez stronę polską do Komisji Europejskiej w terminach wynikających z regulacji wspólnotowych:

- do końca marca 2010 r. - dla PO *Pomoc Techniczna* oraz PIW Interreg IIIA *Polska Słowacja*,
- do końca lipca 2010 r. – dla PIW Equal,
- do końca września 2010 r. – dla ZPORR, SPO WKP, SPO *Transport*, SPO RZL, SPO *Restrukturyzacja...*, SPO *Rybołówstwo...*,
- do końca marca 2011 r. – dla trzech programów PIW Inteterreg IIIa - *Polska-Białoruś-Ukraina*, *Polska-Brandenburgia*, *Polska-Litwa-Federacja Rosyjska (Obwód Kaliningradzki)*.

Ostatecznie, po uwzględnieniu wniosków o płatności końcowe, w całym okresie programowania 2004-2006 Polska certyfikowała do Komisji Europejskiej wydatki kwalifikowalne (w części UE) poniesione na realizację projektów w ramach programów operacyjnych w wysokości ponad 9,0 mld euro, co stanowi blisko 105% alokacji na lata 2004-2006.

W I półroczu 2011 r. Komisja Europejska zatwierdziła sprawozdanie końcowe dla PIW Equal i PIW Interreg IIIa Polska – Słowacja oraz PO Pomoc Techniczna 2004-2006. W ramach ww. programów wypłacone zostało saldo końcowe, kończąc procedurę zamknięcia.³

Fundusz Spójności 2004-2006

Zgodnie z obowiązującym systemem wdrażania ostateczną datą kwalifikowalności wydatków ponoszonych w projektach współfinansowanych ze środków Funduszu Spójności był 31 grudnia 2010 r. Wnioski o płatności końcowe dla poszczególnych projektów mogły być kierowane do Komisji Europejskiej do połowy 2011 r. Komisja Europejska wprowadziła możliwość wydłużenia okresu kwalifikowalności wydatków – w trybie indywidualnej akceptacji - do końca 2011 r., a w przypadku bardzo dużych projektów nawet do końca 2012 r.

---

³ W ramach PIW Equal środki z Komisji Europejskiej w ramach płatności końcowej wpłynęły w dniu 11 lipca 2011 r.

Wartość wniosków o płatność przekazanych przez stronę polską do Komisji Europejskiej od uruchomienia *Strategii wykorzystania Funduszu Spójności* do 30 czerwca 2011 r. wyniosła ok. 5,5 mld euro, co stanowi 97,1% dostępnej alokacji z Funduszu Spójności na lata 2004-2006.

Do 30 czerwca 2011 r. wnioski o płatności końcowe zostały przekazane do Komisji Europejskiej dla 113 projektów Funduszu Spójności (75 projektów z sektora środowiska, 37 projektów z sektora transportu oraz 1 projektu z zakresu informacji i promocji). Zgodnie z decyzjami Komisji Europejskiej łączna wartość dofinansowania dla tych projektów wynosi ok. 5,1 mld euro. Do końca I półrocza 2011 r. Komisja Europejska przekazała płatności końcowe dla 5 z 113 projektów, dla których zawnioskowano o płatności końcowe (4 projektów z sektora transportu i dla 1 projektu z sektora środowiska).

Całkowita kwota płatności otrzymanych z Komisji Europejskiej do końca czerwca 2011 r. osiągnęła wartość ponad 4,7 mld euro, co stanowi 84,1% dostępnej alokacji w ramach Funduszu Spójności.

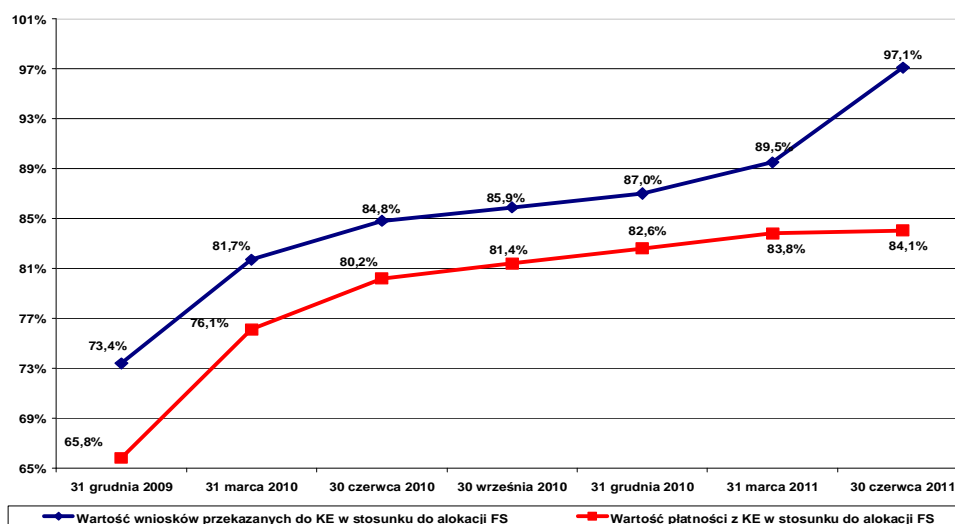
Sektor	Dofinansowanie z FS	Wartość wniosków o płatność przekazanych do KE od początku realizacji programu	% wnioskowania od początku realizacji w stosunku do alokacji FS	Wartość płatności z KE przekazanych od początku realizacji programu*	% refundacji od początku realizacji programu w stosunku do alokacji FS
1	2	3	4=3/2	5	6=5/2
Środowisko	2 850 516 602	2 749 117 978	96,44%	2 397 787 466	84,12%
Transport	2 782 541 500	2 732 218 402	98,19%	2 336 859 625	83,98%
RAZEM	5 633 058 102	5 481 336 380	97,31%	4 734 647 091	84,05%

Tabela 2. Wartość wniosków o płatność przekazanych do Komisji Europejskiej w ramach Funduszu Spójności oraz poziom płatności z Komisji Europejskiej wg stanu na koniec I półrocza 2011 r. (dane w euro).

* kwota płatności dla sektora środowiska uwzględnia kwotę 30 307 euro przesuniętą na projekt *Oczyszczanie ścieków w Wałbrzychu* z projektu *EDIS* oraz kwotę 488,78 euro przekazaną z Komisji Europejskiej dla projektu *Oczyszczalnia ścieków - Płaszów II w Krakowie*

W I półroczu 2011 r. do Komisji Europejskiej zostały przekazane przez stronę polską wnioski o płatność o wartości 582,5 mln euro. W tym samym okresie Komisja Europejska przekazała Polsce środki w wysokości 83,4 mln euro.

Poniższy wykres przedstawia dynamikę wnioskowania o płatność do Komisji Europejskiej oraz otrzymywania płatności z Komisji Europejskiej przez stronę polską w okresie 31 grudnia 2009 r. – 30 czerwca 2011 r.

Wykres 3. Poziom wnioskowania do Komisji Europejskiej o płatność oraz poziom otrzymanych płatności w stosunku do alokacji FS w okresie koniec 2009 r. – I półrocze 2011 r.

PERSPEKTYWA FINANSOWA 2007-2013

Wnioskowanie o dofinansowanie, kontraktacja i wnioskowanie o płatność

Wnioskowanie o wsparcie

Według danych wygenerowanych z Krajowego Systemu Informatycznego KSI SIMIK 07-13 od początku uruchomienia programów do 30 czerwca 2011 r. złożono 180,6 tys. wniosków poprawnych pod względem formalnym (wzrost w I półroczu 2011 r. o 22,2 tys.) na całkowitą kwotę dofinansowania (zarówno środki unijne, jak i środki krajowe) 400,0 mld zł (wzrost w I półroczu 2011 r. o 33,9 mld zł).

Kontraktacja środków

Do 30 czerwca 2011 r. podpisano z beneficjentami 57 121 umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania w części UE 169,3 mld zł, co stanowi 64,5% alokacji na lata 2007-2013 (wzrost w I półroczu 2011 r. o 6 662 umowy na kwotę dofinansowania 14,8 mld zł). Wartość wydatków kwalifikowalnych (wkład UE i krajowy) wykazana w umowach o dofinansowanie projektów wyniosła natomiast 244,7 mld zł (wzrost w I półroczu 2011 r. o 21,3 mld zł).

Wg stanu na koniec I półrocza 2011 r. na listach podstawowych projektów indywidualnych dla programów krajowych pozostawało 170 projektów będących w fazie przygotowań przed podpisaniem umów o dofinansowanie o szacowanej wartości dofinansowania UE 44,4 mld zł. Biorąc pod uwagę fakt, że na te projekty została dokonana warunkowa rezerwacja środków w programach uwzględnienie ich razem

z pozostałymi projektami *Narodowej Strategii Spójności 07-13* objętymi już umowami oznacza, że kwota zaangażowanych środków UE wynosi już ok. 213,7 mld zł, co stanowi 82% alokacji przyznanej Polsce na lata 2007-2013.

Płatności

Wartość wydatków beneficjentów uznanych za kwalifikowalne wynikająca ze złożonych wniosków o płatność wyniosła 85,1 mld zł (wzrost w I półroczu 2011 r. o 21,0 mld zł).

Wartość dofinansowania UE w złożonych wnioskach o płatność wyniosła 61,4 mld zł (wzrost w I półroczu 2011 r. o 15,0 mld zł), co stanowi 23,4% alokacji na lata 2007-2013.

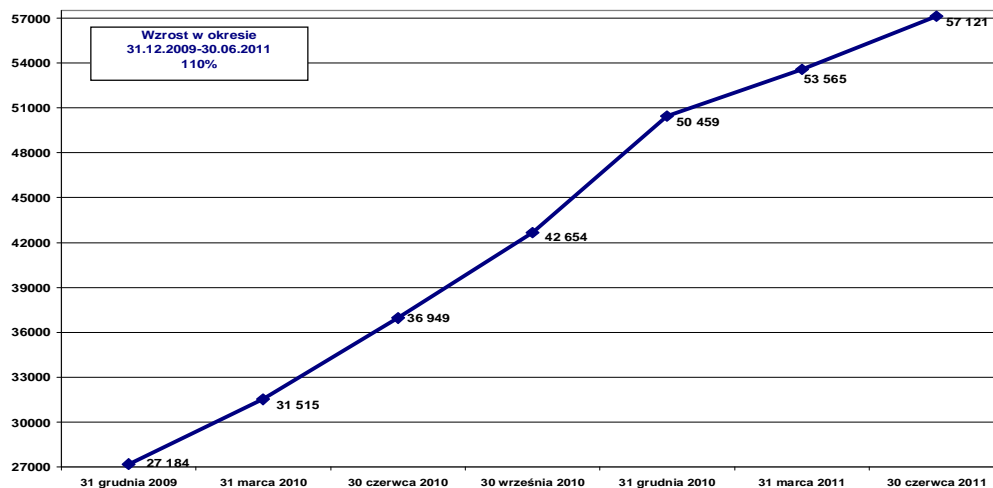
Poniższa tabela przedstawia szczegółowy stan wdrażania programów operacyjnych w ramach NSRO 2007-2013.

Program Operacyjny	Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej			Umowy o dofinansowanie				Wnioski o płatność		
	Liczba	Wartość wydatków kwalifikowalnych (tys. PLN)	Wartość (dofinansowanie unijne i krajowe) (tys. PLN)	Liczba	Wartość wydatków kwalifikowalnych (tys. PLN)	Dofinansowanie UE (tys. PLN)	Poziom wykorzystania alokacji na lata 2007-2013	Wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne (tys. PLN)	Dofinansowanie UE (tys. PLN)	Poziom wykorzystania alokacji na lata 2007-2013
PO IG	19 297	109 720 131	71 686 317	7 051	39 947 992	22 949 211	69,3%	11 191 980	6 552 512	19,8%
PO IIŚ	2 537	164 079 175	123 619 888	1 373	86 536 830	64 189 373	57,4%	20 697 831	16 494 954	14,8%
PO KL	114 226	106 271 390	101 553 389	26 668	30 014 269	24 925 481	64,8%	15 804 974	13 143 442	34,2%
PO PT	242	1 366 907	1 161 871	230	1 446 078	1 229 166	59,1%	833 040	708 084	34,1%
PO RPW	212	9 627 423	6 867 469	131	7 733 440	5 758 901	63,2%	2 432 456	2 096 588	23,0%
PO EWT	741	3 941 454	3 315 685	167	946 237	551 984	40,3%	222 966	183 660	13,4%
Razem Krajowe	137 255	395 006 480	308 204 619	35 620	166 624 846	119 604 117	61,1%	51 183 247	39 179 240	20,0%
RPO Dolnośląskie	2 215	8 451 055	5 186 180	1 251	5 259 486	3 276 002	67,4%	2 393 794	1 575 568	32,4%
RPO Kujawsko-pomorskie	2 345	7 631 827	4 186 618	1 260	4 858 857	2 826 406	74,1%	1 920 561	1 196 409	31,4%
RPO Lubuskie	1 443	4 850 907	2 990 035	755	2 612 976	1 513 524	85,6%	1 462 716	837 269	47,4%
RPO Łódzkie	2 340	7 732 159	5 411 669	960	4 757 840	3 169 198	78,5%	1 937 962	1 324 642	32,8%
RPO Lubelskie	3 534	10 470 021	7 348 227	1 705	4 685 595	3 035 195	65,6%	2 099 193	1 349 226	29,2%
RPO Mazowieckie	3 701	21 098 162	15 282 496	975	6 340 633	4 445 573	60,6%	2 875 811	2 083 745	28,4%
RPO Małopolskie	2 941	9 183 877	5 622 739	1 848	6 786 033	4 169 471	79,7%	2 817 149	1 848 203	35,3%
RPO Opolskie	1 446	3 760 635	2 469 957	971	2 647 893	1 657 431	96,1%	1 355 023	874 842	50,7%
RPO Podlaskie	1 674	5 730 823	3 550 933	840	2 985 428	1 985 178	77,8%	1 348 350	839 416	32,9%
RPO Podkarpackie	2 367	8 011 675	5 470 292	1 427	4 966 403	3 356 681	73,8%	2 290 477	1 527 408	33,6%
RPO Pomorskie	3 175	9 270 969	5 910 197	1 282	5 407 660	3 319 969	93,6%	2 190 686	1 423 334	40,1%
RPO Śląskie	6 611	14 497 926	10 035 097	2 871	6 970 495	4 759 678	69,4%	2 706 897	1 895 755	27,6%
RPO Świętokrzyskie	1 557	4 913 195	2 871 553	908	3 429 960	1 985 074	68,2%	2 055 540	1 193 421	41,0%
RPO Warmińsko-mazurskie	2 751	8 116 706	4 827 678	1 535	4 962 981	2 994 001	72,1%	1 848 952	1 157 368	27,9%
RPO Wielkopolskie	2 932	10 284 310	7 006 754	1 881	7 366 623	4 830 815	94,5%	3 144 780	2 088 620	40,9%
RPO Zachodniopomorskie	2 335	6 143 030	3 627 015	1032	4 027 090	2 344 980	70,0%	1 479 677	968 756	28,9%
Razem Regionalne	43 367 180 622	140 147 277	91 797 439	21 501	78 065 953	49 669 176	74,8%	33 927 568	22 183 983	33,4%
RAZEM NSRO		535 153 757	400 002 058	57 121	244 690 799	169 273 292	64,5%	85 110 814	61 363 223	23,4%

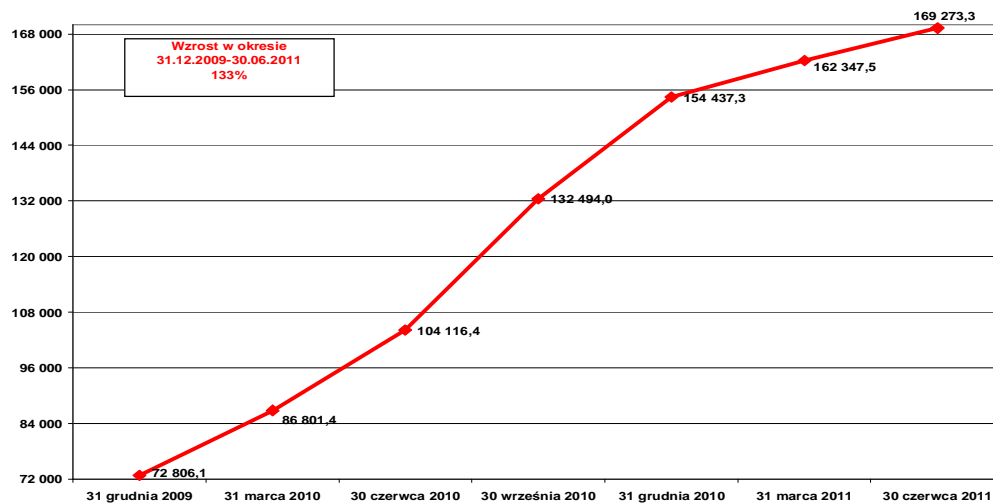
Tabela 3. Liczba i wartość złożonych wniosków, podpisanych umów/wydzanych decyzji oraz wniosków o płatność w ramach NSRO 2007-2013, wg stanu na 30 czerwca 2011 r. (kwoty w tys. PLN) (dane wygenerowane z systemu KSI SIMIK 07-13 w dniu 7 lipca 2011 r. Dane dotyczące EWT przeliczone wg kursu 1 euro = 3,9987 PLN)

Źródło: MRR, Wartość alokacji w PLN ustalona na podstawie algorytmu MF.

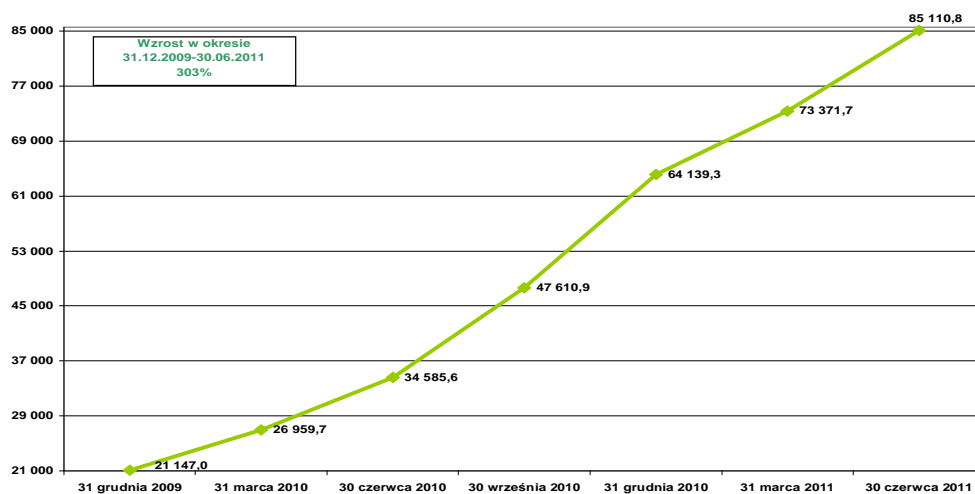
Poniższe wykresy przedstawiają postęp we wdrażaniu NSS 2007-2013 w okresie koniec 2009 r. – I półroczu 2011 r.

Wykres 4. Liczba podpisanych umów (decyzji) o dofinansowanie w ramach NSS 2007-2013

Wykres 5. Wartość dofinansowania UE wynikająca z podpisanych umów (decyzji) o dofinansowanie (mln zł) w ramach NSS 2007-2013

Wykres 6. Wartość wydatków uznanych za kwalifikowalne wynikająca z wniosków o płatność złożonych przez beneficjentów (w mln PLN)

Wydatki certyfikowane do Komisji Europejskiej w części podlegającej refundacji z Komisji Europejskiej

Według stanu na 30 czerwca 2011 r., od początku wdrażania NSRO 2007-2013 certyfikowano do Komisji Europejskiej wydatki kwalifikowalne w wysokości 72,145 mld zł w ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych oraz 54,536 mln euro w ramach programów EWT.

Certyfikowane wydatki pozwoliły zawniekskować o wypłatę przez Komisję Europejską w formie płatności pośrednich w wysokości 14,8 mld euro, co stanowi 22% alokacji. Z powyższej kwoty do 30 czerwca 2011 r. Komisja Europejska zrefundowała Polsce ponad 13 mld euro.

Program Operacyjny	CERTYFIKACJA NA KONIEC I półrocza 2011 R. W CZĘŚCI PODLEGAJĄCEJ DO REFUNDACJI ORAZ FAKTYCZNA WARTOŚĆ WYDATKÓW JUŻ ZREFUNDOWANYCH			
	Wartość wniosków certyfikowanych do KE (kwota wnioskowana narastająco)	Alokacja po uwzględnieniu KRW i dostosowania technicznego*	Procentowa wartość wydatków wnioskowanych do KE w stosunku do alokacji	Wartość wniosków zrefundowanych przez KE (narastająco)
	euro	euro	%	euro
	1	2	3=1/2	4
PO IG	1 664 568 184	8 658 126 048	19,23%	1 357 281 212
PO IiŚ	3 834 635 433	28 337 972 518	13,53%	3 055 196 795
PO KL	2 818 034 667	10 007 397 937	28,16%	2 510 194 094
PO PT	166 236 122	516 700 000	32,17%	163 899 401
PO RPW	497 253 981	2 387 709 248	20,83%	417 014 205
Razem Programy Krajowe	8 980 728 385	49 907 905 751	17,99%	7 503 585 706
RPO Dolnośląskie	408 979 064	1 240 184 092	32,98%	389 680 408
RPO Kujawsko-Pomorskie	327 974 181	996 053 121	32,93%	315 955 460
RPO Lubelskie	343 188 932	1 192 840 908	28,77%	333 143 509
RPO Lubuskie	226 361 383	494 355 098	45,79%	214 740 585
RPO Łódzkie	355 764 600	1 046 023 918	34,01%	327 680 554
RPO Małopolskie	500 062 199	1 355 863 222	36,88%	500 062 199
RPO Mazowieckie	472 040 810	1 868 602 800	25,26%	456 682 113
RPO Opolskie	223 394 567	491 446 973	45,46%	220 578 452
RPO Podkarpackie	420 857 796	1 198 786 957	35,11%	393 321 221
RPO Podlaskie	223 295 173	672 542 971	33,20%	217 785 025
RPO Pomorskie	351 141 966	938 379 686	37,42%	337 618 474
RPO Śląskie	457 376 032	1 747 104 507	26,18%	457 376 032
RPO Świętokrzyskie	341 740 720	769 528 014	44,41%	314 762 392
RPO Warmińsko-Mazurskie	292 515 276	1 070 550 290	27,32%	282 017 723
RPO Wielkopolskie	511 119 556	1 332 573 532	38,36%	499 563 065
RPO Zachodniopomorskie	267 814 297	862 807 404	31,04%	244 866 116
Razem Programy Regionalne	5 723 626 551	17 277 643 493	33,13%	5 505 833 329
Razem Programy EWT	45 930 553	342 643 739	13,40%	37 869 656
Razem Programy Operacyjne	14 750 285 489	67 528 192 983	21,84%	13 047 288 691

Tabela 4. Certyfikacja na 30 czerwca 2011 r. w części podlegającej refundacji z Komisji Europejskiej oraz faktyczna wartość wydatków już zrefundowanych, dane w euro

*uwzględnia podział środków z Krajowej Rezerwy Wykonania i dostosowania technicznego dokonanego podczas posiedzenia VIII Komitetu Koordynacyjnego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia (NSRO) na lata 2007-2013, które odbyło się 9 lutego 2011 roku w Warszawie

Źródło: DIC MRR

Przegląd śródkresowy programów operacyjnych w ramach narodowych strategicznych ram odniesienia (NSRO) 2007-2013

W ramach procesu przeglądu śródkresowego na programy operacyjne podzielone zostały dodatkowe środki europejskie w wysokości prawie 2 mld euro. Środki te pochodzą z dwóch źródeł: krajowej rezerwy wykonania oraz dostosowania technicznego. Jednocześnie Instytucje Zarządzające w procesie renegocjacji dokonują szeregu innych zmian w zapisach programów operacyjnych, w tym realokację środków pomiędzy priorytetami, prowadzących do skutecznego i efektywnego osiągnięcia celów programów oraz NSRO.

Rozporządzenie ogólne (WE) 1083/2006 uprawnia do przeprowadzenia przeglądu (aktualizacji) programu operacyjnego. Program operacyjny, zgodnie z art. 33 ust. 1 Rozporządzenia, może zostać poddany przeglądowi z inicjatywy państwa członkowskiego lub Komisji Europejskiej (ale działającej w porozumieniu z państwem członkowskim), w co najmniej jednym z następujących przypadków: po zajściu znaczących zmian społeczno-gospodarczych; w celu pełniejszego uwzględnienia lub odmiennego podejścia do istotnych zmian w priorytetach wspólnotowych, krajowych lub regionalnych; w świetle ewaluacji o których mowa w art. 48 ust. 3 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006⁴, lub w wyniku trudności w realizacji.

Istotną przesłanką do zmiany programu operacyjnego jest także dokonanie alokacji dodatkowych środków.

W związku z faktem niedoszacowania wyników gospodarczych niektórych państw członkowskich (Polska, Czechy i Słowacja) zwiększone zostały dla tych państw środki w ramach budżetu unijnego, pochodzące z dwóch źródeł oszczędności w dziale 1B (Spójność dla wzrostu i zatrudnienia) poczynionych w latach 2007-2010. Powyższe oszczędności składają się na kwotę 1 007 149 488 euro, z czego 632 392 153 euro przypadło Polsce.

Podczas VII posiedzenia Komitetu Koordynacyjnego NSRO na lata 2007-2013 w dniu 25 czerwca 2010 r. dokonano podziału środków pochodzących z dostosowania technicznego na trzy odrębne pule środków: dla krajowych programów operacyjnych, regionalnych programów operacyjnych oraz na niwelowanie skutków powodzi, która wystąpiła w Polsce wiosną 2010 r. Proces alokowania środków dostosowania

---

⁴ Zgodnie z art. 48 ust. 3 Rozporządzenia 1083/2006, w okresie programowania państwa członkowskie dokonują ewaluacji związanych z monitorowaniem programów operacyjnych, w szczególności w przypadkach gdy monitorowanie ujawnia znaczące odchylenia od pierwotnie założonych celów.

technicznego na poszczególne programy operacyjne oraz obszary interwencji został włączony do ww. procesu zmian dokumentów strategicznych.

Podział krajowej rezerwy wykonania oraz dostosowania technicznego na programy operacyjne został dokonany decyzją Komitetu Koordynacyjnego NSRO podczas VIII posiedzenia w dniu 9 lutego 2011 r.

Z ogólnej kwoty alokacji krajowej rezerwy wykonania w wysokości ponad 1 331 mln euro w ramach regionalnych programów operacyjnych podzielono kwotę w wysokości ponad 512 mln euro. Na wzmocnienie krajowych programów operacyjnych współfinansowanych z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przeznaczono kwotę w wysokości ponad 519 mln euro. Pozostałe środki krajowej rezerwy wykonania w wysokości ponad 300 mln euro powiększyły alokację Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, finansowanego z Europejskiego Funduszu Społecznego (EFS).

Dostępne alokacje poszczególnych programów operacyjnych zostały ponadto powiększone środkami dostosowania technicznego w łącznej wysokości ponad 632 mln euro. Z tej kwoty 210 mln euro zasiliło regionalne programy operacyjne, pozostałe środki zostały podzielone pomiędzy programami krajowymi.

Część środków dostosowania technicznego, w wysokości 60 mln euro, przeznaczono na niwelowanie skutków kryzysu gospodarczego i powodzi, jaka miała miejsce w maju i czerwcu 2010 r. w poszczególnych województwach.

Proponowane zmiany w programach operacyjnych służą optymalizacji wykorzystania środków wspólnotowych na rzecz jak najskuteczniejszej realizacji celów NSRO, ale cały proces przeglądu śródkresowego należy postrzegać także jako ćwiczenie, przygotowujące do następnej perspektywy finansowej 2014-2020. Między innymi z tego względu wśród propozycji zmian znalazły się również odniesienia do zgodności programów operacyjnych ze *Strategią Europa 2020*. Strategia ta jest nowym, długofalowym programem społeczno-gospodarczym Unii Europejskiej, który zastępuje obowiązującą od 2000 r. (zmodyfikowaną pięć lat później) Strategię Lizbońską. Ponadto w propozycjach zmian programów operacyjnych zawarto nawiązania do *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*.

Wszystkie działania prowadzone w ramach procesu przeglądu śródkresowego zostały zsynchronizowane, dzięki czemu możliwe będzie dokonanie modyfikacji programów operacyjnych (merytorycznych oraz technicznych) w ramach jednej procedury renegeacji z Komisją Europejską.

Harmonogram negocjacji zmian programów operacyjnych został dostosowany do ram czasowych alokacji krajowej rezerwy wykonania, określonych w art. 50 Rozporządzenia ogólnego (WE) 1083/2006:

- zgodnie z ww. zapisami Rozporządzenia, w przypadku gdy państwo członkowskie zdecydowało się o stworzeniu rezerwy, dokonuje ono oceny wykonania swoich programów operacyjnych nie później niż do dn. 30 czerwca 2011 r. – w tym terminie

przekazane zostały przez stronę polską wszystkie propozycje zmian programów operacyjnych,

- nie później niż do dn. 31 grudnia 2011 r. we współpracy z państwami członkowskimi, Komisja Europejska dokonuje alokacji krajowej rezerwy wykonania.

POSTĘP W REALIZACJI PROGRAMÓW POZAUNIJNYCH

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy na lata 2004-2009

Alokacja dla Polski: 533,51 euro

W ramach perspektywy finansowej 2004-2009 zakontraktowano 100% alokacji przeznaczonej na finansowanie projektów.

30 kwietnia 2011 r. zakończyła się realizacja większości pojedynczych projektów realizowanych w ramach Mechanizmów Finansowych. Do końca czerwca 2011 r. zostało zakończonych oraz ostatecznie rozliczonych - także po stronie darczyńców - 121 projektów z 411 realizowanych w ramach programu. Bardzo duża liczba projektów znajduje się obecnie w fazie rozliczania końcowego, tj. ostatnich wniosków o płatność, bądź sprawozdań końcowych.

Zgodnie ze stanem na koniec czerwca 2011 r. refundacja wydatków w ramach projektów oraz grantów blokowych – Funduszu dla Organizacji Pozarządowych, Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego, Funduszy Wymiany Kulturalnej, Funduszu Pomocy Technicznej i Funduszu Kapitału Początkowego. wyniosła ok. 415 mln euro, co stanowi 78% całkowitej kwoty zakontraktowanej. Aktualnie trwa rozliczenie końcowe ww. projektów zakończonych. Ostateczna kwota wydatkowana w ramach programu będzie znana do końca października 2011 r.

Dodatkowo, realizacja 27 projektów została, za zgodą darczyńców, przedłużona. Dla 18 projektów przesunięto datę kwalifikowalności wydatków do 30 kwietnia 2012 r. Pozostałe 9 projektów jest realizowanych ze środków krajowych.

Mechanizm Finansowy Europejskiego Obszaru Gospodarczego oraz Norweski Mechanizm Finansowy na lata 2009-2014

Alokacja dla Polski: 578 euro, w tym koszty zarządzania po stronie Państw-darczyńców

W dniu 10 czerwca 2011 r. podpisano *Memorandum of Understanding dotyczące Norweskiego Mechanizmu Finansowego na lata 2009-2014*, natomiast 17 czerwca 2011 r. *Memorandum of Understanding dotyczące Mechanizmu Finansowego EOG na lata 2009-2014*.

Po podpisaniu umów bilateralnych rozpoczęte zostały prace programowe dotyczące m.in. przygotowania programów operacyjnych. Programy operacyjne będą precyzować

m.in.: szczegółowy opis obszarów priorytetowych, katalog beneficjentów, zasady naboru i oceny wniosków, koszty kwalifikowane itd.

Poszczególne programy operacyjne będą podlegać ocenie strony polskiej i darczyńców, a następnie będą przedkładane do Komisji Europejskiej. Prawdopodobnie, pierwsze nabory wniosków - w ramach obszarów tematycznych - mogą rozpocząć się w pierwszej połowie 2012 r.

Szwajcarsko-Polski Program Współpracy

Alokacja dla Polski: 489 mln franków szwajcarskich

Na dzień 30 czerwca 2011 r., pomiędzy stroną polską i szwajcarską zawarto 8 umów dotyczących realizacji programów i grantu blokowych:

- 1) Funduszu dla Organizacji Pozarządowych
- 2) Funduszu Partnerskiego
- 3) Polsko-Szwajcarskiego Programu Badawczego
- 4) Projekt Krajowego Funduszu Kapitałowego
- 5) Funduszu na Przygotowanie Projektów
- 6) Projektu dot. sprawozdawczości finansowej i audytu
- 7) Funduszu Stypendialnego
- 8) Funduszu Pomocy Technicznej

Ponadto, jeśli chodzi o projekty wyłaniane w drodze naborów wniosków (tryb konkursowy lub pozakonkursowy), w sumie planuje się realizację ok. 50 projektów. W ramach zatwierdzonych projektów, podpisano 14 umów.

W sumie, podpisano 22 umowy ze stroną szwajcarską na łączną kwotę dofinansowania wynoszącą 177 409 802 franków szwajcarskich, co stanowi 38% alokacji⁵.

WNIOSKI

Podsumowując postępy w realizacji polityki spójności zanotowane w pierwszym półroczu 2011 r. należy zauważyć, że:

1. Proces zamknięcia perspektywy 2004-2006 przebiega zgodnie z harmonogramem, co pozwala na sukcesywne wypłaty przez Komisję Europejską płatności końcowych.
2. Utrzymujące się wysokie tempo realizacji programów perspektywy 2007-2013 pozwala na pełne i efektywne wykorzystanie alokowanych dla Polski środków. Wielkość

---

⁵ Podane dane przedstawiają stan wdrażania na dzień 10 sierpnia 2011 r.

środków wypłaconych Polsce przez Komisję Europejską jest zdecydowanie najwyższa spośród wszystkich państw członkowskich – środki wypłacone Polsce stanowią ok. 22% ogółu środków wypłaconych dotąd wszystkim państwom w ramach budżetu polityki spójności na lata 2007-2013.

PROGRAM ROZWOJU OBSZARÓW WIEJSKICH 2007-2013

Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest wdrażany w Polsce od 2007 roku. Łączna kwota środków przeznaczonych na realizację działań w ramach PROW 2007-2013 wynosi ponad 17,4 mld euro. Program wspiera modernizację i wzrost konkurencyjności sektora rolno-spożywczego oraz rozwój obszarów wiejskich.

Wnioskowanie o wsparcie

W ramach PROW 2007 – 2013 od początku uruchomienia programu do 30 czerwca 2011 r. złożono 4 456 366 wniosków na całkowitą kwotę dofinansowania 47,57 mld zł (wzrost w I półroczu 2011 r. o 9,57 mld zł).

Kontraktacja środków

Do 30 czerwca 2011 r. podpisano z beneficjentami 3 451 370 umów o dofinansowanie na kwotę dofinansowania 28,24 mld zł, w tym środki EFRROW 20,92 mld zł, co stanowi około 62% alokacji na lata 2007-2013 (wzrost w I półroczu 2011 r. o 143 489 umowy na kwotę dofinansowania 3,26 mld zł).

Płatności

W ramach PROW 2007-2013 do 30 czerwca 2011 r. wypłacono 24,59 mld zł (wzrost w I półroczu 2011 r. o 4,79 mld zł), w tym wkład EFRROW 18,78 mld zł (wzrost w I półroczu 2011 r. o 3,57 mld zł), co stanowi 35,24% alokacji na lata 2007-2013.

Poniższe wykresy przedstawiają postęp we wdrażaniu PROW 2007-2013 w okresie 2007 r. – I półrocze 2011 r.

SEMESTR EUROPEJSKI

Semestr Europejski to nowy proces koordynacji polityk gospodarczych państw członkowskich Unii Europejskiej, którego zasadniczym celem jest lepsze uwzględnienie wymiaru europejskiego w planowaniu krajowych polityk gospodarczych. Podczas prezydencji węgierskiej miała miejsce pierwsza edycja Semestru Europejskiego.

W skład Semestru Europejskiego, który jest ściśle powiązany z wdrażaniem Strategii „Europa 2020”, wchodzi trzy wzajemnie uzupełniające się elementy:

- nadzór makroekonomiczny,
- koordynacja tematyczna,
- nadzór fiskalny.

Pierwsze dwa elementy dotyczą problematyki objętej Krajowym Programem Reform i Zintegrowanymi Wytycznymi, trzeci odnosi się do problematyki objętej Programami Stabilności i Konwergencji, przygotowywanymi na podstawie Paktu Stabilności i Wzrostu.

Nowym elementem w dziedzinie koordynacji polityki gospodarczej, który wprowadza Semestr Europejski jest synchronizacja cykli opracowania Krajowych Programów Reform i aktualizacji Programów Stabilności lub Konwergencji. Oba te dokumenty, przedkładane są do Komisji Europejskiej nie jesienią jak dotychczas, lecz na wiosnę, tak by mogły być podstawą do określenia założeń budżetów państw członkowskich Unii Europejskich na kolejny rok. Pierwszy Semestr Europejski składał się z kilku etapów. W styczniu 2011 r. Komisja Europejska przedstawiła Roczny Przegląd Wzrostu Gospodarczego (*Annual Growth Survey*), który stanowił kompleksowy przegląd aktualnej sytuacji gospodarczej oraz głównych priorytetów gospodarczych Unii Europejskiej. Następnie zostały one zatwierdzone w marcu 2011 r. na posiedzeniu Rady Europejskiej, przy czym podkreślono, że priorytetowe znaczenie ma przywrócenie dobrej sytuacji budżetowej i stabilności finansowej, zmniejszenie bezrobocia w drodze reform rynku pracy oraz podjęcie nowych działań służących pobudzeniu wzrostu. W kwietniu 2011 r. państwa członkowskie Unii Europejskiej, zgodnie z harmonogramem Semestru Europejskiego, przedłożyły do Komisji Europejskiej Krajowe Programy Reform i aktualizacje Programów Stabilności lub Konwergencji. Następnie ww. programy zostały ocenione przez Komisję Europejską, która opracowała projekt opinii i zaleceń Rady

dla poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie Krajowych Programów Reform i aktualizacji Programów Stabilności lub Konwergencji. Zostały one przyjęte przez Radę ECOFIN w lipcu 2011 r.

W przypadku Polski Komisja Europejska uznała, że Krajowy Program Reform i aktualizacja Programu Konwergencji wyznaczają ambitny plan konsolidacji finansów publicznych i zachęciła polski rząd do ich realizacji oraz do podjęcia dodatkowych działań, aby doprowadzić do redukcji deficytu budżetowego do poziomu poniżej 3% PKB do 2012 r. Ponadto Komisja Europejska uznała, że na bazie osiągnięć ostatnich dziesięciu lat Polska powinna podjąć kroki w celu dalszego zwiększenia zatrudnienia, głównie poprzez reformę systemu emerytalnego i systemu edukacji, oraz poprzez poprawę opieki nad dziećmi i osobami wymagającymi opieki. Polska powinna także zwiększać konkurencyjność pozacenową poprzez rozwój sfery badań i rozwoju, usprawnianie otoczenia biznesu oraz wspieranie inwestycji w infrastrukturę. Polska pozytywnie przyjęła ww. rekomendacje, jednocześnie dając sygnał Komisji Europejskiej, iż część z zaleceń jest w trakcie implementacji do polskiego systemu prawnego.

Formalnie pierwszy Semestr Europejski zakończył się zaakceptowaniem opinii i zaleceń dla poszczególnych państw członkowskich Unii Europejskiej w zakresie Krajowych Programów Reform i aktualizacji Programów Stabilności lub Konwergencji, przez Radę ECOFIN w dniu 20 czerwca 2011 r., a następnie potwierdzeniem ich na posiedzeniu Rady Europejskiej w dniach 23-24 czerwca 2011 r. i ostatecznie przyjęciem w trybie legislacyjnym przez Radę ECOFIN w dniu 12 lipca 2011 r.

Rada Europejska podkreśliła, iż równoczesna prezentacja Programów Stabilności i Programów Konwergencji oraz Krajowych Programów Reform dała Unii Europejskiej możliwość uwzględnienia ewentualnych czynników ryzyka, zakłóceń równowagi lub bilansów w skutkach podejmowanych decyzji w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej. Rada Europejska formalnie ma zamiar powrócić do tej kwestii na posiedzeniu w grudniu 2011 r. Komisja Europejska została również zobowiązana do złożenia w październiku 2011 r. sprawozdania na temat obszarów sprzyjających wzrostowi, by możliwe było osiągnięcie postępów przed wiosennym posiedzeniem Rady Europejskiej w 2012 r.

EUROPEJSKI MECHANIZM STABILNOŚCI

Europejski Mechanizm Stabilności jest efektem ustaleń posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 28 - 29 października 2010 r., kiedy szefowie państw i rządów państw członkowskich Unii Europejskiej zlecieli Przewodniczącemu Rady Europejskiej przeprowadzenie konsultacji z państwami członkowskimi Unii Europejskiej z myślą o wypracowaniu stałego mechanizmu stabilności finansowej strefy euro. Na posiedzeniu w grudniu 2010 r. Rada Europejska uzgodniła, że należy zmienić Traktat po to, by państwa członkowskie strefy euro mogły ustanowić stały mechanizm służący ochronie stabilności finansowej strefy euro jako całości. Mechanizm ten ma zastąpić Europejski

Instrument Stabilizacji Finansowej⁶. Głównym zadaniem mechanizmu ma być zapewnienie dodatkowego zabezpieczenia na wypadek zakłóceń w dostępie do rynkowego finansowania potrzeb pożyczkowych państw strefy euro.

Udziałowcami przyszłego mechanizmu będą państwa strefy euro, natomiast państwa spoza strefy, zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej z grudnia 2010 r., będą mogły włączyć się w działania prowadzone w ramach mechanizmu na zasadzie *ad-hoc*.

Polska zgłosiła swój udział w pracach nad Europejskim Mechanizmem Stabilności, przekazując w dniu 14 stycznia 2011 r. stosowną deklarację przewodniczącemu Eurogrupy. W toku prac Eurogrupy, poszerzonej o zainteresowane państwa, przygotowano treść projektu decyzji Rady Europejskiej ustanawiającej Europejski Mechanizm Stabilności.

Decyzja o utworzeniu mechanizmu zapadła na posiedzeniu Rady Europejskiej w marcu 2011 r. Rada Europejska przyjęła decyzję zmieniającą Traktat o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej w odniesieniu do ustanowienia Europejskiego Mechanizmu Stabilności. Jednocześnie podkreśliła, iż konieczne jest szybkie rozpoczęcie krajowych procedur zatwierdzania zmiany Traktatu, tak aby decyzja ta weszła w życie w dniu 1 stycznia 2013 r.

Zmiana w TFUE polega na dodaniu w art. 136 Traktatu ustęp w brzmieniu: „Państwa członkowskie, których walutą jest euro, mogą ustanowić mechanizm stabilności uruchamiany, jeżeli będzie to niezbędne do ochrony stabilności strefy euro jako całości. Udzielenie wszelkiej niezbędnej pomocy finansowej w ramach takiego mechanizmu będzie podlegało rygorystycznym warunkom”. Mechanizm ten będzie uruchamiany za wspólnym porozumieniem⁷, w przypadku gdyby było to nieodzowne dla ochrony stabilności finansowej strefy euro jako całości. Dostęp do pomocy finansowej z Europejskiego Mechanizmu Stabilności będzie zapewniany w oparciu o rygorystyczne warunki polityczne na mocy makroekonomicznego programu dostosowawczego oraz rygorystycznej analizy zdolności obsługi zadłużenia publicznego; analizy te będzie przeprowadzać Komisja wraz z Międzynarodowym Funduszem Walutowym i we współpracy z Europejskim Bankiem Centralnym. Państwo członkowskie będące beneficjentem będzie musiało wprowadzić odpowiednią formę udziału sektora

---

⁶ Europejski Instrument Stabilizacji Finansowej (EISF, ang. EFSF) rozpoczął działalność w sierpniu 2010 r. Został utworzony w formie spółki z ograniczoną odpowiedzialnością zarejestrowanej w Luksemburgu. Akcjonariuszami EISF są państwa członkowskie, których walutą jest euro. Spółka ta zapewnia finansowanie w formie pożyczek na rzecz znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej państw członkowskich, których walutą jest euro. W celu pozyskania środków finansowych EISF może emitować obligacje na rynku kapitałowym, gwarantowane przez państwa-udziałowców, do kwoty 440 mld euro. Pierwsza taka emisja, w kwocie 5 mld euro, miała miejsce w styczniu 2011r. a zebrane w ten sposób środki posłużą do sfinansowania pożyczki dla Irlandii – uzgodnionej w ramach pakietu pomocowego Unii Europejskiej. EISF będzie zasadniczo obowiązywać do czerwca 2013 r. i ma być zastąpiony przez ww. Europejski Mechanizm Stabilności (utworzenie EMS nie będzie skutkowało automatyczną likwidacją EISF, gdyż ten ostatni, choć nie będzie mógł udzielać pożyczek po 30 czerwca 2013 r., zobowiązany będzie do administrowania pożyczkami udzielonymi przed tą datą.).

⁷Decyzja podejmowana za wspólnym porozumieniem jest decyzją podejmowaną jednomyślnie przez państwa członkowskie biorące udział w tym głosowaniu, tzn. wstrzymanie się od głosu nie uniemożliwia przyjęcia decyzji.

prywatnego, z uwzględnieniem konkretnych okoliczności oraz w sposób w pełni zgodny z praktykami Międzynarodowego Funduszu Walutowego.

Europejski Mechanizm Stabilności będzie miał efektywną zdolność udzielania pożyczek w wysokości 500 mld euro⁸. Adekwatność zdolności udzielania pożyczek będzie podlegała regularnym przeglądom przynajmniej co pięć lat. Europejski Mechanizm Stabilności będzie dążył do uzupełnienia swojej zdolności udzielania pożyczek przez udział MFW w operacjach pomocy finansowej, natomiast państwa członkowskie spoza strefy euro mogą również uczestniczyć na zasadzie *ad hoc*.

Docelowo Europejski Mechanizm Stabilności będzie miał całkowity kapitał subskrybowany w wysokości 700 mld euro. Z tej kwoty 80 mld euro będzie miało postać kapitału wpłaconego zapewnionego przez państwa członkowskie strefy euro, wnoszonego stopniowo od lipca 2013 roku w pięciu równych rocznych ratach. Europejski Mechanizm Stabilności będzie ponadto dysponował sumą zadeklarowanego kapitału na żądanie oraz gwarancji udzielonych przez państwa członkowskie strefy euro do całkowitej kwoty 620 mld euro.

ZARZĄDZANIE GOSPODARCZE W UE

Prace nad pakietem w zakresie zarządzania gospodarczego rozpoczęły się pod koniec 2010 r. po tym, jak we wrześniu 2010 r. Komisja Europejska, zgodnie z konkluzjami czerwcowej Rady Europejskiej opublikowała pakiet sześciu projektów aktów prawnych (tzw. sześciopak), mających na celu reformę zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej. Cztery wnioski dotyczą kwestii budżetowych, w tym szeroko zakrojonej reformy Paktu Stabilności i Wzrostu, natomiast celem dwóch nowych rozporządzeń jest wykrywanie i skuteczne eliminowanie pojawiających się zaburzeń równowagi makroekonomicznej w Unii Europejskiej i w strefie euro:

- 1) Rozporządzenie Rady zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1467/97 w sprawie przyspieszenia i wyjaśnienia procedury nadmiernego deficytu - COM(2010) 522;
- 2) Dyrektywa Rady w sprawie wymogów dotyczących ram budżetowych w państwach członkowskich - COM(2010) 523;
- 3) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie skutecznego egzekwowania nadzoru budżetowego w strefie euro - COM(2010) 524;
- 4) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie środków egzekwowania korekty nadmiernych zaburzeń równowagi makroekonomicznej w strefie euro COM (2010) 525;

---

⁸Podczas przechodzenia z Europejskiego Instrumentu Stabilności Finansowej do Europejskiego Mechanizmu Stabilności łączna zdolność udzielania pożyczek nie przekroczy powyższej kwoty.

5) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające Rozporządzenie (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych - COM(2010) 526;

6) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie zapobiegania zaburzeniom równowagi makroekonomicznej i ich korygowania – COM (2010) 527.

Pakiet zmierza do poszerzenia i wzmocnienia nadzoru nad polityką budżetową, jak również polityką makroekonomiczną i reformami strukturalnymi.

Nadrzędnym celem całego pakietu jest poświęcenie większej uwagi długowi publicznemu w ramach procedury nadmiernego deficytu, przyspieszenie postępowania w przypadku powtarzających się sytuacji nadmiernego deficytu oraz zwiększenie sankcji dla krajów strefy euro za nieprzebranie rekomendacji Rady w ramach procedury nadmiernego deficytu, a także zapobieganie i usuwanie innych niż deficyt i dług źródeł nierównowagi makroekonomicznej.

Główna część prac w Radzie Unii Europejskiej toczyła się w ramach specjalnie powołanej grupy roboczej Rady Unii Europejskiej, tzw. grupy roboczej ad hoc do spraw zarządzania gospodarczego oraz Rady ECOFIN. Prace na poziomie Rady zostały zakończone przyjęciem wspólnego stanowiska Unii Europejskiej na posiedzeniu Rady Europejskiej w marcu 2011 r. Przyjęcie wspólnego stanowiska otworzyło drogę do negocjacji aktów prawnych z Parlamentem Europejskim. Marcowa Rada Europejska wezwała także do nadania odpowiedniego tempa pracom, tak aby cały pakiet mógł zostać przyjęty w czerwcu 2011 r., czego jednak nie udało się osiągnąć. W trilogu z Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską kwestią, która wzbudziła najpoważniejsze dyskusje był sposób stosowania sankcji wobec państw członkowskich Unii Europejskiej. Parlament Europejski postulował jak największy automatyzm stosowania sankcji tj. tryb głosowania oparty na zasadzie tzw. odwróconej większości kwalifikowanej, zgodnie z którym większość kwalifikowana jest potrzebna, aby odrzucić zalecenia Komisji Europejskiej rekomendujące poszczególnym państwom podjęcie działań naprawczych. Polska w trakcie negocjacji opowiadała się przeciwko zbytniemu automatyzmowi sankcji, przywołując argument, iż rekomendacje wydawane przez Komisję Europejską są szczegółowe, dotyczą terminu i sposobu zalecanej konsolidacji i potrzebna jest możliwość pogłębionej dyskusji Rady w tej kwestii, a nie automatyzm.

Elementem, którego nie udało się uzgodnić w trakcie prezydencji węgierskiej jest stosowanie ww. zasady w art. 6 pkt. 2 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego Rozporządzenie (WE) nr 1466/97 w sprawie wzmocnienia nadzoru pozycji budżetowych oraz nadzoru i koordynacji polityk gospodarczych (część prewencyjna Paktu Stabilności i Wzrostu). Negocjacje pomiędzy Radą, Parlamentem Europejskim i Komisją Europejską będą kontynuowane podczas polskiej prezydencji, dla której uzgodnienie całości pakietu ws. zarządzania gospodarczego ma charakter priorytetowy.

Idea Paktu zrodziła się na początku 2011 r. z inicjatywy Francji i Niemiec, które przedstawiły propozycje wzmocnionej koordynacji polityk gospodarczych w postaci Paktu na rzecz konkurencyjności. Po raz pierwszy pomysł został formalnie poddany pod dyskusję podczas posiedzenia Rady Europejskiej w lutym 2011 r., kiedy to szefowie państw i rządów zobowiązali się do podjęcia dalszych działań służących zapewnieniu nowej jakości koordynacji polityki gospodarczej w strefie euro, tak aby poprawić konkurencyjność w Unii Europejskiej.

Finalna treść Paktu została wypracowana w procesie konsultacji gabinetu Przewodniczącego Rady Europejskiej z przedstawicielami wszystkich państw członkowskich Unii Europejskiej, w tym również Polski. Polska wykazała dużą aktywność w trakcie negocjacji domagając się otwarcia Paktu na państwa spoza strefy euro.

Podstawowym celem Paktu jest koordynacja polityk gospodarczych państw strefy euro oraz państw spoza strefy euro, które chcą uczestniczyć na zasadzie dobrowolności, w sposób wzmacniający konkurencyjność i konwergencję.

Pakt ustanawia dodatkową platformę koordynacji polityk gospodarczych wyznaczając 4 cele: poprawa konkurencyjności, wspieranie zatrudnienia, wzmocnienie równowagi finansów publicznych, wzmocnienie stabilności finansowej, a także sugeruje możliwe działania sprzyjające ich osiągnięciu. Szefowie rządów i państw sygnatariuszy mają przedstawiać raz do roku listę konkretnych działań zmierzających do osiągnięcia wyznaczonych przez Pakt celów. Zobowiązania te powinny być włączone do krajowych programów reform. Dotychczas do Paktu przystąpiły 23 państwa członkowskie Unii Europejskiej⁹. Następnie państwa członkowskie Unii Europejskiej, które przystąpiły do Paktu określiły zestaw działań w zakresie polityki gospodarczej dla realizacji wspólnie ustalonych celów na 12 miesięcy.

Zadeklarowane przez Polskę działania w zakresie Paktu Euro Plus bazują na:

- działaniach w ramach zwiększenia stabilności finansów publicznych:
  - krajowe ramy fiskalne w Polsce oparte są na kilku regułach, z których najważniejszą jest reguła długu, ujęta w Konstytucji RP oraz ustawie o finansach publicznych. Głównym celem reguły jest niedopuszczenie do przekroczenia przez państwowy dług publiczny poziomu 60% PKB,
  - wprowadzone zostaną nowe regulacje, które zdefiniują relację deficytu do dochodów jednostek samorządu terytorialnego na określonym poziomie. Od 2011 r. obowiązuje już nowa dyscyplinująca reguła wydatkowa. Celem reguły jest zapobieżenie wzrostowi wydatków dyskrecyjnych i nowych wydatków sztywnych. Obejmuje ona także

---

⁹ W Pakcie Euro Plus uczestniczą wszystkie państwa członkowskie Unii Europejskiej oprócz Szwecji, Wielkiej Brytanii, Czech i Węgier.

dotychczasowe wydatki sztywne, jeśli determinujący je akt prawny zostanie zmodyfikowany. Wzrost ww. wydatków wymaga uwzględnienia w ogólnej puli wydatków dyskrejonalnych i nowych wydatków sztywnych, która nie może rosnać o więcej niż 1% realnie w skali roku,

- wprowadzenie dodatkowych rozwiązań, w tym przede wszystkim nowej trwałej reguły fiskalnej. Reguła ta ma zapewnić, po wcześniejszym obniżeniu deficytu, stabilizację salda sektora instytucji rządowych i samorządowych na poziomie celu średniookresowego (tj. -1% PKB). Będzie to reguła wydatkowa nakładająca odpowiednie ograniczenia na wzrost wydatków publicznych, w szczególności zapewniając, że udział wydatków w PKB nie będzie rosnać w sposób trwały. Trwają prace nad określeniem formuły trwałej reguły wydatkowej, a jej skuteczna implementacja wymaga spełnienia warunków wstępnych, w tym usprawnień procesu tworzenia budżetu i lepszej jakości sprawozdawczości w sektorze finansów publicznych,

- działaniach w ramach wspierania konkurencyjności m. in.

- wprowadzenie nowego modelu finansowania nauki na zasadach konkurencyjności, jakości i przejrzystości procedur, wsparcie początkujących naukowców, transfer wiedzy do gospodarki, stworzenie nowoczesnej sieci drogowej, kolejowej, energetycznej i cyfrowej, inwestycje w infrastrukturę energetyczną, wdrożenie Narodowego Planu Szerokopasmowego służącego zwiększeniu dostępności i szybkości Internetu, wprowadzenie ustawy o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców, zastąpienie zezwoleń wpisami w rejestrze działalności regulowanej oraz likwidacja niektórych rejestrów działalności regulowanej, ułatwienia w dostępie do kredytu bankowego oraz w utrzymaniu płynności finansowej w trakcie realizacji i po zakończeniu inwestycji technologicznych.

- działaniach w ramach wspierania zatrudnienia m. in.

- redukcja kosztów pracy poprzez utrzymanie obniżonej składki rentowej z 13% do 6% oraz wprowadzenie możliwości kształcenia przy udziale pracodawcy.

Realizacja Paktu Euro Plus będzie przedmiotem dyskusji na Radzie Europejskiej w grudniu 2011 r., na posiedzeniu poprzedzającym rozpoczęcie kolejnego Semestru Europejskiego. Przygotowując się do przedłożenia kolejnych zobowiązań w ramach Paktu, państwa członkowskie Unii Europejskiej uczestniczące w Pakcie zobowiązały się, iż zapewnią ich szerszy zakres (wzmocnienie reform i wzmocnienie stabilności finansowej), bardziej konkretne podejście (skonkretyzowane i wymierne zobowiązania), bardziej ambitne cele oraz pragmatyczną koordynację polityk podatkowych.

WNIOSKI

W ostatnich miesiącach działania związane z reakcją na kryzys gospodarczy zdominowały forum Unii Europejskiej. Prace na forum Rady, Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego skupiły się przede wszystkim na reformie zarządzania gospodarczego

w Unii Europejskiej – reformie Paktu Stabilności i Wzrostu i przyjęciu tzw. „sześciopaku”, ustanowieniu Europejskiego Mechanizmu Stabilności oraz implementacji pierwszego Semestru Europejskiego. Działania te miały charakter precedensowy i ich pozytywne skutki dla gospodarki Unii Europejskiej powinny być widoczne w najbliższym czasie. Ponadto w marcu 2011 r. Rada Europejska przyjęła *Pakt Euro Plus*, dodatkowy element koordynacji polityki gospodarczej Unii Europejskiej. Jednocześnie w 2011 r. przeprowadzono również bankowe testy warunków skrajnych (*stress testy*). Były one działaniem wchodzącym w skład kompleksowej odpowiedzi na kryzys Unii Europejskiej, a ich celem była ocena odporności uczestniczących w testach banków na problemy z wypłacalnością – w oparciu o możliwy, lecz mało prawdopodobny do spełnienia scenariusz skrajnej sytuacji makroekonomicznej. Rezultaty testów miały posłużyć w odpowiedzi na pytanie, czy europejskie banki są wystarczająco dokapitalizowane, by przetrwać w niekorzystnych warunkach finansowych. Wyniki *stress testów*, których nie przeszło tylko 8 na 90 poddanych testom banków ogłoszone zostały już podczas prezydencji polskiej. Prace legislacyjne podejmowane intensywnie w ostatnich miesiącach wciąż trwają i będą kontynuowane.

POLITYKA AZYLOWA

WSPÓLNY EUROPEJSKI SYSTEM AZYLOWY

Wspólny Europejski System Azylowy (WESA) jest projektem, który ma się przyczynić do ujednoczenia i usprawnienia procedury nadawania ochrony międzynarodowej obywatelom państw trzecich oraz bezpaństwowcom we wszystkich państwach członkowskich UE. W jego skład wchodzi dwa projekty rozporządzeń oraz trzy projekty dyrektyw. Działania te realizują wytyczne zawarte w *Europejskim pakcie w sprawie migracji i azylu* przyjętym przez Radę Europejską w październiku 2008 r. oraz w *Programie Sztokholmskim* (2009 r.).

W pierwszej połowie 2011 r. toczyły się prace nad trzema dokumentami: nad projektami rozporządzenia ws. Eurodac oraz Dublin III, a także projektem zmieniającym dyrektywę kwalifikacyjną. W pracach nad projektami rozporządzeń ws. Dublin III i Eurodac nie udało się osiągnąć postępów. Znalazły się one w impasie negocjacyjnym, który wynika ze sprzeciwu wielu państw członkowskich wobec zawarcia w projekcie rozporządzenia Dublin III artykułu dotyczącego mechanizmu nadzwyczajnego. Mechanizm taki umożliwiłby w wyjątkowych sytuacjach zawieszenie transferów migrantów do państwa odpowiedzialnego za rozpatrzenie ich wniosku azylowego. Natomiast uwzględnienie w dokumencie takiego rozwiązania stanowi dla Parlamentu Europejskiego warunek do przystąpienia do prac nad rozporządzeniem. Jest to również przyczyna, dla której Parlament Europejski wstrzymuje także prace nad rozporządzeniem ws. Eurodac. Niestety, w trakcie prezydencji węgierskiej nie udało się wypracować żadnego rozwiązania kompromisowego, które pozwoliłoby wyjść z tej trudnej sytuacji i wznowić prace nad projektami.

W czerwcu 2011 r. udało się natomiast wypracować porozumienie ws. dyrektywy kwalifikacyjnej. Zawiera ona doprecyzowanie kluczowych terminów, wprowadza większe ujednoczenie statusów ochrony międzynarodowej oraz wzmacnia znaczenie integracji osób, którym ochrona została nadana. Propozycja kompromisowa została potwierdzona przez Komitet Stałych Przedstawicieli COREPER II 7 lipca, a następnie 12 lipca przyjęta w Parlamencie Europejskim na posiedzeniu Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE). W toku negocjacji nie udało się rozwiązać jedynie problemu dotyczącego obowiązku sporządzania tzw. tablic korelacyjnych (instrument monitorowania właściwej implementacji zapisów dyrektyw unijnych do narodowych porządków prawnych). Kwestia tabel korelacyjnych ma charakter horyzontalny i w momencie uzyskania porozumienia z Parlamentem Europejskim w tej sprawie, możliwe będzie przyjęcie projektu w pierwszym czytaniu i podjęcie dalszych prac nad formalnym zatwierdzeniem dokumentu.

Dwa dalsze projekty wchodzące w skład WESA - przekształcenie dyrektywy recepcyjnej¹⁰ i proceduralnej¹¹ - zostały opublikowane dopiero 1 czerwca 2011 r. Polska prezydencja, prowadząc prace nad nimi w drugiej połowie 2011 r., będzie starała się doprowadzić do jak największego ich zaawansowania.

WNIOSKI

W pracach nad Wspólnym Europejskim Systemem Azylowym poważne wyzwanie stanowi wywiązanie się ze zobowiązania Rady, aby zakończyły się one do 2012 r. Nadal pozostaje bardzo wiele kwestii spornych, co do których nie ma porozumienia nie tylko pomiędzy państwami członkowskimi, ale także pomiędzy Radą a Parlamentem Europejskim. Akty prawne będą przedmiotem intensywnych prac w trakcie nadchodzących prezydencji, w tym prezydencji polskiej.

Jedną z najtrudniejszych kwestii będzie rozstrzygnięcie problemu aktu prawnego, w którym wprowadzona zostanie możliwość zastosowania mechanizmu nadzwyczajnego w sytuacji kryzysu migracyjnego i azylowego spowodowanego nagłym i dużym napływem uchodźców i nieregularnych migrantów do poszczególnych państw członkowskich lub całych regionów UE. Konieczne będzie podjęcie decyzji, czy zostanie to ujęte w rozporządzeniu Dublin III, do czego skłaniają się Komisja Europejska i Parlament Europejski, czy też w odrębnym akcie prawnym, do czego skłaniałaby się większość państw członkowskich.

STREFA SCHENGEN I ZARZĄDZANIE GRANICAMI ZEWNĘTRZNYMI UE

---

¹⁰ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca normy dotyczące przyjmowania osób ubiegających się o azyl (przekształcenie) COM(2011)320

¹¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie wspólnych procedur udzielania i cofania statusu ochrony międzynarodowej (przekształcenie) COM(2011)319

Niekontrolowany napływ migrantów na terytorium krajów basenu Morza Śródziemnego, jaki miał miejsce po przewrotach w państwach Afryki Północnej wiosną 2011 r., spowodował poważne napięcia między państwami członkowskimi związane z funkcjonowaniem strefy Schengen. Na forum Rady przeprowadzono wstępne dyskusje dotyczące działań naprawczych, gdyż skuteczne funkcjonowanie strefy Schengen stanowi podstawę dla realizacji jednej z czterech podstawowych swobód w UE – swobody przepływu osób. Realizacja swobody przepływu osób wymaga jednak również zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Te dwie podstawowe kwestie wyznaczają główne wątki w dyskusji o przyszłości strefy Schengen, która została zapoczątkowana w pierwszej połowie 2011 r. i będzie kontynuowana w najbliższym okresie.

W tym kontekście prowadzone były także negocjacje związane z podjęciem decyzji o rozszerzeniu strefy Schengen o Bułgarię i Rumunię. Nie udało się jednak wypracować porozumienia, toczona dyskusja pokazała natomiast, iż problemu nie stanowią już kwestie techniczne, lecz polityczne.

AKCESJA RUMUNII I BUŁGARII

Wstępny termin przystąpienia Rumunii i Bułgarii do strefy Schengen został wyznaczony na marzec 2011 r. Zgodnie z zapisami Traktatu Akcesyjnego państwa przystępujące do UE zobowiązane są do wdrożenia wszystkich przepisów dorobku prawnego Schengen. Część przepisów dotycząca zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych stosowana jest przez państwa przystępujące do strefy Schengen dopiero po przeprowadzeniu oceny, czy państwo członkowskie spełnia warunki prawidłowego stosowania dorobku prawnego Schengen. Wyniki tej oceny stanowią podstawę do podjęcia decyzji przez Radę UE dotyczącej zniesienia kontroli na granicach wewnętrznych UE. Decyzja ta jest podejmowana jednomyślnie, po konsultacjach z Parlamentem Europejskim.

Zgodnie z wynikami misji ewaluacyjnych przeprowadzonych w Rumunii i Bułgarii, oba te kraje są przygotowane do pełnego stosowania dorobku prawnego Schengen we wszystkich obszarach. W ten sposób zakończony został proces przystąpienia Rumunii i Bułgarii do strefy Schengen na poziomie technicznym. Stan taki został odnotowany w konkluzjach Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych przyjętych na jej czerwcowym posiedzeniu (9-10 czerwca 2011 r.). Rada uznała, iż zostały spełnione wszystkie warunki techniczne do podjęcia decyzji o włączeniu Rumunii i Bułgarii do strefy Schengen i że wróci do tej kwestii najpóźniej w trakcie swojego wrześniowego posiedzenia.

Podczas dyskusji nad Konkluzjami Rady w sprawie oceny przygotowania Rumunii i Bułgarii do pełnego stosowania przepisów dorobku prawnego Schengen Niemcy, Francja, Holandia i Finlandia zgłaszały zastrzeżenia co do przystąpienia Rumunii i Bułgarii do strefy Schengen. Jednym z argumentów przytaczanych przez przeciwników akcesji była konieczność wzmocnienia przez Rumunię i Bułgarię walki z korupcją. Argumenty przytaczane przez Francję, Holandię, Finlandię i Niemcy dotyczyły wyników uzyskanych

przez Rumunię i Bułgarię w ramach Mechanizmu Współpracy i Weryfikacji (MWW, ang. *Cooperation and Verification Mechanism*), którego celem jest wspieranie tych krajów w implementacji *acquis communautaire* z zakresu wymiaru sprawiedliwości, walki z korupcją i przestępczością zorganizowaną. Jednak poczynienie postępów w ramach MWW nie jest formalnie warunkiem rozszerzenia strefy Schengen na Rumunię i Bułgarię. Argumenty przedstawiane przez państwa sprzeciwiające się przystąpieniu obu krajów do strefy Schengen mają charakter polityczny.

Polska konsekwentnie wspierała przystąpienie Rumunii i Bułgarii do strefy Schengen. Przewodnicząc pracom Rady UE w drugiej połowie 2011 r. będzie jednak musiała podjąć wysiłki w celu wypracowania w tej bardzo trudnej politycznie kwestii porozumienia, które zaakceptowałyby wszystkie z państw członkowskich. Decyzja o rozszerzeniu strefy musi zostać podjęta przez Radę jednomyślnie. Muszą także zostać przeprowadzone konsultacje z Parlamentem Europejskim.

INICJATYWA MECHANIZMU WPROWADZANIA W WYJĄTKOWYCH SYTUACJACH KONTROLI NA GRANICACH WEWNĘTRZNYCH W STREFIE SCHENGEN

Wydarzenia w krajach Afryki Północnej spowodowały wzmożony napływ uchodźców oraz nielegalnych migrantów do państw członkowskich UE leżących w basenie Morza Śródziemnego. Sytuacja ta wywołała na forum UE dyskusję na temat możliwości reagowania w przypadku wyjątkowej presji migracyjnej. Na brak wystarczających instrumentów zwracały uwagę państwa bezpośrednio dotknięte napływem imigrantów, zwłaszcza Włochy i Malta, a także Francja. W dniu 26 kwietnia 2011 r. włoski premier S. Berlusconi oraz prezydent Francji N. Sarkozy wystosowali wspólny list do przewodniczącego Rady Europejskiej H. Van Rompuy'a oraz przewodniczącego Komisji Europejskiej J. M. Barroso wskazując na potrzebę ustanowienia wyjątkowego mechanizmu, zgodnie z którym w sytuacjach wyjątkowej presji migracyjnej na terytorium jednego z państw członkowskich możliwe będzie wprowadzenie kontroli na wewnętrznych granicach strefy Schengen. Propozycja ta została następnie uwzględniona w dokumencie Komisji Europejskiej pt. „Komunikat w sprawie migracji”. (COM(2011)248), przygotowanym na prośbę nadzwyczajnej Rady Europejskiej, która odbyła się 11 marca 2011 r. poświęconej wydarzeniom w Afryce Północnej. W dokumencie zawarte są propozycje działań, które powinny wzmocnić możliwości reagowania UE w przypadkach wyjątkowej presji migracyjnej, jakiej doświadczają południowe kraje członkowskie. Następnie lista zaproponowanych działań została przyjęta przez Radę Europejską w dn. 23-24 czerwca 2011 r. Rada Europejska zdecydowała, iż prace nad wzmocnieniem zarządzania w strefie Schengen, w tym nad wprowadzeniem w wyjątkowych sytuacjach kontroli granicznych na granicach wewnętrznych, będą kontynuowane.

W debacie dotyczącej przedstawionych propozycji państwa członkowskie zgodnie potwierdziły, iż jakiegokolwiek podejmowane działania nie mogą podważać swobody

przepływu osób, która jest jednym z największych osiągnięć integracji europejskiej. Stanowisko takie zaprezentowała również Polska, zaznaczając iż wprowadzenie granic wewnętrznych nie usunie przyczyn problemów związanych z funkcjonowaniem Schengen oraz, że nacisk powinien być położony na wzmocnienie zarządzania granicami zewnętrznymi UE. W tym kontekście konieczne jest usprawnienie zarządzania w strefie oraz wzmocnienie zasad ewaluacji wdrożenia dorobku prawnego Schengen przez poszczególne kraje członkowskie. Koncepcję czasowego wprowadzenia granic wewnętrznych poparty w pierwszej kolejności Francja, Włochy, Austria, Dania, a także Czechy. Podkreślano było natomiast, że mechanizm taki mógłby jednak zostać wykorzystany dopiero jako ostateczność, w sytuacji gdy zawiodą inne środki, które powinny być stopniowo wprowadzane na wcześniejszym etapie.

Ponieważ debata o zarządzaniu strefą Schengen toczy się w kontekście wydarzeń na południowej granicy morskiej UE, w czasie dalszych prac ważne wyzwanie dla Polski będzie stanowiło uwzględnienie uwarunkowań wschodniej granicy lądowej, której specyfika również powinna zostać uwzględniona w przyjmowanych rozwiązaniach.

FUNKCJONOWANIE AGENCJI FRONTEX

W dniu 22 czerwca 2011 r. uzgodniono porozumienie polityczne pomiędzy Radą UE a Parlamentem Europejskim w odniesieniu do projektu rozporządzenia dotyczącego funkcjonowania agencji Frontex¹², której zadaniem jest koordynacja działań operacyjnych w zakresie zarządzania granicami zewnętrznymi UE. Nowy projekt rozporządzenia wzmacnia możliwości reagowania agencji w sytuacjach kryzysowych, poprzez m.in.: przyznanie agencji prawa do zakupu oraz leasingowania sprzętu do wykorzystania w trakcie wspólnych operacji; określenie zasad delegowania przez państwa członkowskie funkcjonariuszy narodowych straży granicznych oraz udostępniania sprzętu do pozostającego w dyspozycji państw członkowskich; wzmocnienie zapisów dotyczących przestrzegania praw podstawowych w działaniach agencji, a także ułatwienie agencji podejmowania współpracy z krajami trzecimi. Polska brała aktywny udział w negocjacjach projektu rozporządzenia, zabiegając o to, aby rozwój agencji odpowiadał faktycznym potrzebom oraz by zostały jej nadane uprawnienia operacyjne spełniające kryterium subsydiarności.

Na kształt zapisów oraz termin ich uzgodnienia wpłynął m.in. kryzys migracyjny na południu Europy, wywołany wydarzeniami w Afryce Północnej, który poskutkowało zaleceniem i wnioskami Rady Europejskiej z 11 i 24 marca 2011 r. podkreślającymi potrzebę osiągnięcia porozumienia w sprawie rozporządzenia, nad którym prace trwały od początku 2010 r. Szybkie przyjęcie dokumentu było kluczową kwestią z uwagi na fakt,

---

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 2007/2004 ustanawiające Europejską Agencję Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich Unii Europejskiej (FRONTEX)

że działania agencji stanowią jeden z głównych instrumentów zarządzania granicami zewnętrznymi UE i reagowania w przypadku sytuacji kryzysowych.

Porozumienie z końca czerwca 2011 r. zostało potwierdzone po stronie Rady na posiedzeniu COREPER II 7 lipca, a po stronie Parlamentu Europejskiego na posiedzeniu Komisji Wolności Obywatelskich, Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych (LIBE) 12 lipca, już podczas polskiej prezydencji.

WNIOSKI

Funkcjonowanie strefy Schengen będzie stanowiło bardzo istotny temat prac na forum Unii Europejskiej. Państwa członkowskie zgodziły się, iż konieczne jest podjęcie jak najszybciej działań naprawczych. W ostatnich miesiącach główne wątki tej debaty zostały tylko zasygnalizowane. W najbliższym czasie będą one przedmiotem szerokiej dyskusji, zwłaszcza po przedstawieniu przez Komisję projektów aktów prawnych dotyczących wzmocnienia mechanizmów oceny Schengen oraz przywracania w wyjątkowych okolicznościach kontroli na granicach wewnętrznych. W pracach tych konieczne będzie zabieganie, aby nowe rozwiązania nie naruszyły swobody przepływu osób a także, aby były w pełni zgodne z zasadą subsydiarności.

ZARZĄDZANIE STRATEGIĄ EUROPA 2020

W styczniu 2011 r. rozpoczęło się pierwsze europejskie półrocze wdrażania nowego systemu zarządzania polityką gospodarczą w Unii Europejskiej (tzw. Semestr Europejski), którego otwarciem stanowi przygotowany przez Komisję Europejską *Roczny Przegląd Wzrostu Gospodarczego*. W opracowaniu Komisja opisuje postęp w dotychczasowej realizacji Strategii Europa 2020 oraz wskazuje kierunki działań na kolejny rok.

Podczas posiedzenia Rady UE ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumenckich (EPSCO) w dniu 7 marca dyskutowano na temat rocznego przeglądu wzrostu w zakresie zatrudnienia i spraw społecznych. W zakresie celów zatrudnienia podkreślono, iż dobra ocena sytuacji i wybranie właściwego kierunku działań stanowią ważny punkt dla realizacji Strategii Europa 2020. Podczas posiedzenia Rada uzgodniła podejście ogólne w odniesieniu do decyzji w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich¹³. Wytyczne dotyczące zatrudnienia przyjęte w 2010 r. nie powinny ulegać zmianom do 2014 r. tak, aby można było skupić się na ich wdrażaniu.

Polska poparła ww. decyzję Rady dotyczącą utrzymania wytycznych.

Rada przyjęła także konkluzje zawierające zbiór zaleceń dla państw członkowskich dot. działań w zakresie realizacji wytycznych Rady dla polityk zatrudnienia państw członkowskich, które będą realizowane w ramach ich *Krajowych Programów Reform na rzecz realizacji Strategii Europa 2020*. W konkluzjach podkreślone zostało, iż państwa członkowskie powinny dostosować działania do stanu krajowych finansów publicznych, kładąc nacisk na efektywność i trafność tych działań, przy uwzględnieniu specyfiki krajowych warunków. Polska poparła przyjęcie konkluzji zwłaszcza, że zastrzeżenia dotyczące zbyt szczegółowego podejścia do kwestii zasiłków dla bezrobotnych w porównaniu z pozostałymi zapisami dotyczącymi innych polityk zatrudnienia, zostały uwzględnione w ostatecznej treści konkluzji.

Państwa członkowskie UE przygotowały Krajowe Programy Reform (KPR), które wskazują działania mające na celu eliminację barier w poszczególnych państwach członkowskich tak, aby możliwa była realizacja wspólnych, unijnych celów. W ramach oceny KPR, Komisja Europejska przygotowała 27 zaleceń dla każdego z państw członkowskich UE, które stanowią instrument pozwalający na podjęcie wspólnych działań, i które były przedmiotem debaty podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej,

---

¹³ Decyzja Rady 2010/707/UE z dnia 21 października 2010 r. w sprawie wytycznych dotyczących polityki zatrudnienia państw członkowskich (Dz.U. L 308 z 24.11.2010, s. 46).

Zdrowia i Spraw Konsumenckich w dniu 17 czerwca 2011 r. W zaleceniach Komisja Europejska odniosła się przede wszystkim do takich kwestii, jak np. systemy emerytalne, kształcenie ustawiczne, ustalenie wzrostu wynagrodzeń. W stosunku do Polski, Komisja Europejska rzeczowo zaprezentowała obecną ocenę sytuacji na rynku pracy, trafnie charakteryzując największe wyzwania dla polityki zatrudnienia tj. niska partycypacja osób defaworyzowanych na rynku pracy, niedopasowanie kwalifikacji osób poszukujących pracy do potrzeb rynku pracy, niska mobilność, niski stopień uczestnictwa osób dorosłych w kształceniu ustawicznym. Komisja Europejska pozytywnie odniosła się do polskiej propozycji reform zmierzających do przełamania barier i osiągnięcia celu wzrostu zatrudnienia.

W toku dyskusji Polska – podobnie jak wiele państw członkowskich UE – miała zastrzeżenia wobec propozycji Komisji Europejskiej w zakresie zmian w systemach emerytalnych (m.in. przesunięcia wieku przechodzenia na emeryturę). Ostatecznie, Rada przyjęła podejście ogólne odnośnie Zalecenia dla Zaleceń Rady w sprawach Krajowych Programów Reform 2011 dla każdego państwa członkowskiego UE, z zastrzeżeniem ogólnym zgłoszonym przez Cypr i Malte oraz zastrzeżeniem parlamentarnym zgłoszonym przez Wielką Brytanię.

W ramach działań nieustawodawczych w celu realizacji założeń Strategii Europa 2020, Rada poświęciła dużo uwagi problematyce dotyczącej:

- promowania zatrudnienia młodzieży;
- współpracy w ramach europejskiej platformy w zakresie walki z ubóstwem i wykluczeniem społecznym;
- walki z ubóstwem i promowania dobrobytu wśród młodzieży;
- adekwatności i stabilności systemów emerytalnych państw członkowskich UE;
- zmian demograficznych i polityce rodzinnej.

W drugiej połowie roku państwa członkowskie skończą prace nad budżetami krajowymi oraz działaniami uwzględniającymi zalecenia i opinie dot. Unii Europejskiej oraz poszczególnych państw członkowskich UE. W grudniu Komisja Europejska rozpocznie prace nad kolejnym *Rocznym Przeglądem Wzrostu Gospodarczego*, którego przedstawienie planowane jest w styczniu 2012 r. Dokument będzie zawierał ocenę, w jakim stopniu państwa członkowskie UE uwzględniły opinie i zalecenia w zakresie realizacji celów i inicjatyw Strategii Europa 2020. Jeśli zalecenia nie będą przestrzegane w wystarczający sposób, Komisja Europejska może użyć środków ostrzegawczych, takich jak przestrogi polityczne, zachęty bądź sankcje.

POLITYKA SPOŁECZNA

Prezydencja węgierska kontynuowała prace poprzednich prezydencji w odniesieniu do propozycji zmiany dyrektywy Rady 92/85/EWG z dnia 19 października 1992 r. w sprawie

wprowadzenia środków służących wspieraniu poprawy w miejscu pracy bezpieczeństwa i zdrowia pracownic w ciąży, pracownic, które niedawno rodziły i pracownic karmiących piersią. Głównym założeniem propozycji Komisji Europejskiej z października 2008 r. było wydłużenie urlopu macierzyńskiego z 14 do 18 tygodni, a także wprowadzenie dodatkowych urlopów macierzyńskich. Propozycja zmierza także do poprawy praw pracowniczych kobiet, których dotyczy dyrektywa.

Największy postęp w pracach nad dossier nastąpił w pierwszej połowie 2009 r., podczas prezydencji czeskiej, która zaproponowała szereg rozwiązań umożliwiających pogodzenie interesów państw członkowskich UE, w szczególności tzw. klauzulę kładki (ang. *passerelle clause*) umożliwiającą spełnienie wymagań dyrektywy przez zaliczenie na poczet urlopu macierzyńskiego innego urlopu o charakterze „rodzinnym”.

20 października 2010 r. Parlament Europejski przegłosował swoje poprawki do projektu zmiany dyrektywy, z których najistotniejsze dotyczyły wydłużenia obowiązkowego, pełnopłatnego urlopu z 18 do 20 tygodni oraz wprowadzenia płatnego urlopu ojcowskiego. Podczas debaty orientacyjnej na Radzie ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumentckich w dniu 6 grudnia 2010 r. państwa członkowskie w większości sceptycznie i z rezerwą odniosły się do poprawek zaproponowanych przez Parlament Europejski. Ponadto, grupa państw (Czechy, Dania, Estonia, Niemcy, Holandia, Słowacja, Szwecja, Wielka Brytania) podpisała wspólną deklarację, w której sprzeciwiają się dalszym pracom nad zmianą dyrektywy, głównie z uwagi na znaczne skutki finansowe wprowadzenia regulacji.

Prezydencja węgierska zorganizowała dwa spotkania grupy roboczej ds. kwestii społecznych, podczas których omówione zostały m.in. poprawki Parlamentu Europejskiego do pierwotnej propozycji Komisji Europejskiej. Na podstawie przeprowadzonych dyskusji, prezydencja węgierska przedstawiła raport z postępu prac nad tzw. dyrektywą macierzyńską, który został przyjęty podczas posiedzenia Rady UE ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumentckich w dniu 17 czerwca 2011 r. Ponadto państwa członkowskie UE, które podpisały się pod wspólną deklaracją ponownie zaprezentowały zawarte w niej stanowisko w celu przypomnienia, że jest ona nadal aktualna.

Podczas prezydencji węgierskiej w niewielkim stopniu kontynuowane były prace nad wnioskiem dotyczącym Dyrektywy Rady w sprawie wprowadzenia w życie zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. Celem niniejszego wniosku jest wprowadzenie w życie poza rynkiem pracy zasady równego traktowania osób bez względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną. We wniosku określa się ramy zakazu dyskryminacji ze względu na wyżej wymienione powody oraz ustala jednolity minimalny poziom ochrony w obrębie Unii Europejskiej dla osób, które doznały takiej dyskryminacji. Wniosek ten uzupełnia istniejące wspólnotowe ramy prawne, zgodnie z którymi zakaz dyskryminacji ze względu na religię lub światopogląd, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną ma zastosowanie jedynie w zakresie zatrudnienia, pracy i szkolenia zawodowego. Podczas posiedzenia Rady ds. Zatrudnienia,

Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumenckich 17 czerwca 2011 r. prezydencja przedstawiła raport z postępu prac nad wnioskiem.

Polska bierze aktywny udział w pracach legislacyjnych nad projektem dyrektywy, stojąc na stanowisku, iż pozwoli ona całościowo wypełnić lukę we wspólnotowej legislacji sprzyjającej zwalczaniu dyskryminacji z różnych powodów i w różnych dziedzinach poza zatrudnieniem.

Prezydencja węgierska rozpoczęła prace nad *wnioskiem dotyczącym rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004*. Komisja Europejska przekazała ww. wniosek pod koniec grudnia 2010 r. w celu aktualizacji rozporządzeń pod kątem zmian w krajowym ustawodawstwie o zabezpieczeniu społecznym oraz pod kątem zmieniających się realiów społecznych, które wpływają na koordynację systemów zabezpieczenia społecznego.

Prezydencja węgierska poświęciła projektowi siedem spotkań grupy roboczej ds. kwestii społecznych, jednak kwestiami nierozstrzygniętymi pozostały: zasady przyznawania zasiłków dla bezrobotnych samozatrudnionych oraz zasady ustalania ustawodawstwa właściwego dla członków załóg samolotów z zastosowaniem kryterium „portu macierzystego”.

Polska popierała projekt przedłożony przez prezydencję węgierską na posiedzenie COREPER w dniu 9 czerwca 2011 r. Projekt ten stanowił wynik bardzo trudnego kompromisu osiągniętego na poziomie grupy roboczej ds. kwestii społecznych, a w kwestiach będących przedmiotem rozbieżności pomiędzy państwami członkowskimi (m.in. zasady przyznawania świadczeń dla bezrobotnych samozatrudnionych, ustalanie ustawodawstwa właściwego dla pracowników transportu lotniczego oraz traktatowe podstawy projektu), zawierał rozwiązania satysfakcjonujące Polskę i możliwe przez nią do przyjęcia.

Ostatecznie prace nad projektem zakończyły się przyjęciem raportu z postępu prac na posiedzeniu Rady ds. Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumenckich w dniu 17 czerwca 2011 r.

Prezydencja węgierska nie poddała jednak pod głosowanie na czerwcowej Radzie podejścia ogólnego wobec projektu, mimo iż *de facto* nie istniała w tej kwestii mniejszość blokująca. Było to spowodowane ostrym sprzeciwem delegacji Danii, sceptycznym stanowiskiem Irlandii wobec projektu, a także poparciem Finlandii, Szwecji, Słowacji i Niemiec dla kontynuowania prac na szczeblu eksperckim, oraz niejasnym stanowiskiem niektórych pozostałych państw, takich jak Zjednoczone Królestwo oraz Francja.

Zarządzanie Strategią Europa 2020 zdominowało prace Rady UE w I połowie 2011 r. Prezydencja węgierska sprostала wyzwaniu, jakim było rozpoczęcie wdrażania tzw. Semestru Europejskiego. W pierwszym roku obowiązywania Semestru Europejskiego, istotne znaczenie ma ocena postępów państw członkowskich w zakresie wdrażania zaleceń dla osiągnięcia postępu w realizacji celów Strategii Europa 2020. W trakcie polskiej prezydencji Rada UE będzie oceniać postępy państw członkowskich w tym zakresie, jak również będzie aktywnie działać w kierunku wdrażania inicjatyw na rzecz zatrudnienia i wzrostu gospodarczego.

W pracach nad tzw. dyrektywą macierzyńską, Polska planuje kontynuować dyskusję i zaprosić państwa członkowskie do wymiany opinii, doświadczeń i dobrych praktyk podczas jednego z nieformalnych spotkań ministrów pracy.

W zakresie wniosku dotyczącego rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 883/2004 w sprawie koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz rozporządzenie (WE) nr 987/2009 dotyczące wykonywania rozporządzenia (WE) nr 883/2004, prezydencja polska będzie kontynuować prace nad projektem, przyjmując za punkt wyjścia propozycję wypracowaną przez prezydencję węgierską i dążąc do osiągnięcia kompromisu możliwego do zaakceptowania przez jak największą ilość delegacji. Polska nie ma zastrzeżeń merytorycznych do ww. kompromisowej propozycji, zaś celem prezydencji polskiej jest przyjęcie podejścia ogólnego.

KULTURA I EDUKACJA

EDUKACJA I MŁODZIEŻ

Zgodnie z postanowieniami Rady Europejskiej w czerwcu 2010 r., wszystkie państwa członkowskie UE powinny wdrażać priorytety Strategii Europa 2020, przekładając je na cele krajowe oraz określając odpowiadające im cele wymierne. W strategii założono m.in., że do roku 2020 odsetek osób przedwcześnie kończących naukę nie powinien w UE przekraczać 10 %, a co najmniej 40% osób w wieku 30-34 lata powinno uzyskać wykształcenie wyższe lub równoważne. Zarządzanie strategią odbywa się m.in. poprzez monitorowanie reform na rzecz wzrostu, w tym reform strukturalnych w obszarze innowacji, badań, edukacji, zatrudnienia itp.

W związku z tym najważniejszym tematem podjętym przez prezydencję węgierską w obszarze edukacji była dyskusja nt. przedstawionego przez Komisję Europejską *Rocznego Przeglądu Wzrostu Gospodarczego* jako wkładu w realizację Semestru Europejskiego. W *Sprawozdaniu z postępu prac dotyczących Strategii Europa 2020* (będącym jedną z czterech części Przeglądu) Komisja Europejska uznała, że biorąc pod uwagę zadeklarowane przez państwa członkowskie cele krajowe, osiągnięcie wspólnych

celów edukacyjnych strategii będzie bardzo trudne, o ile nie niemożliwe. W toku dyskusji podczas posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 14 lutego 2011 r. delegacje podkreśliły znaczenie inwestowania w edukację, również w okresie równoważenia budżetów, a za priorytet uznały kształcenie ustawiczne i zawodowe dostosowane do rynku pracy. Polska wskazała na zbyt niski udział dorosłych w edukacji ustawicznej jako jedno z wyzwań, z którymi musi się zmierzyć UE; zaznaczyła, że kształcenie, zwłaszcza zawodowe, powinno wyposażyć uczącą się młodzież w umiejętności najbardziej poszukiwane na rozwijających się rynkach pracy oraz w wysoko rozwinięte kompetencje kluczowe, czemu służyć powinno powiązanie edukacji z otoczeniem gospodarczym; wskazała na potrzebę zwiększenia liczby osób z wyższym wykształceniem przy jednoczesnym zapewnieniu wysokiej jego jakości; wskazała na uwarunkowania społeczno-ekonomiczne wczesnego porzucania nauki i podkreśliła, że jednym z najskuteczniejszych środków zapewnienia dzieciom dobrego startu w edukacji jest zwiększenie ich uczestnictwa we wczesnej edukacji o wysokiej jakości; wskazała na potrzebę modernizacji systemów szkolnictwa wyższego i powiązania procesu kształcenia z potrzebami rynku pracy poprzez rozwijanie współpracy między instytucjami szkolnictwa wyższego, ośrodkami badawczymi i środowiskiem biznesu; zaznaczyła, że w czasach kryzysu nie wolno oszczędzać na edukacji, lecz należy zadbać o odpowiednie na nią nakłady, także na zmiany w dłuższej perspektywie – w tym kontekście podkreśliła, że europejskie fundusze strukturalne oraz programy edukacyjne UE są ważnymi dla państw członkowskich źródłami finansowania, komplementarnymi wobec środków krajowych i regionalnych.

Dla poparcia też z dyskusji i dla podkreślenia znaczenia edukacji dla trwałego i zrównoważonego rozwoju gospodarczego oraz poprawy zatrudnienia Rada przyjęła konkluzje nt. roli kształcenia i szkolenia w realizacji Strategii Europa 2020.

W celu wsparcia realizacji celów strategii Rada przyjęła też dwa zalecenia:

- w sprawie polityki na rzecz ograniczania zjawiska przedwczesnego kończenia nauki;
- mobilna młodzież – promowanie mobilności edukacyjnej młodych ludzi.

Kompromis w stosunku do obydwu dokumentów osiągnięto podczas posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 20 maja 2011 r.

W pierwszym dokumencie podkreśla się potrzebę spójnego, horyzontalnego i wielosektorowego podejścia do tematu. Kwestia przedwczesnego kończenia nauki wykracza poza problematykę edukacji, gdyż jej konsekwencje dotyczą zagadnień z zakresu polityki społecznej, młodzieżowej, zdrowotnej i zatrudnienia. Wskazano również na wyższość działań prewencyjnych nad reaktywnymi. Przyjęciu konkluzji towarzyszyła dyskusja ministrów na ten sam temat, ze szczególnym odniesieniem do sytuacji dzieci ze środowisk defaworyzowanych pod względem społeczno-ekonomicznym, w tym Romów.

Drugie zalecenie wpisuje się w realizację flagowej inicjatywy Komisji Europejskiej „Mobilna młodzież”, a jego głównym celem jest usuwanie przeszkód w mobilności edukacyjnej na szczeblu krajowym, europejskim i międzynarodowym.

Ponadto, w tym samym duchu Rada przyjęła konkluzje ws. wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem, w których podjęto temat systemowego wsparcia w opiece nad małymi dziećmi również w kontekście aktywizacji zawodowej matek. W dokumencie podkreślono potrzebę inwestowania we wczesny rozwój dziecka, silną korelację słabych wyników w nauce z ubóstwem i dysfunkcjami rodziny, a także pozytywny wpływ wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem na ograniczanie zjawiska przedwczesnego kończenia nauki i wykluczenia społecznego.

W obszarze młodzieży Rada przyjęła rezolucję dotyczącą wspierania nowych i efektywnych form uczestnictwa wszystkich młodych osób w życiu obywatelskim w Europie. Założeniem Rezolucji było wskazanie możliwych działań mających na celu zwiększenie uczestnictwa młodych osób w życiu demokratycznym, a tym samym zwrócenie uwagi na problemy z jakimi muszą się obecnie mierzyć młodzi ludzie w Europie – bezrobocie oraz powiązane z nim zagrożenie ubóstwem, niższe osiągnięcia edukacyjne oraz wczesne przerywanie nauki, co w niektórych krajach wiąże się również z niższym niż przeciętne uczestnictwem w wyborach. Celem Rezolucji jest zachęcenie państw członkowskich do korzystania ze Strategii Europa 2020 i jej inicjatywy flagowej „Mobilna Młodzież” („Youth on the Move”), jak również programu „Młodzież w Działaniu” („Youth in Action”), bowiem umożliwiają one młodym osobom nabywanie umiejętności przywódczych, komunikacyjnych, uczą rozwiązywania problemów i wykazywania inicjatywy, a wszystko to jest przydatne zarówno na rynku pracy, jak i w życiu obywatelskim.

KULTURA I POLITYKA AUDIOWIZUALNA

Gros prac Rady w obszarze kultury w I półroczu 2011 r. odnosiło się do projektu decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającej działanie UE na rzecz Znaków Dziedzictwa Europejskiego (ZDE). Ma on na celu wyeksponowanie wartości i nadanie odpowiedniej rangi obiektom, które odegrały kluczową rolę w historii i w procesie powstawania Unii Europejskiej. Znak Dziedzictwa Europejskiego otrzymały dotychczas 64 obiekty w 18 państwach, w tym 4 obiekty polskie. Dotychczas inicjatywa ta – zapoczątkowana przez Francję, Hiszpanię i Węgry w kwietniu 2006 r. w Granadzie – miała charakter międzyrządowy. W odpowiedzi na konkluzje Rady z 20 listopada 2008 r. Komisja Europejska przedstawiła propozycję powołania – w miejsce dotychczasowego Znak – inicjatywy unijnej. Założenia inicjatywy są następujące: koncentracja na obiektach związanych z tworzeniem się zjednoczonej Europy; jasne kryteria wyboru obiektów, odróżniające ZDE od Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO; silny wymiar edukacyjny; unikanie nadmiernych obciążeń finansowych i biurokracji; dobrowolność udziału. Wyłanianie obiektów ma się odbywać dwuetapowo: preselekcja na poziomie krajowym – wskazanie do dwóch obiektów przez państwa członkowskie; następnie selekcja na poziomie unijnym – wybór maksymalnie jednego obiektu na państwo przez panel ekspertów nominowanych przez unijne instytucje (Komisję Europejską, Radę UE, Parlament Europejski, Komitet Regionów).

Prezydencja węgierska zdołała doprowadzić do wypracowania tekstu kompromisowego i osiągnięcia porozumienia z Parlamentem Europejskim, co pozwoli na przyjęcie decyzji we wczesnym drugim czytaniu. Rada zaakceptowała porozumienie polityczne podczas posiedzenia w dniu 19 maja 2011 r. Pozwoli to polskiej prezydencji na podjęcie prac nad projektem decyzji Rady ws. sposobu nominacji przez Radę czterech członków europejskiego panelu ekspertów.

Z punktu widzenia Polski, istotnym osiągnięciem w negocjacjach Rady z Parlamentem Europejskim było utrzymanie okresu przejściowego pomiędzy fazą międzyrządową a unijną inicjatywy, a także wprowadzenie zapisów dotyczących rozważenia uczestnictwa w działaniu krajów trzecich. W rezultacie wszystkie państwa będą mogły zgłosić po cztery obiekty w terminie dwóch (kraje nieuczestniczące dotychczas w międzyrządowym ZDE) lub trzech (kraje uczestniczące) lat od przyjęcia decyzji, z poszanowaniem kryteriów nowego, unijnego ZDE. Uzgodniono także, że szeroko rozumiany udział krajów trzecich będzie przedmiotem pierwszej ewaluacji działania (Parlament Europejski nie wyraził zgody na otwarcie inicjatywy na państwa trzecie już teraz). Dla Polski kwestia ta była istotna, gdyż od początku negocjacji Polska opowiadała się za włączeniem do inicjatywy państw trzecich. Okres przejściowy jest zaś zdaniem Rady (w tym Polski) konieczny ze względów praktycznych (czas niezbędny na przygotowanie procedur na poziomie krajów członkowskich i instytucji UE) i ze względu na jakość działania (przygotowanie pierwszych aplikacji, relacje z obiektami uczestniczącymi w fazie międzyrządowej).

Spośród działań nieustawodawczych prowadzonych w obszarze kultury w pierwszym półroczu 2011 r. warto odnotować dyskusję nt. wkładu kultury we wdrażanie Strategii Europa 2020. Problematyka ta była omawiana podczas nieformalnego posiedzenia Rady UE ds. Kultury w Budapeszcie-Gödöllő w dniach 27–28 marca 2011 r. Prowadzone dyskusje przyczyniły się do przyjęcia przez Radę konkluzji nt. udziału kultury w realizacji Strategii Europa 2020. Nastąpiło to podczas posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 19 maja 2011 r. W konkluzjach skupiono się na możliwych obszarach pozytywnego wkładu, które nie zostały przedstawione we wcześniejszych dokumentach, w szczególności kwestiach tworzenia miejsc pracy i kształcenia pracowników, kreatywności i innowacyjności, cyfryzacji, zmienianiu postaw wobec środowiska, różnorodności kulturowej i integracyjnej roli aktywności kulturalnej. Dokument wzywa do podjęcia działań na rzecz uwzględnienia wkładu kultury w narodowych programach reform, przy wykorzystaniu funduszy europejskich, w programach kształcenia przez całe życie oraz do rozwoju statystyk w dziedzinie kultury, budowy partnerstw instytucji różnych sektorów i działań na rzecz wsparcia samodzielnego rozwoju sektora kultury, a także cyfryzacji.

Należy także odnotować rozpoczęcie dyskusji nt. przyszłości programu Kultura po 2013 r. Toczyła się ona m.in. podczas lunchu ministrów w trakcie posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 19 maja 2011 r. Polska opowiedziała się co do zasady za utrzymaniem budżetowej i prawnej odrębności programów Kultura i Media, zaś ewentualność ich połączenia w jeden program może być brana pod uwagę tylko

w przypadku zapewnienia obu programom dużej autonomii i niezależnej widoczności w ramach programu ramowego, a także pod warunkiem, że utworzenie programu ramowego nie będzie oznaczać obniżenia puli środków, jakie przeznaczone będą dla beneficjentów. Polska wskazała również, że nowy program powinien być nastawiony na zaspokojenie potrzeb sektora, którego sektor, z uwagi na swoją specyfikę, nie jest w stanie zaspokoić dzięki istniejącym programom wsparcia dla biznesu. Przyszły program w większym stopniu niż dotychczas powinien być powiązany z realizacją celów Europejskiej Agendy Kultury oraz stanowić narzędzie urzeczywistniania wkładu kultury w realizację Strategii Europa 2020. Polska postulowała ponadto, by program był w większym niż dotychczas stopniu otwarty na udział podmiotów z krajów trzecich, w tym powinien być na stałe otwarty na udział w projektach partnerów z siedzibą w krajach objętych Europejską Polityką Sąsiedztwa.

W zakresie polityki audiowizualnej bardzo istotnym tematem prac była rozpoczęta dyskusja nt. przyszłości unijnego programu Media po 2013 r. Problematyka ta była przedmiotem dyskusji podczas lunchu ministrów w trakcie posiedzenia Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu 19 maja 2011 r. poświęconego przyszłości programów Media i Kultura. Polska opowiedziała się co do zasady za utrzymaniem budżetowej i prawnej odrębności programów. Wskazała również, że Program powinien dalej skupiać się na swoich działaniach kluczowych i nie ulegać nadmiernej fragmentacji, ale jednocześnie powinien zachować elastyczność, żeby szybko reagować na zmiany technologiczne. Program Media powinien mieć zdolność wspierania modeli biznesowych, które dopiero się pojawią oraz powinien uwzględniać projekty związane z szeroko rozumianą cyfryzacją (wsparcie dla kin przy zakupie sprzętu, szkolenia dla producentów, operatorów i kinooperatorów, wsparcie przechodzenia na nową technologię produkowania i dystrybucji).

WNIOSKI

Realizacja Semestru Europejskiego nadała ton pracom Rady w I połowie 2011 r. – w obszarze edukacji tematem przewodnim były zależności między edukacją i wzrostem gospodarczym zarówno w szerokim, jak i szczegółowym wymiarze, zaś w obszarze kultury debatowano m.in. nad wkładem kultury w realizację celów Strategii Europa 2020. Prace te będą kontynuowane przez prezydencję polską, która wyznaczyła dwa obszary priorytetowe w dziedzinie edukacji, tj.: edukację na rzecz mobilności oraz modernizację uniwersytetów, w kulturze zaś jednym z kluczowych tematów będą kompetencje w kulturze. Wszystkie te zagadnienia bezpośrednio wpisują się w logikę poszukiwania nowych źródeł wzrostu gospodarczego i pełnego wykorzystania kapitału intelektualnego Europy.

Jednocześnie kontynuowane będą dyskusje nad przyszłością programów Kultura i Media, Uczenie się przez całe życie oraz Młodzież w działaniu, w szczególności w reakcji na opublikowany 29 czerwca 2011 r. komunikat Komisji Europejskiej „Budżet z perspektywy Europy 2020”, w którym Komisja Europejska zaproponowała połączenie

programów w dwa ramowe tj. „Europa edukacji” i „Europa kreatywna”. Należy jednak odnotować, że projekty decyzji ws. poszczególnych programów zostaną opublikowane dopiero pod koniec roku i formalne negocjacje prowadzone będą przez prezydencje duńską i cypryjską.

JEDNOLITY RYNEK

Rynek wewnętrzny UE jest jednym z istotniejszych elementów integracji gospodarczej w UE. W związku ze zbliżającym się dwudziestym rokiem jego funkcjonowania (od 1 stycznia 1993 r.) w trakcie prezydencji węgierskiej podjęto trud weryfikacji dotychczasowych osiągnięć, identyfikacji problemów i barier, a także wyznaczania najważniejszych dalszych działań, jakie powinny być podjęte już nie tylko w celu zakończenia jego budowy, ale poszerzania i pogłębiania procesów liberalizacyjnych, a tam gdzie to jest niezbędne – regulacyjnych.

Kwestia rynku wewnętrznego jest szczególnie istotna dla Polski z kilku powodów. Sprzedaż na rynku unijnym stanowi około trzech czwartych eksportu polskich przedsiębiorców. To daleko posunięte powiązanie polskiej sfery realnej z gospodarką europejską umożliwiło osiągnięcie wymiernych korzyści dla krajowych przedsiębiorców, oferujących coraz wyższej jakości towary i usługi, jak i dla konsumentów, korzystających z większej konkurencji na rynku. W konsekwencji jednym z priorytetów polskiej prezydencji stał się właśnie rynek wewnętrzny, a jego pogłębianie i wzmacnianie powinno przyczynić się do wykorzystania potencjału wzrostu.

AKT O JEDNOLITYM RYNKU

Biorąc powyższe pod uwagę Polska pozytywnie przyjęła opublikowany przez Komisję Europejską w dniu 27 października 2010 r. komunikat *W kierunku Aktu o jednolitym rynku. W stronę społecznej gospodarki rynkowej o wysokiej konkurencyjności* (ang. *Single Market Act - SMA*). Komunikat ten stanowił odpowiedź Komisji Europejskiej na opublikowany 9 maja 2010 r. raport prof. Mario Montiego *Nowa strategia na rzecz jednolitego rynku. W służbie gospodarki i społeczeństwa Europy*. SMA zawiera łącznie 50 propozycji, które mają przyczynić się do ożywienia rynku wewnętrznego. Proponowane przez Komisję Europejską działania dotyczą m. in. takich dziedzin jak ustanowienie patentu wspólnotowego Unii Europejskiej (obecnie patentu jednolitego), zarządzanie prawami autorskimi, dalsze pogłębianie rynku wewnętrznego usług, rozwijanie handlu elektronicznego, polityka transportowa, efektywność energetyczna, zwiększanie dostępu MŚP do rynków kapitałowych, koordynacja krajowych polityk fiskalnych i wiele innych.

Komisja Europejska relatywnie długo prowadziła konsultacje społeczne na temat SMA, do których włączyła się również Rada w trakcie prezydencji węgierskiej. Na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności w dniach 9-10 marca 2011 r. przeprowadzono debatę na

temat sposobu wyboru najważniejszych priorytetów oraz zakresu merytorycznego działań, których podjęcie byłoby najbardziej efektywne. Polska wskazała, że spośród 50 działań zaproponowanych w pierwotnej wersji Komunikatu w wersji ostatecznej powinny się znaleźć przede wszystkim te, które w bezpośredni sposób przyczyniają się do tworzenia nowych miejsc pracy. Istotne jest również, by działania te przynosiły wymierne korzyści w bliskiej perspektywie czasowej. W zasadzie wszystkie wypowiedzające się państwa członkowskie zgodziły się, że najważniejszym kryterium wyboru propozycji kluczowych jest wzrost i zatrudnienie (jako remedium na skutki kryzysu gospodarczego), a także konkurencyjność europejskiej gospodarki.

Ponadto Polska stała na stanowisku, że pełne urzeczywistnienie zasad rynku wewnętrznego jest kluczowym instrumentem, który umożliwi Unii Europejskiej trwały powrót na ścieżkę wzrostu gospodarczego. Dlatego Polska podkreślała, że Akt na rzecz jednolitego rynku powinien koncentrować się na najbardziej pilnych reformach podnoszących konkurencyjność i pobudzających wzrost w Europie. Dotyczy to między innymi rozwoju handlu elektronicznego i podjęcia działań na rzecz zniesienia barier uniemożliwiających przeprowadzanie transakcji transgranicznych on-line.

Polska podzieliła opinię Komisji Europejskiej, że jednolity rynek powinien stwarzać przedsiębiorcom najlepsze możliwe warunki do transgranicznego obrotu towarami i świadczenia usług. Zagwarantowanie odpowiednich warunków, szczególnie dla małych i średnich przedsiębiorstw, a także usprawnienie otoczenia biznesowego sprzyjającego podnoszeniu ich innowacyjności i konkurencyjności, przygotowuje firmy do skutecznego konkurowania i dynamicznego rozwoju na rynkach międzynarodowych. W tym kontekście Polska opowiedziała się również za projektami dotyczącymi polityki transportowej, które powinny przyczynić się do zwiększenia konkurencyjności europejskich przedsiębiorców i umożliwiają realizację swobodnego przepływu ludzi i towarów. Na podstawie przeprowadzonych konsultacji Komisja Europejska przedstawiła w kwietniu 2011 r. Komunikat *Akt o jednolitym rynku: Dwanaście dźwigni na rzecz pobudzenia wzrostu gospodarczego i wzmocnienia zaufania. „Wspólnie na rzecz nowego wzrostu gospodarczego”*. Celem tego dokumentu jest ożywienie jednolitego rynku poprzez zaproponowanie 12 dźwigni, które mają doprowadzić do jego pełnej funkcjonalności. Szczegółowe propozycje legislacyjne (w ramach wspomnianych 12 dźwigni) mają zostać zaprezentowane przez Komisję Europejską do końca 2011 r., tak aby wdrożenie inicjatyw SMA zostało zakończone w 2012 r., który będzie 20 rokiem funkcjonowania jednolitego rynku. Komisja Europejska zapowiedziała koncentrację prac w najbliższym czasie na następujących kwestiach: dostępie MŚP do finansowania, mobilności obywateli, prawie własności intelektualnej, w tym ochrony patentowej, traktowaniu konsumentów jako podmiotów jednolitego rynku, pogłębianiu liberalizacji rynku usług, infrastrukturze transportowej i energetycznej rynku wewnętrznego, jednolitym rynku cyfrowym, przedsiębiorczości społecznej, podatkach, spójności społecznej, otoczeniu regulacyjnym przedsiębiorstw, rynku zamówień publicznych.

Większość spośród wyselekcjonowanych działań priorytetowych w ramach 12 dźwigni jest tożsama z tymi obszarami wymagającymi podjęcia działań, na które wskazywali

także polscy obywatele i przedsiębiorcy w ramach przeprowadzonych przez Ministerstwo Gospodarki krajowych konsultacji społecznych oraz Rząd RP w stanowisku z 30 grudnia 2010 r. Wszystkie zaproponowane przez Komisję Europejską działania w ramach uwalniania pełnego potencjału rynku wewnętrznego, zgodnie z interesem Polski, uwzględniają wzrost gospodarczy oraz zwiększenie zatrudnienia. Również zgodnie z sugestiami Polski, Komisja Europejska powiązała cele SMA z Inicjatywami Flagowymi Strategii Europa 2020, ze szczególnym uwypukleniem nadrzędnego celu, tj. dążenia do osiągnięcia wzrostu inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego włączeniu społecznemu.

Prezydencja węgierska podjęła wstępne działania na rzecz ożywienia rynku wewnętrznego. Przede wszystkim w trakcie posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dniach 30-31 maja 2011 r. przyjęte zostały Konkluzje stanowiące odpowiedź Rady na Komunikat ws. 12 dźwigni rynku wewnętrznego. Mimo ogólnego poparcia dla wskazanych w Komunikacie działań priorytetowych, niektóre państwa wskazywały na konieczność rozszerzenia ich zakresu m.in. o zewnętrzny wymiar rynku wewnętrznego. Polska popierała jednak podejście prezydencji węgierskiej, zgodnie z którym w tekście konkluzji powinno znaleźć się odniesienie jedynie do 12 działań priorytetowych zaproponowanych w Komunikacie.

AKT NA RZECZ DROBNEJ PRZEDSIĘBIORCZOŚCI

Inicjatywą wpisującą się w efektywne funkcjonowanie rynku wewnętrznego i program SMA jest idea *Aktu na rzecz drobnej przedsiębiorczości*. W dniu 25 czerwca 2008 r. Komisja Europejska opublikowała Komunikat na ten temat pn. *Think Small First. A Small Business Act for Europe (SBA)*. Zawierał on propozycję spójnej strategii wobec małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) w 10 obszarach priorytetowych. Na przestrzeni ostatnich dwóch lat Komisja Europejska publikowała *Raporty nt. implementacji SBA*. Ostatni z nich został przedstawiony w postaci Komunikatu w dniu 23 lutego 2011 r. pn. *Przegląd Small Business Act dla Europy*. Przegląd SBA jest szczegółowym raportem z implementacji założeń SBA, zamykającym dwuletni proces wdrażania założeń SBA na poziomie UE i narodowym. Przegląd SBA wyszczególnia trzy główne obszary wymagające kontynuacji: dostęp do finansowania; dalsza implementacja zasady „MŚP przede wszystkim”; dostęp do rynków. W Przeglądzie SBA podkreślona została także waga procesów globalizacyjnych (normalizacja, system zamówień publicznych, internacjonalizacja) oraz zmian klimatu, jako obszarów wymagających zintensyfikowanych działań zarówno na poziomie UE, jak i poszczególnych państw członkowskich.

Pod przywództwem prezydencji węgierskiej Rada ds. Konkurencyjności odpowiedziała na ten komunikat przyjętymi w dniach 30-31 maja 2011 r. konkluzjami. Polska poparła postanowienia konkluzji, w których szczególnie odniesiono się do istotnych dla

krajowych przedsiębiorców kwestii redukcji obciążeń administracyjnych i większej współpracy z MŚP. W konkluzjach, na wniosek Polski, znalazły się zapisy dotyczące szczególnego podejścia do MŚP, z których większość to mikro przedsiębiorstwa, wsparcia MŚP w kontekście współpracy z państwami nie tylko basenu Morza Śródziemnego, ale również Partnerstwa Wschodniego, unikania dublowania zadań na poziomie regionalnym, krajowym i unijnym oraz wzmocnienia dialogu z partnerami społecznymi.

INTELIĞENTNE REGULACJE

Kolejną inicjatyw, realizującą programy SMA i SBA jest idea *Inteligentnych regulacji w Unii Europejskiej* (ang. *Smart Regulations*). Stanowi ona kontynuacj dziaan związanych z lepszymi regulacjami unijnymi oraz procesem upraszczania przepis dla przedsibiorc. W trakcie prezydencji węgierskiej Rada ds. Konkurencyjności w dniach 30-31 maja 2011 r. przyjęła, z poparciem Polski, konkluzje w tej sprawie, w których:

- nawiązano do redukcji obciazen administracyjnych o 25% do końca 2012 r. oraz deklaracji priorytetowego traktowania sektora MŚP,
- przyjeto konieczność większego zaangażowania w sporządzanie ocen wpływu (ang. *Impact Assessment*),
- przyjeto propozycję poprawy systemu konsultacji poprzez zwrócenie uwagi na potrzeby jej adresat (end-users),
- wezwano do stosowania prostszego języka oraz wykorzystania róznych kanał dostępow do dokument,
- wezwano do uwzględnienia roznic w systemach prawnych i gospodarczych państw członekowskich przy projektowaniu wdrożenia aktu prawnego.

Z punktu widzenia Polski szczególnie istotną kwesti było zapisanie konieczności stosowania ocen skutk regulacji *ex-ante* i ocen *ex-post*, w tym wszechstronnych analiz róznych aspekt prawodawstwa, z uwzględnieniem wymiernych i niewymiernych aspekt oraz ewentualnych skutk pośrednich.

PATENT

Prace nad stworzeniem jednolitego systemu patentu UE trwają już kilkadziesi lat. Pomimo prób podejmowanych przez rozne prezydencje nie udało się dotychczas wypracować rozwiązania, które byłoby możliwe do zaakceptowania przez wszystkie państwa członekowskie. Tymczasem brak takiego systemu stanowi jedną z istotnych barier rozwoju podnoszoną przez przedsibiorc. Istniejący, obok patent krajowych, system patentu europejskiego (oparty o Konwencj Monachijską) jest zbyt kosztowny

i dość skomplikowany, co negatywnie rzutuje na pozycję europejskich przedsiębiorców w konkurencji z partnerami z państw takich jak USA czy Japonia.

Po fiasku w 2004 r. prac nad projektem rozporządzenia ws. patentu wspólnotowego (przedstawionego przez Komisję Europejską w 2000 r.), w następstwie konkluzji z posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności z 4 grudnia 2006 r. i konkluzji z posiedzenia Rady Europejskiej w dniach 8 i 9 marca 2007 r., 3 kwietnia 2007 r. Komisja Europejska przedstawiła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie Komunikat pt. „*Ulepszenie systemu patentowego w Europie*”, w którym podkreśliła potrzebę dalszego dążenia do ustanowienia jednolitego patentu wspólnotowego oraz zaproponowała stworzenie wspólnego systemu sądowego dla patentu europejskiego i przyszłego patentu wspólnotowego.

Z powodu niemożności wypracowania akceptowalnego dla wszystkich państw członkowskich kompromisu ws. zasad, w oparciu o które miałyby funkcjonować patent wspólnotowy (w szczególności dotyczących reżimu językowego) i wystąpienia przez niektóre z nich z – popieraną przez Komisję Europejską – inicjatywą ustanowienia wzmocnionej współpracy w zakresie patentu UE, Polska ostatecznie postanowiła przystąpić do grona państw inicjujących wzmocnioną współpracę (obecnie 25 państw członkowskich – do inicjatywy nie przystąpiły Włochy i Hiszpania), gdyż w tej sytuacji negocjacyjnej przystąpienie do wniosku było jedyną możliwością dalszego prowadzenia prac nad tym ważnym dla rynku wewnętrznego UE *dossier*.

14 grudnia 2010 r. Komisja Europejska przyjęła stosowny projekt upoważnienia do podjęcia wzmocnionej współpracy dotyczący jedynie kwestii instytucjonalnych związanych z uruchomieniem wzmocnionej współpracy. 14 lutego 2011 r. podczas Rady ds. Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu przyjęty został (przy sprzeciwie Włoch i Hiszpanii) wniosek Rady do Parlamentu Europejskiego o wydanie zgody na ustanowienie przez państwa członkowskie wzmocnionej współpracy w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej, następnego dnia Parlament Europejski zgodę taką wyraził. Sama decyzja o podjęciu przez 25 państw członkowskich (wszystkie oprócz Włoch i Hiszpanii) wzmocnionej współpracy została podjęta podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności 10 marca 2011 r. Do projektu decyzji dołączone zostały dwa aneksy: deklaracja Komisji Europejskiej i państw członkowskich odnosząca się do nieuznawania wprowadzanego rozwiązania językowego za szczególny reżim językowy UE i ws. podkreślenia otwartości nowego systemu dla podmiotów z państw w nim nieuczestniczących oraz deklaracja Komisji Europejskiej na temat możliwości ewentualnego wystąpienia państw członkowskich ze wzmocnionej współpracy po jej ustanowieniu. Decyzja ta została zaskarżona do Trybunału Sprawiedliwości UE przez Hiszpanię i Włochy. Polska poparła przyjęcie decyzji o wzmocnionej współpracy, co było logiczną konsekwencją podjętej wcześniej decyzji o przyłączeniu się do wniosku do Komisji Europejskiej o jej uruchomienie.

13 kwietnia 2011 r. Komisja Europejska przyjęła projekty instrumentów prawnych realizujących wzmocnioną współpracę, tj. rozporządzenia ws. ogólnych zasad udzielania jednolitej ochrony patentowej oraz rozporządzenia ws. reżimu językowego. 30 maja

2011 r. Rada wyraziła poparcie dla kierunków prac nad dokumentami, a ostatecznie ogólne podejście do obu projektów zostało przyjęte przez Radę podczas nadzwyczajnego posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności 27 czerwca 2011 r., co należy uznać za istotny sukces prezydencji węgierskiej biorąc pod uwagę stopień rozbieżności stanowisk pomiędzy państwami członkowskimi. Polska opowiedziała się za przyjęciem obu dokumentów uznając, że w maksymalnie możliwym do osiągnięcia stopniu realizują one polskie postulaty. Komisja Europejska zachowała sobie prawo do zmiany swojego negatywnego stanowiska wobec zmian wprowadzonych do projektów przez Radę do czasu głosowania w Parlamencie Europejskim (planowanego na przełom grudnia 2011 r. i stycznia 2012 r.).

Zgodnie z przyjętymi przez Radę projektami jednolita ochrona patentowa dla terytorium 25 państw uczestniczących we wzmocnionej współpracy przyznawana byłaby przez EPO (*European Patent Office* – Europejski Urząd Patentowy) zgodnie z EPC (*European Patent Convention* – Europejska Konwencja Patentowa); wniosek będzie mógł być składany w każdym języku UE, lecz procedura będzie prowadzona w jednym z trzech języków EPO (angielskim, francuskim lub niemieckim) do wyboru przez zgłaszającego; po przyznaniu patentu zasadniczo nie będzie konieczne jego tłumaczenie na inne języki poza przypadkami sporu sądowego i okresem przejściowym, kiedy stosowane będą dodatkowe ręczne tłumaczenia dla celów informacyjnych; decyzja o zakończeniu okresu przejściowego będzie oparta o wyniki niezależnej oceny funkcjonowania systemu tłumaczeń maszynowych, aczkolwiek okres ten nie będzie mógł trwać dłużej niż 12 lat. W przypadku powstania sporu tłumaczenie patentu musi być zapewnione przez posiadacza patentu i na jego koszt. Z jednolitej ochrony patentowej będą mogły korzystać również podmioty z państw nie uczestniczących we wzmocnionej współpracy. Ponadto, na każdym etapie realizacji wzmocnionej współpracy możliwe jest przystąpienie do niej dalszych państw członkowskich UE.

Trzecim (po rozporządzeniu materialnym i ws. reżimu językowego) niezbędnym elementem jednolitej ochrony patentowej jest system sądowego rozstrzygnięcia sporów patentowych. W swej opinii z 8 marca 2011 r. (nr 1/09) Trybunał Sprawiedliwości UE uznał projektowane pierwotnie rozwiązanie (które miałyby zostać zawarte między państwami członkowskimi, Unią Europejską i państwami trzecimi będącymi stronami EPC) za niezgodne z Traktatami.

Prezydencja węgierska, dla podkreślenia pakietowego podejścia do elementów składowych systemu patentowego, podczas posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności 30 maja 2011 r. przeprowadziła debatę kierunkową ws. możliwych rozwiązań odnośnie systemu sądownictwa patentowego, w szczególności w świetle opinii TSUE. W trakcie debaty delegacje podkreślały konieczność łącznego wejścia w życie wszystkich elementów systemu. 14 czerwca 2011 r. prezydencja węgierska przedstawiła zmieniony projekt porozumienia ws. jednolitego rozstrzygnięcia sporów patentowych odnoszący się do uwag TSUE. Nie prowadziła jednak nad nim żadnych dyskusji. Intensywne prace podjęta dopiero prezydencja polska. Również Parlament Europejski w nieformalnych rozmowach podkreślał konieczność jednoczesnego ustanowienia wszystkich trzech

elementów systemu jednolitej ochrony patentowej. Formalnie nie jest on włączony w prace nad porozumieniem, gdyż zgodnie z założeniami, będzie to umowa międzynarodowa wiążąca jedynie państwa członkowskie UE uczestniczące we wzmacnionej współpracy. Niemniej, z uwagi na postulaty PE i Rady UE co do konieczności pakietowego podejścia do dossier ustanowienie jednolitego systemu ochrony patentowej będzie możliwe dopiero po przyjęciu wszystkich trzech aktów prawnych.

OCHRONA KONSUMENTÓW

W czerwcu 2011 r. Parlament Europejski przegłosował w I czytaniu poprawki do projektu dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady ws. praw konsumentów. Głosowanie usankcjonowało trudny kompromis jaki udało się osiągnąć Radzie i Parlamentowi Europejskiemu w zakresie tego projektu. Komitet Stałych Przedstawicieli I zaakceptował tekst kompromisowy 15 czerwca 2011 r.

Prace nad nową dyrektywą ws. praw konsumentów trwały od drugiej połowy 2008 r. Projekt przedstawiony przez Komisję Europejską miał zastąpić cztery dyrektywy, ujednoczając i upraszczając przepisy prawa w zakresie umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa; zawieranych na odległość; nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich; sprzedaży konsumenckiej i gwarancji, a w konsekwencji stać się regulacją horyzontalną w zakresie prawa konsumenckiego, opartą na zasadzie maksymalnej harmonizacji. Na skutek skrajnie rozbieżnych stanowisk państw członkowskich dotyczących zarówno zakresu jak i poziomu harmonizacji nowej propozycji, w grudniu 2010 r. Rada zdecydowała się przyjąć ogólne podejście (ang. *general approach*), które zakładało wykreślenie rozdziałów II (obowiązki informacyjne we wszystkich umowach B2C), IV (sprzedaż konsumencka z wyjątkiem art. 22 i 23) i V (niedozwolone postanowienia umowne). Nie zarzucono natomiast zasady maksymalnej harmonizacji. Jednakże w praktyce, w związku z licznymi odstępstwami przyjętymi w uchwalonym tekście dyrektywy, ograniczono jej znaczenie. W trakcie prac Polska opowiadała się za ambitniejszym podejściem ze strony Rady odnośnie do zakresu ujednoczenia i zapewnienia praw konsumentów w UE. Ostatecznie zdecydowała się przystać na okrojoną propozycję, gdyż tylko taka postać projektu pozwoliła na uzyskanie poparcia większości państw członkowskich. Takie podejście Rady stało się podstawą do negocjacji z Parlamentem Europejskim.

W efekcie negocjacji między Radą i Parlamentem Europejskim uzgodniono tekst dyrektywy, który uzyskał poparcie wszystkich państw członkowskich, w tym Polski. Swoim zakresem nowa dyrektywa objęła kontrakty zawierane między przedsiębiorcami a konsumentami. Szczegółowo reguluje ona warunki umów zawieranych na odległość i poza lokalem przedsiębiorstwa, ponadto określa obowiązki informacyjne dla kontraktów konsumenckich oraz warunki realizacji dostaw. Dyrektywa przewiduje, że państwa członkowskie mogą podjąć decyzję o niestosowaniu dyrektywy lub nieutrzymywaniu bądź niewprowadzaniu odpowiednich przepisów krajowych

w odniesieniu do umów zawieranych poza lokalem przedsiębiorstwa, na mocy których wysokość płatności, której ma dokonać konsument nie przekracza 50 euro. W zakresie zawartych w dyrektywie regulacji przyjęto, że państwa członkowskie nie mogą wprowadzać lub utrzymywać własnych regulacji, które byłyby mniej lub bardziej restrykcyjne. Takie postanowienia będą miały bardzo duże znaczenie dla rozwoju handlu internetowego. Oznaczają bowiem, że w całej Unii Europejskiej w transakcjach internetowych konsumenci będą posiadali takie same prawa, co powinno przyczynić się do rozwoju transgranicznego wymiaru tego handlu.

W zakresie ochrony konsumentów w I półroczu 2011 r. osiągnięto również porozumienie w I czytaniu między Radą i Parlamentem Europejskim w zakresie projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów. Projekt ten przedstawiony przez Komisję Europejską na początku 2011 r. nie był problematyczny ani dla Polski ani dla innych państw członkowskich i Parlamentu Europejskiego. Zaproponowana poprawka wprowadziła bowiem jedynie klauzulę przeglądową, zgodnie z którą do 31 grudnia 2014 r. Komisja Europejska przedstawi raport, w którym oceni efektywność mechanizmu współpracy i w razie potrzeby dołączy propozycję legislacyjną włączającą do załącznika do rozporządzenia dodatkowe regulacje prawne, chroniące interesy konsumentów. Komitet Stałych Przedstawicieli I zaakceptował tekst kompromisowy w I czytaniu 22 czerwca 2011 r., a Parlament Europejski 5 lipca 2011 r.

WNIOSKI

Rynek wewnętrzny zaczął znów być traktowany jako jeden z nielicznych instrumentów UE, którego efekty mogą być relatywnie szybko zidentyfikowane i z korzyścią wykorzystane przez konsumentów i przedsiębiorców. Komisja Europejska wielokrotnie zwracała uwagę, na spadające poparcie i brak zaufania dla rynku wewnętrznego, wyrażane przez obywateli i konsumentów. W związku z powyższym Polska, w trakcie sprawowania prezydencji w Radzie UE, powinna włączyć się szczególnie silnie w proces informowania społeczeństwa o efektach tej inicjatywy.

Większość inicjatyw w ramach SMA zostanie przedstawionych przez Komisję Europejską dopiero pod koniec 2011 r., stąd Polska, jako prezydencja w Radzie, nie będzie miała zbyt wielu okazji, aby się nimi zająć. Niewątpliwie jednak Polska będzie musiała aktywnie brać udział w pracach nad kolejnymi inicjatywami ożywiającymi rynek wewnętrzny UE, w szczególności sposób skupiając się na działaniach z zakresu jednolitego rynku cyfrowego.

Osobną kwestią jest sprawa szybkiej i właściwej implementacji dyrektyw. Komisja Europejska wzywa państwa członkowskie do ograniczenia deficytu transpozycji dyrektyw rynku wewnętrznego do poziomu 0,5%. O ile kwestia obniżania deficytu transpozycji dyrektyw rynku wewnętrznego – szczególnie w Polsce – jest zadaniem priorytetowym, o tyle propozycja znacznego ponownego obniżenia deficytu o 0,5 punktu procentowego

po tym, jak w 2007 r. poziom tego deficytu został obniżony do 1% z 1,5%, może okazać się działaniem przedwczesnym. Konieczność szybkiego osiągnięcia jeszcze bardziej restrykcyjnego progu może wiązać się z ryzykiem nieprawidłowej transpozycji, czyli gorszej jakości aktów prawnych zawierających implementowane przepisy.

Pierwsze półrocze 2011 r. to okres intensywnych prac nad *dossier* patentowym zakończonych spektakularnym jednomyślnym (w gronie 25 państw uczestniczących we wzmacnionej współpracy) przyjęciem ogólnego podejścia do projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady wprowadzającego wzmacnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej oraz rozporządzenia Rady wprowadzającego wzmacnioną współpracę w dziedzinie tworzenia jednolitego systemu ochrony patentowej w odniesieniu do odpowiednich ustaleń dotyczących tłumaczeń. Podczas prezydencji polskiej będą toczyły się intensywne prace nad projektem porozumienia ws. jednolitego sądownictwa patentowego. Trwały będą również uzgodnienia z Parlamentem Europejskim mające na celu wypracowanie rozwiązań kompromisowych wobec obu rozporządzeń. Jakkolwiek w przypadku rozporządzenia dot. reżimu językowego Parlament Europejski jest tylko konsultowany, a porozumienie ws. systemu sądowego będzie zawierane wyłącznie przez państwa członkowskie bez jakiegokolwiek formalnego udziału Parlamentu Europejskiego, to jednak Parlament Europejski traktuje prowadzone prace pakietowo i będzie dążył do zapewnienia sobie jak największego wpływu na kształt wszystkich elementów systemu.

POLITYKA PRZEMYSŁOWA

Polityka przemysłowa UE jest ważnym elementem realizacji Strategii Europa 2020. W związku z tym przygotowano m.in. dwie inicjatywy flagowe *Polityka przemysłowa w erze globalizacji* (rozpatrywana w 2010 r.) oraz *Europa efektywnie korzystająca z zasobów: projekt przewodni w ramach strategii Europa 2020*, która została przedstawiona przez Komisję Europejską 26 stycznia 2011 r. W dniu 3 lutego 2011 r. Komisja opublikowała Komunikat: *Stawianie czoła wyzwaniom związanym z rynkami towarowymi i surowcami*, który jest ściśle związany z Inicjatywą flagową ws. Efektywnego wykorzystania zasobów. Nowa strategia Komisji Europejskiej ws. surowców, w porównaniu z inicjatywą z 2008 r., prezentuje bardziej kompleksowe, dalej idące podejście do kwestii dostępu do surowców naturalnych. W sposób szczegółowy określono kluczowe surowce naturalne, niezbędne do rozwoju wielu innowacyjnych dziedzin unijnej gospodarki. Dostawy tych surowców są wyjątkowo narażone na zakłócenia, z uwagi na fakt, iż ich źródła znajdują się w wielu przypadkach na terytorium państw o nieustabilizowanej sytuacji politycznej oraz gospodarczej, w państwach o gospodarce nierynkowej, ale też z uwagi na brak substytutów. Bardzo dużą wagę przywiązano również do powiązania dostępu do surowców naturalnych z innymi, zewnętrznymi politykami UE, w tym w szczególności z polityką rozwojową. W wielu przypadkach, dostęp do surowców znajdujących się na terytorium państw rozwijających się jest utrudniony ze względu na niski stopień rozwoju lokalnej infrastruktury

techniczno-badawczej oraz niewystarczającą wiedzę nt. posiadanych zasobów naturalnych. Ponadto problem działań UE w zakresie poprawy dostępu do surowców nieenergetycznych ma charakter wielowymiarowy i horyzontalny, obecny właściwie w całym zakresie wspólnej polityki handlowej. Dotyczy to w szczególności takich działań jak ustalanie nowych zasad w zakresie stałego dostępu do surowców w ramach negocjacji akcesyjnych do WTO oraz w ramach negocjacji regionalnych porozumień handlowych.

W odpowiedzi na te wyzwania w trakcie prezydencji węgierskiej Rada ds. Konkurencyjności w dniu 10 marca 2011 r. przyjęła, przy poparciu Polski, Konkluzje w sprawie stawiania czoła wyzwaniom związanym z surowcami i rynkami towarowymi, w których uznała, że bezpieczny, otwarty i oparty na przystępnych cenach dostęp do surowców, w tym surowców odnawialnych, towarów i energii po odpowiednich i sprawiedliwych cenach ma zasadnicze znaczenie dla trwałej konkurencyjności i rozwoju przemysłu europejskiego, w tym małych i średnich przedsiębiorstw. Ponadto Rada odniosła się w konkluzjach do kwestii:

- zapewnienia uczciwego, zrównoważonego i niezakłóconego handlu surowcami;
- uwzględnienia w polityce rozwojowej UE kwestii surowców;
- wspierania trwałych dostaw do UE;
- efektywnego gospodarowania zasobami i promowania recyklingu,
- zwiększenia świadomości społecznej i zaangażowania społeczeństwa obywatelskiego.

Konkluzje uwzględniają wiele uwag zgłaszanych przez Polskę, dotyczących m.in. wpisania odwołań do kwestii tworzenia rezerw materiałowych (w obliczu zagrożenia dostaw i realnej groźby wstrzymania produkcji), hierarchii postępowania z odpadami, związku handlu surowcami z polityką rozwojową.

Kwestie właściwego wykorzystywania surowców, również w kontekście aspektów środowiskowych stały się także elementami działań podejmowanych przez polską prezydencję. W konsekwencji zostały one uwzględnione w dyskusji nieformalnej Rady ds. Konkurencyjności w dniach 21-22 lipca 2011 r. w Sopocie oraz w treści „Konkluzji Rady w sprawie konkurencyjnej gospodarki europejskiej: Konkurencyjność przemysłu w świetle efektywnego gospodarowania zasobami” przyjętych w trakcie posiedzenia Rady ds. Konkurencyjności w dn. 29 września 2011 r.

BEZPIECZNA ŻYWNOŚĆ – NOWA ŻYWNOŚĆ, PRZEKAZYWANIE KONSUMENTOM INFORMACJI NA TEMAT ŻYWNOŚCI

W marcu 2011 r. niepowodzeniem zakończył się komitet pojednawczy pomiędzy Radą i Parlamentem Europejskim dotyczący projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie nowej żywności, zmieniającego rozporządzenie (WE) nr 1331/2008 oraz uchylającego rozporządzenie (WE) nr 258/97 i rozporządzenie Komisji (WE) nr 1852/2001. Nie udało się wypracować kompromisowego porozumienia w traktatowym terminie i rozporządzenie ostatecznie nie zostało przyjęte. Jest to drugi w historii przypadek niepowodzenia procesu pojednawczego (pierwszy dotyczył projektu dyrektywy o czasie pracy).

Projekt nowego rozporządzenia w sprawie nowej żywności dyskutowany był od 2008 r. Miał na celu uregulowanie między innymi takich kwestii jak: proces unijnej autoryzacji nowej żywności, dopuszczanie do obrotu w UE żywności tradycyjnej z krajów trzecich, dopuszczanie żywności otrzymanej technikami klonowania, żywności zawierającej produkty nanotechnologii i jej oznakowanie.

Głównym punktem spornym między Parlamentem Europejskim i Radą okazała się kwestia żywności pochodzącej ze zwierząt klonowanych. Wprawdzie udało się wypracować zgodę obydwu ustawodawców co do zakazu dopuszczania do obrotu żywności pochodzącej bezpośrednio ze zwierząt klonowanych, to jednak nie udało się osiągnąć porozumienia co do żywności pochodzącej z potomstwa zwierząt klonowanych. Parlament Europejski nalegał na objęcie zakazem również takiej żywności na co nie zgodziła się Rada wspierana przez Komisję Europejską. Ostatecznie Parlament Europejski zdecydował się odstąpić od swojego żądania pod warunkiem obowiązkowego znakowania żywności pochodzącej z potomstwa klonów w I pokoleniu. Jednak wobec stanowczego stanowiska Rady, która przychyliła się jedynie do znakowania świeżej wołowiny, a wprowadzenie obowiązkowego znakowania pozostałej żywności uzależniła od wyników studium wykonalności, które miałyby zostać przeprowadzone przez Komisję Europejską, rozmowy zostały przerwane i komitet pojednawczy zakończył się brakiem porozumienia. Polska w pracach nad tym projektem dążyła do jak największego ograniczenia dostępu na rynek żywności ze zwierząt klonowanych oraz konsekwentnie domagała się, aby wszystkie kwestie dotyczące klonowania zostały uregulowane w odrębnym akcie prawnym.

W wyniku niepowodzenia procesu pojednawczego w mocy pozostało dotychczasowe rozporządzenie 258/97/WE w sprawie nowej żywności, zgodnie z którym żywność z klonów może być dopuszczana do obrotu w wyniku unijnej autoryzacji, natomiast żywność pochodząca z potomstwa klonów pozostanie nie objęta żadnymi regulacjami.

Oczekuje się, że Komisja Europejska, spełniając postulat większości państw członkowskich, w tym również Polski, w najbliższej przyszłości przedstawi projekty nowych aktów prawnych dotyczących nowej żywności oraz wszystkich aspektów klonowania zwierząt. Najprawdopodobniej nie nastąpi to jednak w 2011 r. w trakcie prezydencji polskiej.

W czerwcu 2011 r. z pozytywnym wynikiem zakończyły się negocjacje w II czytaniu między Radą i Parlamentem Europejskim dotyczące projektu rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie przekazywania konsumentom informacji na temat żywności. Polska w trakcie całego przebiegu prac nad tym projektem wykazywała przychylne nastawienie, uznając wartość dodaną nowych propozycji Komisji Europejskiej. Opór ze strony Polski, w trakcie negocjacji wzbudziła jedynie propozycja Parlamentu Europejskiego dotycząca określania miejsca pochodzenia dla szerokiej gamy produktów. W wyniku kompromisu udało się tę propozycję ograniczyć i oprzeć wprowadzanie oznaczenia miejsca pochodzenia na analizach, które mają zostać przygotowane przez Komisję Europejską. Dzięki temu Polska mogła poprzeć kompromis wypracowany między Radą a Parlamentem Europejskim.

Komisja Europejska przedstawiła projekt rozporządzenia na początku 2008 r. Rozporządzenie ma na celu uaktualnienie przepisów Unii Europejskiej mających zastosowanie do etykietowania żywności, łączy przepisy zawarte w dyrektywach dotyczących znakowania ogólnego oraz oznaczania wartości odżywczej w jednym akcie. Najważniejsze punkty osiągniętego kompromisu zakładają, że informacje dotyczące żywności nie mogą wprowadzać konsumentów w błąd, obowiązkowe informacje na temat żywności mają być zamieszczone w widocznym miejscu, muszą być one łatwe do odczytania, minimalna wielkość czcionki została określona na 1,2 mm (dla małych opakowań 0,9 mm). W informacji na temat składu produktu musi być wyszczególniona informacja na temat alergenów. Wprowadzone zostało obowiązkowe oznaczenie kraju pochodzenia dla wieprzowiny, mięsa owiec, kóz i drobiu, przy czym Komisja Europejska w ciągu dwóch lat, po przeprowadzeniu oceny skutków przyjmie w tym zakresie odpowiednie akty wykonawcze. W odniesieniu do innych produktów, głównie nabiału, Komisja Europejska w ciągu trzech lat przedstawi raport, w którym zawrze wyniki analizy na temat potrzeby wprowadzania przepisów określających ich kraj pochodzenia. Obowiązkowe znakowanie wartością odżywczą obejmie informacje dotyczące wartości energetycznej, wysokości zawartości tłuszczów, nasyconych kwasów tłuszczowych, cukru, soli, na 100 g lub 100 ml, a dobrowolnie w przeliczeniu na porcję. W ciągu trzech lat Komisja Europejska rozważy wprowadzenie obowiązkowego podawania wartości izomerów trans kwasów tłuszczowych. Również w przeciągu trzech lat od wejścia w życie tego rozporządzenia Komisja Europejska przeanalizuje potrzebę wprowadzenia obowiązków informacyjnych dotyczących składu produktów oraz wartości odżywczych dla napojów alkoholowych jak również przyjęcia definicji i specyficznych przepisów dla tzw. alkopopsów (mieszanki napoju i alkoholu).

W wyniku postanowień zawartych w rozporządzeniu po trzech latach od wejścia w życie tej regulacji należy się spodziewać nowych propozycji legislacyjnych ze strony Komisji Europejskiej dotyczących znakowania produktów żywnościowych.

INICJATYWA AKTYWNE I ZDROWE STARZENIE SIĘ

Jednym z głównych wyzwań, któremu w najbliższej przyszłości będzie musiała stawić czoła Europa jest starzenie się społeczeństwa. Wg prognoz Komisji Europejskiej w Europie od 2012 r. zacznie się zmniejszać liczba osób w wieku produkcyjnym, podczas gdy liczba osób w wieku powyżej 60 lat będzie wzrastać w tempie 2 milionów rocznie. Kumulacja tego trendu nastąpi w latach 2015-2035 kiedy populacja wyżu demograficznego zacznie przechodzić na emeryturę. Zjawisko to oprócz wymiaru ekonomicznego będzie miało duży wpływ na funkcjonowanie europejskich systemów opieki zdrowotnej. Dążąc do złagodzenia skutków tego trendu na poziomie Unii Europejskiej podejmowanych jest szereg działań zapobiegawczych.

Parlament Europejski i Rada przyjęły decyzję w sprawie ustanowienia roku 2012 Europejskim Rokiem Aktywności Osób Starszych i Solidarności Międzypokoleniowej. W I połowie 2011 r. Komisja Europejska rozpoczęła prace nad projektem pilotażowego partnerstwa innowacyjnego na rzecz aktywnego i zdrowego starzenia się. Jest to pierwsza inicjatywa w ramach strategii Europa 2020 Unia Innowacji. Znaczenie tej inicjatywy zostało podkreślone w konkluzjach Rady Europejskiej z 4 lutego 2011 r., w których Rada została również zobowiązana do monitorowania przebiegu prac. Rada do Spraw Konkurencyjności w marcu 2011 r. przyjęła konkluzje dotyczące tego projektu.

Inicjatywa „Aktywne i zdrowe starzenie się” ma na celu wydłużenie życia w dobrym zdrowiu obywateli europejskich o 2 lata w perspektywie 2020 r. W realizację inicjatywy zaangażowani będą partnerzy publiczni i prywatni. Działania skupią się na innowacyjności w medycynie, wypracowaniu nowych, przyjaznych dla starszych osób standardów w opiece zdrowotnej oraz profilaktyce. Polska, jako przyszła prezydencja, aktywnie uczestniczyła w dyskusjach dotyczących tego projektu. Głównym postulatem Polski było objęcie zakresem programu profilaktyki. Do przygotowania Strategicznego Planu Wdrażania dla tej inicjatywy powołana została Grupa Sterująca, w której skład wchodzi przedstawiciele samorządów, przemysłu, lekarzy, pacjentów oraz państw członkowskich - reprezentowani przez przedstawicieli z Belgii, Hiszpanii, Węgier i Polski. Przyjęcie i przekazanie państwom członkowskim Strategicznego Planu Wdrażania planowane jest jesienią 2011 r.

CYBERBEZPIECZEŃSTWO UE

Sektor technologii informacyjno-komunikacyjnych (*Information and Communications Technologies, ICT*) ma nieocenione znaczenie dla praktycznie wszystkich dziedzin współczesnego życia. Dlatego od bezpieczeństwa cyberprzestrzeni UE zależy bardzo wiele, poczynając od stabilności obrotu gospodarczego na jednolitym rynku, poprzez efektywne funkcjonowanie instytucji Unii, a kończąc na prawie do prywatności jej obywateli. Jak pokazują wydarzenia w obszarze cyberbezpieczeństwa (np. atak na System Handlu Emisjami Unii Europejskiej, na sieci Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych oraz Komisji Europejskiej, na Organizację Narodów Zjednoczonych, Międzynarodowy Komitet Olimpijski oraz na serwery administracji rządowych m.in. Wielka Brytania, Stany Zjednoczone, Hiszpania, Włochy) do jego naruszenia wystarcza determinacja niewielkiej grupy ludzi dysponujących stosunkowo niewielkimi środkami. Tego rodzaju konflikty spowodować mogą ogromne straty – zarówno ludzkie, jak i materialne.

Unia Europejska odpowiada na nowe zagrożenie jej bezpieczeństwa m.in. zaproponowaną przez Komisję Europejską modernizacją Europejskiej Agencji Ochrony Informacji i Sieci (ENISA), dokonywaną w drodze nowelizacji rozporządzeń Rady oraz Parlamentu Europejskiego, jak również komunikatem nt. ochrony krytycznej infrastruktury teleinformatycznej opublikowanym w kwietniu 2011 roku. Można oczekiwać, że niektóre działania określone w komunikacie (w tym związane z Zespołem Reagowania na Naruszenia Bezpieczeństwa Teleinformatycznego, CERT, ang. *Computer Emergency Response Team*) mogą znaleźć odzwierciedlenie w nowym zakresie działań Agencji.

ENISA została powołana do życia w 2004 r. na okres pięciu lat. Z uwagi na zbliżający się koniec mandatu, który upływa w marcu 2012 roku, oraz na podstawie analizy sytuacji w obszarze cyberbezpieczeństwa, Komisja Europejska przedstawiła projekty dwóch rozporządzeń mających na celu ustanowienie nowego terminu jej funkcjonowania oraz reformę zadań agencji. Projekt przedłużający mandat został szybko przyjęty przez Radę oraz Parlament i wszedł w życie 8 czerwca 2011 r. (Dz. Urz. UE L-165/3 z dnia 24.06.2011). W projekcie rozporządzenia reformującego działanie Agencji (COM 2010 521), Komisja Europejska proponuje znaczne zwiększenie jej kompetencji. Są to jednak wciąż zadania opiniodawczo-doradcze i Agencja nie otrzymuje na ich podstawie żadnych kompetencji operacyjnych, co z pewnością spotkałoby się ze sprzeciwem wielu państw członkowskich – zwłaszcza posiadających silnie rozwinięty narodowy mechanizm ochrony cyberprzestrzeni. Podczas dyskusji na forum Rady podczas prezydencji węgierskiej brak było kontrowersji wśród państw członkowskich, co do większości

zaproponowanych rozwiązań z wyjątkiem dwóch kwestii – utrzymania siedziby agencji w Heraklionie (Kreta, Grecja) oraz długości nowego mandatu agencji.

Podczas dyskusji o czynnikach, które obniżają efektywność agencji często podnoszono kwestię jej lokalizacji na peryferiach Europy. Opinia ta przedstawiana była przez Parlament Europejski podczas mini-wysłuchań (maj, lipiec 2011 r.) jak również w raporcie o którym mowa poniżej. Wzbudziło to zdecydowany sprzeciw Grecji oraz niepokój większości państw członkowskich (szczególnie tzw. „nowych”, w tym Polski) obawiających się ustanowienia niebezpiecznego precedensu w zakresie zmiany siedzib agencji unijnych. Najnowszym głosem w dyskusji stał się raport wykonany na zlecenie Parlamentu Europejskiego, w którym wbrew zastrzeżeniu zleceńodawcy poruszono kwestię siedziby ENISA. Raport rekomenduje utworzenie biura łącznikowego agencji w Brukseli oraz rozbudowę biura w Atenach. Według autorów przyczyni się to do większej aktywności i efektywności ENISA. Inne istotne rekomendacje dotyczą zwiększenia budżetu agencji oraz przyznania jej kompetencji w zakresie ochrony prywatności i cyberprzestępczości. Zwrócić należy jednak uwagę, że raport nie stanowi oficjalnego stanowiska Parlamentu Europejskiego a jest jedynie opracowaniem pomocniczym. Raport posła sprawozdawcy p. Gilesa Chicheстера przedstawiony zostanie dopiero jesienią 2011 r.

Odnosnie do mandatu czasowego funkcjonowania agencji, większość państw członkowskich, wśród nich Polska, skłania się ku mandatowi stałemu lub dłuższemu niż proponowane przez Komisję Europejską 5 lat. Podobne stanowisko zajmuje w tej kwestii Parlament Europejski. Zdaniem Polski, mając na uwadze znaczenie problematyki bezpieczeństwa sieci i informacji bardzo ważne jest zapewnienie trwałości mandatu Agencji, więc mandat pięcioletni może się okazać zbyt krótki. Przyjęcie mandatu pięcioletniego oznacza, że już pod koniec trzeciego roku działalności musi być przygotowana ocena agencji pod kątem jej przydatności dla procesu zwiększania poziomu świadomości i bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych w Europie. Oznacza to, że *de facto* na działania, które są przedmiotem oceny Komisji Europejskiej zostają zaledwie dwa lata, co może być okresem zbyt krótkim dla oparcia na nim rzetelnej oceny.

Z powodu powyższych kwestii spornych prezydencja węgierska zakończyła swoje prace nad rozporządzeniem jedynie raportem z postępu prac, który został przyjęty przez Radę w dniu 27 maja 2011 r.

Podsumowując dotychczasowe dyskusje nad rozporządzeniem modernizującym ENISA można dojść do następujących wniosków:

1. Większość państw członkowskich zdaje się być przeciwna zbyt dużemu wzmocnieniu agencji, zdecydowanie sprzeciwiając się przejmowaniu przez ENISA funkcji operacyjnych. Sprzeciw ten wynika w dużej mierze z posiadania przez wiele państw własnych instytucji zajmujących się cyberbezpieczeństwem, jak i większej wiedzy merytorycznej w zakresie omawianego tematu. Parlament Europejski oraz niektóre państwa członkowskie popierają bardziej aktywny model agencji – fakt ten może stać się potencjalną osią konfliktu w ostatniej fazie negocjacji rozporządzenia.

2. Wszelkie kwestie związane z siedzibą agencji budzą duże kontrowersje zarówno na forum Rady, jak i Parlamentu Europejskiego. Wszelkie decyzje w tej sprawie będą również miały znaczenie w szerszej dyskusji na temat reformy systemu agencji unijnych prowadzonej obecnie na forum grupy roboczej ds. międzyinstytucjonalnych.

3. Ze względu na ambitne podejście Parlamentu Europejskiego do reformy agencji oraz oczekiwany brak zgody państw członkowskich co do zwiększenia zakresu działania agencji należy spodziewać się trudnych negocjacji pomiędzy Radą i Parlamentem, które będą przypadały na okres polskiej prezydencji.

---

8 PROGRAM RAMOWY

W obszarze badań, prezydencja węgierska upłynęła pod znakiem przygotowań do 8. Programu Ramowego, który w nawiązaniu do strategii UE Europa 2020 przyjął nową nazwę – Horyzont 2020¹⁴.

W dniu 20 maja 2011 r. zakończył się proces konsultacji społecznych Komunikatu (COM(2011) 48) pn. „Zielona Księga: Jak zmienić wyzwania w możliwości: wspólne ramy strategiczne dla finansowania unijnego na rzecz badań naukowych i innowacji”, który trwał od momentu jego opublikowania przez Komisję Europejską w dniu 9 lutego 2011 r. W konsultacjach wzięło udział ponad 2000 respondentów indywidualnych i instytucjonalnych z całego świata. Podstawą do dyskusji nt. przyszłego programu ramowego była także przygotowana przez niezależnych ekspertów śródk okresowa ocena 7. Programu Ramowego i przedstawiony przez Komisję Europejską 9 lutego 2011 r. komunikat w tym zakresie. Niezależni eksperci nie tylko przedstawili rekomendacje dotyczące usprawnień obecnego programu ramowego, ale także przedłożyli sugestie co do istotnych kwestii w kontekście przyszłego programu ramowego. Efektem prowadzonych dyskusji było przyjęcie na posiedzeniu Rady UE ds. Konkurencyjności w dniach 9-10 marca 2011 r. konkluzji w sprawie śródk okresowej oceny siódmego programu ramowego w zakresie badań, rozwoju technologicznego i demonstracji (7PR), w tym mechanizmu finansowania opartego na podziale ryzyka. Państwa członkowskie wezwały Komisję Europejską do stworzenia zintegrowanego i uproszczonego programu współfinansowania badań, który zachęci do uczestnictwa najlepszych naukowców i najbardziej innowacyjne przedsiębiorstwa.

Ponadto, dzięki działaniom grupy państw o niskim udziale w Programie Ramowym (tzw. UE-12) Komisja Europejska została w konkluzjach poproszona o przygotowanie do końca 2011 r. analizy wyjaśniającej tę sytuację. Raport zawierający wnioski z analizy niskiego udziału niektórych państw członkowskich w 7. Programie Ramowym zostanie

---

¹⁴ Wyniki konkursu na nazwę programu zostały opublikowane 21 czerwca 2011 r.. Autorkami zwycięskiej nazwy są Marcela Endlova (Czechy) i Beata Zyngier (Polska), które odbiorą nagrody w trakcie *The European Innovation Convention* w grudniu 2011 r.. Ostateczna nazwa program brzmi: "Horizon 2020 – the Framework Programme for Research and Innovation".

przedstawiony przez Komisję Europejską na posiedzeniu Rady ds. Konkurencyjności we wrześniu 2011 r., tak, by odpowiednie rozwiązania mogły być wprowadzone już do programu Horyzont 2020. Współpraca państw UE-12 została zawiązana w roku ubiegłym, a jej efektem poza nawiązaniem bliskiego dialogu i współpracy było przygotowanie na początku lutego 2011 r. wspólnego stanowiska w sprawie przyszłego programu ramowego *Common Position Paper of the EU-12 Member States for the next Framework Programme*.

Zagadnienia dotyczące kolejnego programu ramowego w kontekście ww. oceny śródkresowej 7. PR, jak i zielonej księgi były głównym tematem nieformalnej Rady ds. Konkurencyjności zorganizowanej przez prezydencję węgierską w dniach 11-12 kwietnia 2011 r. Podczas spotkania Polska wskazała na konieczność akcentowania współzależności sektorów szkolnictwa wyższego i badań naukowych. Zaznaczyła również, iż głównym celem przyświecającym realizacji Programu Ramowego powinien być spójny i harmonijny rozwój całej Europejskiej Przestrzeni Badawczej przy pełnym wykorzystaniu kapitału intelektualnego istniejącego we wszystkich regionach UE. Zwróciła ponadto uwagę na problem niedostatecznej reprezentacji niektórych państw członkowskich w 7. PR i podkreśliła swoje oczekiwanie na Raport Komisji Europejskiej w przedmiotowej sprawie. Poinformowała, iż priorytetem dla Polski podczas prezydencji będzie stworzenie bardziej zharmonizowanego, dostępnego i prostszego Programu Ramowego oraz zwiększenie synergii między Programem Ramowym a funduszami strukturalnymi.

Już pod koniec prezydencji węgierskiej, tj. 29 czerwca Komisja Europejska opublikowała projekt Wieloletnich Ram Finansowych (WRF), w którym środki przewidziane na program ramowy w latach 2014-2020 wynoszą 80 mld euro, co stanowi ponad czterdziestoprocentowy wzrost w stosunku do poprzedniej perspektywy finansowej. W WRF Komisja Europejska wskazała także, iż dodatkowo przewiduje się przeznaczenie części środków z funduszy strukturalnych na realizację polityki badawczej i innowacyjnej. Publikacja projektu programu Horyzont 2020 jest przewidziana na listopad 2011 r., tak, by pierwsza dyskusja nad kształtem przyszłego programu ramowego mogła się odbyć na grudniowym posiedzeniu Rady UE ds. Konkurencyjności. Formalnie Program Ramowy przyjmowany jest w formie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady, co oznacza, że negocjacje nad jego ostatecznym kształtem będą odbywać się w latach 2012-2013.

Polska aktywnie uczestniczy w procesie tworzenia przyszłego programu ramowego. 10 maja 2011 r. Rząd przyjął stanowisko w sprawie Komunikatu Komisji Europejskiej. Ponadto, MNiSW brało udział we wszystkich ww. dyskusjach unijnych, które miały miejsce zarówno w minionym półroczu, jak i w roku poprzedzającym.

Należy podkreślić szczególne znaczenie nieformalnej dyskusji zainicjowanej przez przedstawicieli administracji niemieckiej i holenderskiej, które we współpracy z MNiSW zorganizowały cykl trzech seminariów poświęconych przyszłemu kształtowi programu Horizon 2020. Seminaria, które odbyły się w Berlinie (20-21 kwietnia br.), Hadze (2-3 maja br.) oraz w Warszawie (28-29 czerwca br.) stały się nieoficjalnym forum wymiany poglądów, w którym uczestniczyli przedstawiciele prawie wszystkich państw

członkowskich. Proces zakończył się sformułowaniem dokumentu pn. „Inspiration paper of the EU Member States and Associated (Candidate) Countries for EU Research and Innovation Funding”.

Od początku dyskusji nad nowym Programem Ramowym, Polska konsekwentnie podkreśla potrzebę zapewnienia równych szans wszystkim regionom Unii Europejskiej w dostępie do środków finansowych UE. Zdaniem Polski będzie to możliwe jeśli nowy Program Ramowy zostanie radykalnie uproszczony oraz nastąpi zwiększenie synergii pomiędzy finansowaniem programu a polityką spójności. Spełnienie powyższych warunków będzie sprzyjać pełnemu wykorzystaniu kapitału intelektualnego Europy, co jest priorytetem polskiej prezydencji. Pogląd ten znalazł szerokie poparcie wśród innych państw członkowskich o niskim udziale w Programie Ramowym.

Obecnie najważniejszym zadaniem dla Polski w kontekście negocjacji programu ramowego Horyzont 2020 jest utrzymanie dobrej współpracy między państwami członkowskimi i Komisją Europejską, która będzie korzystnie wpływać na wypracowanie właściwych mechanizmów sprzyjających zwłaszcza wzrostowi udziału państw/regionów niedoreprezentowanych w programie ramowym oraz spójności programu ramowego i funduszy polityki spójności w celu lepszego wykorzystania środków UE przeznaczonych na wspieranie działalności badawczo-rozwojowej.

NOWA POLITYKA UE W OBSZARZE SPORTU

Zgodnie z zapisami Traktatu z Lizbony Unia Europejska nabyła nowe kompetencje w zakresie polityki sportowej. Artykuł 165 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej stanowi, że „Unia przyczynia się do wspierania europejskich przedsięwzięć w zakresie sportu, uwzględniając jego szczególny charakter, jego struktury oparte na zasadzie dobrowolności oraz uwzględniając jego funkcję społeczną i edukacyjną.” Prezydencja węgierska konsekwentnie rozwijała kompetencje sportowe Unii, podobnie jak pozostałe państwa poprzedniego trio. Instytucjonalną obudowę zapisów traktatowych rozpoczęła prezydencja hiszpańska proponując m.in. ustanowienie grupy roboczej Rady ds. Sportu. Działania te kontynuowała prezydencja belgijska ustanawiając tzw. dialog zorganizowany z ruchem sportowym w obszarze sportu. W trakcie prezydencji węgierskiej doszło do publikacji przez Komisję Europejską komunikatu dot. rozwijania europejskiego wymiaru sportu, któremu prezydencja poświęciła dużą uwagę, organizując dyskusję na temat komunikatu podczas nieformalnej Rady w lutym 2011 r. Polska popierała wszystkie inicjatywy podejmowane przez państwa poprzedniego trio, w tym także Węgry, aktywnie uczestnicząc w procesie ich tworzenia na forum grupy roboczej ds. sportu oraz Rady.

Różnice pomiędzy państwami członkowskimi w zakresie podejścia do polityki sportowej zaczęły ujawniać się przy okazji dyskusji nad sprawami finansowymi. Podczas wspomnianego nieformalnego spotkania ministrów ds. sportu Polska zajęła sceptyczne stanowisko wobec pomysłu utworzenia oddzielnego instrumentu ds. finansowania

polityki sportowej Unii w obecnej perspektywie finansowej, uzasadniając je trudną sytuacją gospodarczą spowodowaną kryzysem finansowym. Jednocześnie, Polska opowiedziała się za włączeniem finansowania projektów sportowych w ramy polityki spójności. Alternatywnym rozwiązaniem popieranym przez Polskę, które ostatecznie znalazło się w przedstawionej przez Komisję Europejską propozycji Wieloletnich Ram Finansowych, było włączenie działań sportowych w ramy programu „*Education Europe*”, na który przewidziano środki w wysokości 15,2 mld euro. Ile z tego zostanie przeznaczone na sport, na razie nie jest przesądzone, jednak szacuje się, że może to być kwota rzędu 20 mln euro.

Ponadto, jednym z najważniejszych efektów działań prezydencji węgierskiej było przyjęcie w formie rezolucji Rady, tzw. Planu Pracy. Dokument ten dotyczy priorytetów, metody pracy oraz działań koniecznych do podjęcia na kolejne trzy lata w obszarze sportu i stanowi reakcję Rady na komunikat Komisji Europejskiej pt. „*Rozwijanie europejskiego wymiaru sportu*”. Polska brała aktywny udział w dyskusjach nad Planem Pracy, opowiadając się między innymi za odwołaniem w dokumencie do Strategii Europa 2020, uwzględnieniem w pracach grup eksperckich tematyki ustawiania wyników sportowych, włączenia społecznego, wykreśleniem działań dot. agentów sportowych oraz transferu młodych zawodników jako priorytetowych dla grupy eksperckiej „*Good governance*”. Stanowisko zaprezentowane przez Polskę zostało w większości odzwierciedlone w treści rezolucji.

POLITYKA ROLNA

WSPÓLNA POLITYKA ROLNA W WYMIARZE WEWNĘTRZNYM I ZEWNĘTRZNYM

Pierwszą połowę 2011 r. można ująć w klamrze dwóch sytuacji kryzysowych destabilizujących dość poważnie wymianę handlową w ramach rynku wewnętrznego produktami rolnymi. Po pierwsze, przełom roku 2010/2011 przyniósł zagrożenie dioksynami zidentyfikowanymi w paszach, które trafiły do niemieckich gospodarstw sektora drobiowego, wieprzowiny i wołowiny. W szczytowym momencie kryzysu ponad 4 700 gospodarstw objętych zostało zakazem obrotu (pośród państw członkowskich, które zdecydowały się na wprowadzenie ograniczeń w handlu w ramach rynku wewnętrznego znalazły się Węgry, sprawujące funkcję prezydencji w pierwszym półroczu 2011 r.). Mimo dziesięciu działań zaproponowanych przez władze niemieckie do podjęcia na szczeblu unijnym, kryzys dioksynowy nie doprowadził do nowelizacji instrumentów zarządzania ryzykiem w produkcji rolnej, choć zadeklarowano wprowadzenie do przyszłej architektury Wspólnej Polityki Rolnej rozwiązań wspierających funkcjonowanie sektora wieprzowiny w formie działań o charakterze średnioterminowym.

Z kolei koniec pierwszego półrocza 2011 r. w pracach Unii Europejskiej przebiegał pod znakiem kryzysu na rynku owoców i warzyw spowodowanym skażeniem bakterią E-coli. W reakcji na kryzys znowelizowano instrumenty wykonawcze zarządzania kryzysowego w ramach wspólnej organizacji rynku owoców i warzyw wprowadzając tymczasowy mechanizm wsparcia w sektorze, obejmujący organizacje producentów oraz producentów niezrzeszonych w tych organizacjach¹⁵ (z kwotą finansowania unijnego na poziomie 210 mln euro). Z prawodawczego punktu widzenia Rada ds. Rolnictwa była całkowicie wyłączone z procesu zarządzania procesem reagowania na sytuację kryzysową, gdyż działania prowadziła w zasadzie wyłącznie Komisja Europejska. Bez większego echa przeszedł zatem brak horyzontalnego instrumentu zarządzania kryzysowego w sytuacji spadku zaufania konsumentów do produktu rolnego w regionach nie dotkniętych skażeniem. Co więcej, kryzys w sektorze owoców i warzyw po raz kolejny doprowadził do restrykcji handlowych w wymianie towarowej z państwami trzecimi (w szczególności w stosunkach z Federacją Rosyjską). W tym kontekście ponownie niemoc procesu decyzyjnego oraz prawodawstwa wspólnotowego wobec politycznie i protekcyjnie umotywowanych zachowań partnerów handlowych UE naraziła producentów rolnych na straty finansowe. Z tego też punktu widzenia uprawniony jest wniosek, iż na gruncie zarządzania kryzysowego w dalszym ciągu pozostaje wiele do zrobienia, w szczególności w wymiarze zewnętrznym WPR. Polska konsekwentnie prezentuje stanowisko w pracach UE, iż z uwagi na liczne kryzysy, potrzebny jest europejski system ubezpieczeń rynkowych i klimatycznych.

Polska przypominała stale, że (jako największy eksporter warzyw na rynek Federacji Rosyjskiej) najbardziej ucierpiała przez embargo i sam kryzys. Ceny pomidorów spadły o 50%. Zdaniem Polski zabrakło zdecydowanej postawy Unii wobec Federacji Rosyjskiej, której działania były nieproporcjonalne do przyczyn oraz wywołanych przez zakaz skutków. W odniesieniu do przedłożonych przez Komisję Europejską propozycji rekompensat, strona polska uważała, iż nie powinny być ograniczone jedynie do członków organizacji producentów. Państwa UE-12 dopiero tworzą takie organizacje i nie są one w stanie obsłużyć innych podmiotów. Te zadania powinny wypełniać agencje płatnicze. Rekompensata na poziomie 30% ceny rynkowej została uznana przez Polskę za propozycję daleko niewystarczającą. Ponadto, Polska ubiegała się o zmianę przepisów art. 45 i 44a rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007.

Powyższe wydarzenia w niewielkim stopniu powiązane zostały z dyskusją o przyszłym kształcie Wspólnej Polityki Rolnej prowadzonej w oparciu o Komunikat Komisji Europejskiej z 2010 r. Należy ocenić, że pozalegislacyjna działalność Rady nie wywiera szczególnie istotnego wpływu na kształt inicjatyw legislacyjnych, co wprowadza niekorzystny dysonans pomiędzy ośrodkiem skupienia uwagi medialno-politycznej w Radzie a źródłem koncepcyjnym rolnego *acquis*, jakim niewątpliwie jest działalność Komisji Europejskiej. To pozwala zrozumieć kolejny brak sukcesu – tym razem

---

¹⁵ Rozporządzenie (UE) Nr 585/2011 z dnia 17 czerwca 2011 r. ustanawiające tymczasowe nadzwyczajne środki wspierania sektora owoców i warzyw

prezydencji węgierskiej – w próbie przyjęcia jednomyślnych konkluzji Rady o przyszłości Wspólnej Polityki Rolnej. Warto podkreślić, iż pierwsze miesiące 2011 r. w pracach UE w zakresie WPR to tak naprawdę intensywne przygotowywanie przez Komisję Europejską pakietu rozszerzonej oceny wpływu przyszłego pakietu legislacyjnego WPR 2020 oraz pierwszych projektów prawodawczych. Natomiast w Radzie i w Parlamencie Europejskim większość wysiłku w tym czasie przypadło na prace nad dostosowaniem bazowej legislacji rolnej do wymogów Traktatu z Lizbony w zakresie dwóch aspektów, tj.:

- międzyinstytucjonalnego podziału i cesji uprawnień wykonawczych i delegowanych;
- podziału elementów legislacji bazowej pod kątem nowej podstawy prawnej z art. 43(3) TFUE;

Z perspektywy drugiego półrocza 2011 r. można stwierdzić, iż proces dostosowania rolnego prawodawstwa nie został właściwie przygotowany przez Komisję Europejską – państwom członkowskim brakowało przejrzystości w rzeczywistych celach prowadzonego zabiegu, a z punktu widzenia nowego pakietu legislacyjnego najprawdopodobniej okaże się, iż proces dostosowania zostanie powtórzony ponownie w całości. Powstaje zatem pytanie, jakie będzie znaczenie tego okresu i na ile zostanie on wykorzystany? Być może okaże się, że podjęte zostaną próby przeniesienia wstępnie uzgodnionych wyników dyskusji nad dostosowaniem na nowy kształt WPR, mimo braku wiążących prawnie decyzji.

W wymiarze zewnętrznym polityki rolnej Unii Europejskiej na szczególną uwagę zasługuje kwestia grupy państw G-20 i działalności tej grupy w obszarze rolnictwa i rynków rolnych pod przewodnictwem Francji. Przede wszystkim interesująca, jeśli nie niebezpieczna, wydaje się formuła współpracy G-20 z poszczególnymi państwami członkowskimi i systemem instytucjonalnym Unii Europejskiej, ponieważ jest ona przejawem kształtowania inicjatyw prawodawczych Unii ze źródeł innych niż traktatowe i prawnomiędzynarodowe, a w zakresie dorobku prawnego państw członkowskich – polem działań podejmowanych w ściśle ograniczonym wymiarze podmiotowym, tj. w ramach zamkniętej grupy państw członkowskich. Na początku roku 2011 Komisja Europejska zapowiedziała przygotowanie komunikatu o charakterze globalnym, przekrojowym, który miał na celu zainicjowanie debaty na forum UE nad tematyką wcześniej koordynowaną przez grupę G-20, tj. przejrzystości i wahań cen na rynku surowców pierwotnych i rynkach finansowych, zapasów i rezerw surowców, zapasów prywatnych w zestawieniu z rezerwami publicznymi, w tym kwestii ich dostępności, np. w celu pomocy żywnościowej (jako elementu polityki rozwojowej). G-20 może również odgrywać bardzo istotną rolę w ożywieniu rundy negocjacyjnej DDA WTO. Innymi słowy, w rolnym procesie decyzyjnym Unii Europejskiej mamy do czynienia z sytuacją, w której nieformalna grupa państw (zrzeszająca także państwa trzecie) wywiera bezpośredni wpływ za pomocą struktury instytucjonalnej UE na prawodawstwo unijne w zakresie regulacji funkcjonowania rynku surowców. Podczas czerwcowego spotkania ministerialnego G-20 w Paryżu wypracowano plan działań koncentrujący się na pięciu aspektach, tj.:

1. podtrzymaniu wysokiej produkcji rolnej na świecie;

2. przejrzystości rynków rolnych (w zakresie produkcji, konsumpcji i zapasów);
3. polepszeniu współpracy na poziomie międzynarodowym, pod auspicjami ONZ i FAO, z myślą o lepszej koordynacji politycznej w zakresie bezpieczeństwa żywnościowego;
4. zmniejszeniu skutków wahań cen żywności dla osób z krajów słabo rozwiniętych;
5. regulacjach i przejrzystości segmentu rolnego rynków finansowych (giełdy towarowe itp.).

Warto podkreślić, iż plan działań przewiduje powołanie konkretnych struktur, takich jak globalny system rolniczej informacji rynkowej (z uczestnictwem UE), forum szybkiego reagowania na kryzysy żywnościowe wywołane czynnikami klimatycznymi, sanitarnymi czy politycznymi (z UE jako podmiotem i przedmiotem działalności forum), nadzwyczajnych rezerw surowcowych (z udziałem UE), mechanizmu regulacji i kontroli rynków surowcowych (z podmiotami UE objętymi systemem). To oznacza, iż już na etapie koncepcyjnym powstał niedobór reprezentacji instytucjonalnej państw członkowskich, natomiast w Radzie nie wypracowano żadnego specyficznego mechanizmu nakreślenia mandatu (a przede wszystkim wizji) dla UE lub dla państwa członkowskiego sprawującego przewodnictwo w G-20.

Podsumowując, zarówno na gruncie prac UE, jak i na szczeblu państwa członkowskiego, jakim jest Polska, coraz większą uwagę należy przypisać problematyce zewnętrznego wymiaru polityki rolnej, której elementy niejako zdefiniował plan działań grupy G-20. We wszystkich tych aspektach (wraz z innymi wątkami, jak np. strategia promocji) Unii brakuje spójnej strategii i stanowiska, nie wspominając o nie do końca jasno sprecyzowanej roli Rady ds. Rolnictwa. Nadchodzący proces negocjacji pakietu legislacyjnego Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 r. (który rozpocznie się w ostatnim kwartale 2011 r.) wydaje się być ostatnią szansą na akcentowanie tego typu czynników.

GMO

W trakcie Prezydencji węgierskiej kontynuowana była dyskusja w Radzie w sprawie projektu rozporządzenia zmieniającego dyrektywę 2001/18/WE w zakresie umożliwienia państwom członkowskim ograniczenia lub zakazania uprawy organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO) na swoim terytorium.

Propozycja rozporządzenia przedstawiona przez Komisję Europejską w lipcu 2010 r. zakłada przyznanie państwom członkowskim możliwości zakazywania bądź ograniczania upraw GMO w oparciu o podstawy inne niż związane z ryzykiem dla zdrowia lub środowiska (takie zagrożenia są oceniane w procesie autoryzacji) ale zgodne z Traktatami. Propozycja ta spotkała się z dużym oporem ze strony państw członkowskich, które zarzuciły jej niemożność praktycznego zastosowania bez naruszenia Traktatów bądź zobowiązań międzynarodowych w ramach WTO. Ponadto, większość państw członkowskich, w tym również Polska, zarzuca Komisji Europejskiej

niewykonanie postanowień konkluzji Rady z 2008 r. dotyczących systemu GMO w UE, które zobowiązywały Komisję Europejską, m.in. do wzmocnienia oceny ryzyka w ramach procesu autoryzacji, uwzględniania skutków społeczno-ekonomicznych dopuszczania GMO do obrotu w UE, przygotowania propozycji progowych wartości nasion oraz oceny wpływu GMO na obszary biologicznie wrażliwe.

Prezydencja węgierska próbowała uzyskać od Rady mandat na prowadzenie z Parlamentem Europejskim negocjacji mających na celu uzyskanie porozumienia w I czytaniu. Jednak duża grupa państw, w skład której weszły Niemcy, Francja, Włochy, Wielka Brytania, Hiszpania, Szwecja, Irlandia i Słowacja uznały, że wciąż wiele kwestii pozostaje nie rozstrzygniętych (głównie zgodność z regułami WTO), a stan prac w Radzie nie jest jeszcze na tyle zaawansowany, aby rozpocząć negocjacje z Parlamentem Europejskim.

Polska, po zmianie instytucji wiodącej dla tego projektu z Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi na Ministerstwo Środowiska w maju 2011 r. uelastyczyła swoje stanowisko względem projektu rozporządzenia. Polska uznała argumenty przedstawiane przez Komisję Europejską w trakcie dyskusji, że sama propozycja Komisji Europejskiej jest zgodna z prawem unijnym i regułami WTO, natomiast zgodność wprowadzanych ograniczeń w uprawach GMO musi być rozpatrywana indywidualnie dla poszczególnych przypadków. Od wyboru kryteriów i ich wiarygodnego uzasadnienia zależeć będzie bowiem możliwość ich obrony w przypadku ewentualnych pozwów ze strony zaangażowanych podmiotów, np. producentów nasion GMO lub państw eksportujących GMO do UE. Polska nie sprzeciwiała się zamiarom prezydencji węgierskiej, podobnie jak: Austria, Czechy, Holandia, Cypr, Dania, Bułgaria, Rumunia. Jednak ze względu na silną mniejszość blokującą, prezydencja węgierska przedstawiła w czerwcu 2011 r. jedynie raport z postępu prac.

Po przyjęciu przez Parlament Europejski poprawek w I czytaniu 5 lipca 2011 r. w trakcie prezydencji Polska będzie kontynuowała prace w Radzie, zmierzające do wypracowania stanowiska Rady w I czytaniu.

BIORÓŻNORODNOŚĆ

W wyniku negocjacji międzynarodowych podczas posiedzenia konferencji stron (COP 10) Konwencji o różnorodności biologicznej w Nagoi, w 2010 r. przyjęto decyzje, określające kierunki dalszych prac w ramach wdrażania Konwencji. Przyjęto tzw. „pakiet” najbardziej istotnych zagadnień, powodując tym samym, że COP10 stał się jednym z najbardziej znaczących spotkań w historii konwencji. Między innymi przyjęto znowelizowany Plan Strategiczny Konwencji na lata 2011-2020, Protokół ABS o dostępie do zasobów genetycznych oraz sprawiedliwym i równym podziale korzyści wynikających z ich użytkowania (tzw. Protokół z Nagoi), jak i strategię mobilizacji zasobów na rzecz światowej różnorodności biologicznej. W powiązaniu z wydarzeniami globalnymi zostały podjęte liczne decyzje na forum Unii Europejskiej m.in. o podpisaniu Protokołu z Nagoi

oraz opublikowaniu Strategii UE ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. jak i przyjęciu konkluzji Rady zatwierdzających unijną strategię ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.

STRATEGIA OCHRONY RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ NA OKRES DO 2020 R.

Projekt strategii ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. został zaproponowany przez Komisję Europejską w maju 2011 r. w komunikacie, pt. „Nasze ubezpieczenie na życie, nasz kapitał naturalny - unijna strategia różnorodności biologicznej na okres do 2020 r.” (*Our life insurance, our natural capital: an EU biodiversity strategy to 2020*), który jest dokumentem strategicznym określającym nowe podstawy polityki i ramy działań Unii Europejskiej w dziedzinie różnorodności biologicznej na najbliższą dekadę.

Mimo wdrożenia przez kraje Unii Europejskiej z powodzeniem wielu inicjatyw na rzecz ochrony różnorodności biologicznej, cel 2010 – powstrzymania jej utraty – nie został osiągnięty ani w wymiarze unijnym, ani w globalnym. Różnorodność biologiczna jest zagrożona w wyniku m.in. zmiany sposobu użytkowania ziemi, fragmentacji przestrzeni, zanieczyszczeń, niezrównoważonego użytkowania zasobów, a także przez takie czynniki pośrednie jak chociażby wzrost populacji oraz ograniczona wiedza na temat różnorodności biologicznej. Wskaźniki wymierania gatunków i degradacji siedlisk utrzymują się na wysokim poziomie, a właściwy stan zachowania wykazuje w Unii Europejskiej zaledwie 17% chronionych gatunków i siedlisk oraz 11% chronionych kluczowych ekosystemów. Utrata różnorodności biologicznej oraz utrata korzyści, jakie mogłaby przynieść człowiekowi, mają negatywny wpływ na podstawy rozwoju - ekologiczne, gospodarcze i społeczne. Dlatego też obok zmian klimatycznych jest to największy związany ze środowiskiem problem, jakiemu Unia Europejska musi stawić czoła.

W Strategii Unii Europejskiej podkreślono, że głównymi przeszkodami, które uniemożliwiły osiągnięcie celu 2010 było: niedostateczna integracja sektorowa, zwłaszcza w obszarze rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa, trudności we wdrażaniu istniejącej unijnej legislacji, nieadekwatne finansowanie działań oraz luki w pewnych obszarach np. w odniesieniu do obcych gatunków inwazyjnych, zielonej infrastruktury (zapewnienie łączności przestrzennej struktur przyrodniczych), wiedzy i baz danych.

Celem ogólnym Strategii Unii Europejskiej jest zatrzymanie utraty różnorodności biologicznej oraz degradacji ekosystemów i ich usług w Unii Europejskiej do 2020 r., a także odtworzenie ich w takim wymiarze, w jakim jest to możliwe, przy jednoczesnym zwiększeniu wkładu Unii Europejskiej w powstrzymanie globalnej utraty różnorodności biologicznej.

Strategia Unii Europejskiej opiera się na nowym założeniu o istnieniu bezpośredniego związku między różnorodnością biologiczną a jakością życia człowieka, ponieważ różnorodność biologiczna:

- posiada wymierne wartości gospodarcze, zasługuje na wycenę i uwzględnianie w podejmowanych decyzjach oraz rachunkowości i sprawozdawczości;
- powinna być źródłem innowacji i postępu dla wielu dziedzin gospodarki, wykształcania się nowych umiejętności i możliwości biznesowych, powstawania nowych miejsc pracy;
- powinna być przedmiotem badań, monitorowania i sprawozdawczości, w celu pogłębiania wiedzy i aktualizacji baz danych, również przestrzennych, ponieważ wszelkie działania powinny opierać się na dobrym rozpoznaniu zasobów przyrodniczych.

Efekty wdrażania Strategii Unii Europejskiej będą mierzone za pomocą określonych wskaźników. Poziomem odniesienia dla nich będzie baza o stanie zasobów przyrodniczych z 2010 roku, opracowana przez służby Komisji Europejskiej na podstawie zweryfikowanej informacji przekazanej przez państwa członkowskie, uzyskanej ze spójnego metodycznie monitoringu przyrodniczego i sprawozdawczości.

Strategia powinna pomóc w łagodzeniu zmian klimatu i dostosowywaniu się do ich skutków oraz przyczynić się do realizacji flagowej unijnej inicjatywy na rzecz efektywnego wykorzystania zasobów. W przeciwieństwie do wcześniejszej polityki, która okazała się mało konkretna i nie dość skuteczna, nowe założenia przedstawione w Strategii koncentrują się na dobrze zdefiniowanych 6 celach, które przyczynią się do osiągnięcia celu przewodniego w 2020 roku. Cele te dotyczą stanu ochrony wszystkich gatunków i siedlisk objętych ustawodawstwem Unii Europejskiej dotyczącym przyrody, utrzymania i przywracania ekosystemów, obszarów objętych środkami dotyczącymi różnorodności biologicznej w ramach WPR i środków dotyczących lasów i rybołówstwa oraz środków służących radzeniu sobie z zagrożeniem inwazyjnymi gatunkami obcymi. Ponadto celem strategii jest zwiększenie wkładu Unii Europejskiej w zatrzymanie globalnej utraty różnorodności biologicznej.

Rada ds. Środowiska w czerwcu 2011 r. przyjęła konkluzje zatwierdzające unijną strategię ochrony różnorodności biologicznej na okres do 2020 r. Polska poparła konkluzje Rady z uwagi na to, że strategia ta jest kluczowym instrumentem Unii Europejskiej dla osiągnięcia nowego celu Unii Europejskiej – ustanowionego przez Radę Europejską w marcu 2010 r. – w dziedzinie ochrony różnorodności biologicznej w 2020 r. Unia Europejska zamierza powstrzymać utratę różnorodności biologicznej i degradację funkcji ekosystemu w Unii Europejskiej do 2020 roku i przywrócić je w takim wymiarze, w jakim jest to możliwe, a jednocześnie zwiększyć wkład Unii Europejskiej w powstrzymanie globalnej utraty różnorodności biologicznej.

Rada przyjęła fakt, że strategia jest odpowiedzią na główne przeszkody, które utrudniały osiągnięcie poprzednich celów Unii Europejskiej odnoszących się do różnorodności biologicznej: niewystarczające zintegrowanie ochrony różnorodności biologicznej z innymi politykami Unii Europejskiej, niewystarczające finansowanie, luki w polityce i wiedzy oraz niekompletne dane. Ministrowie podkreślili również potrzebę włączenia problematyki różnorodności biologicznej w odpowiednie polityki sektorowe, takie jak wspólna polityka rolno, wspólna polityka rybołówstwa i polityka spójności Unii Europejskiej. Rada wezwała Komisję Europejską do włączenia środków dotyczących

różnorodności biologicznej do wniosku w sprawie przyszłej perspektywy finansowej na lata 2014–2020.

WNIOSKI

Dalsze prace nad strategią Unii Europejskiej dotyczącą różnorodności biologicznej będą prowadzone podczas polskiej prezydencji. Należy pamiętać, iż dyskusje odbywają się w trudnym okresie gospodarczym, a w ciężkich warunkach ekonomicznych zainteresowanie kwestiami ochrony środowiska spada. Dalsza utrata bioróżnorodności i usług ekosystemowych może jednak zagrozić rozwojowi gospodarczemu. Argument ekonomiczny na rzecz ochrony bioróżnorodności to główny element, na który wskazują Unia Europejska i państwa członkowskie na poziomie międzynarodowym, zwłaszcza po tym jak zdecydowano się na realizację Protokołu z Nagoi.

Polska w trakcie sprawowania prezydencji będzie dążyła do zakończenia prac zmierzających do podpisania Protokołu ABS o dostępie do zasobów genetycznych i sprawiedliwym i równym podziale korzyści wynikających z ich użytkowania (tzw. Protokół z Nagoi), oraz do wyznaczenia krajowych celów i znowelizowania krajowej strategii różnorodności biologicznej zgodnie z nowym Planem Strategicznym Konwencji. Ponadto Polska w trakcie sprawowania prezydencji zamierza przystąpić do wypracowania konkluzji Rady, które będą uszczegółowiły konkluzje Rady przyjęte w trakcie prezydencji węgierskiej. Konkluzje te powinny zatwierdzić 20 działań Strategii wraz z ich pakietami zadań, które są niezbędne do realizacji jej 6 celów. Ponadto powinny ukierunkować sposób realizacji działań, zwłaszcza tych, które nie podlegały dotychczas ukierunkowaniu przez Radę a są kluczowe dla osiągnięcia celu przewodniego Strategii, jak i wezwać do zapewnienia odpowiedniej rangi oraz poziomu finansowania.

REFORMA WSPÓLNEJ POLITYKI RYBOŁÓWSTWA

Intensywny rozwój zdolności połowowych flot rybackich w ostatnich dekadach, związany m.in. z postępem technologicznym w budowie łodzi rybackich, jak i efektywności narzędzi połowowych, przy pogarszającym się stanie środowiska morskiego i ograniczeniu zdolności żywych zasobów morza od odtwarzania się, spowodował istotne pogorszenie stanu wielu poławianych gatunków ryb w wodach europejskich, jak i na całym świecie, co przełożyło się na obniżenie rentowności działalności sektora rybołówstwa.

W związku z potrzebą dostosowania nadmiernych zdolności połowowych europejskich flot rybackich do wielkości kurczących się zasobów mórz w 2002 r. przeprowadzono gruntowną reformę unijnej Polityki Rybackiej. Jej celem było uwzględnienie potrzeby zarządzania zasobami mórz w perspektywie długoterminowej, zwiększenie przewidywalności wysokości corocznie ustalanych limitów połowów, kluczowej dla

możliwości planowania działalności sektora rybołówstwa, wzmocnienie przestrzegania zasad Wspólnej Polityki Rybackiej poprzez ich uproszczenie tam gdzie stały się nadmiernym obciążeniem dla sektora oraz wprowadzenie środków kontroli, tam gdzie ich brak powodował negatywne oddziaływanie na stan eksploatowanych zasobów. Zobowiązano również Komisję Europejską do przeprowadzenia kolejnego przeglądu skuteczności i efektywności Wspólnej Polityki Rybołówstwa przed 2012 r., czyli w perspektywie 10 lat od wprowadzenia pierwszej reformy, oraz przedłożenia propozycji dalszych zmian niezbędnych dla jej ulepszenia.

DYSKUSJA NT. REFORMY WSPÓLNEJ POLITYKI RYBOŁÓWSTWA PO 2012 R.

W wyniku zmian wprowadzonych w 2002 r., wieloletnimi planami zarządzania – określającymi docelowe wskaźniki właściwego stanu danego stada, jak i margines wielkości corocznych zmian limitów połowowych – objęto wiele kluczowych dla europejskiego sektora rybołówstwa stad, przyczyniając się do stopniowej poprawy stanu najsilniej eksploatowanych stad, jak i zwiększając stabilność warunków działania europejskich flot rybackich przez ograniczenie wahań wielkości corocznie ustalanych limitów połowów.

W 2009 r., gdy rozpoczęto przygotowania do przeglądu Wspólnej Polityki Rybołówstwa, stan wielu stad eksploatowanych przez europejską flotę rybacką był jednak nadal niezadowolający. Mimo znacznego wzmocnienia transparentności i kontroli działalności połowowej nie udało się w pełni rozwiązać problemu nielegalnych, nieraportowanych i nieuregulowanych połowów. Wpływ niskich cen produktów rybołówstwa i wysokich cen paliwa na światowym rynku dodatkowo obniżył niską rentowność działalności europejskich flot rybackich.

Komisja Europejska w 2009 r. przedstawiła Zieloną Księgę ws. reformy Wspólnej Polityki Rybołówstwa COM(2009)163, w związku z faktem, iż realizowana dotychczas Wspólna Polityka Rybołówstwa okazała się nieskuteczna, biorąc pod uwagę zapewnienie zrównoważonego gospodarowania zasobami mórz. W 2009 i 2010 r. przeprowadzono szerokie konsultacje zebranych w dokumencie propozycji zmian unijnej polityki rybołówstwa wśród wszystkich zainteresowanych stron, w tym wśród państw członkowskich.

Przygotowania do reformy Wspólnej Polityki Rybołówstwa po 2012 r. znalazły się wśród priorytetów kolejnych prezydencji w Radzie UE. Na forum Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w kwietniu i w maju 2009 r., podczas prezydencji czeskiej, ministrowie ds. rybołówstwa debatowali nt. zakresu i kierunków zmian Wspólnej Polityki Rybołówstwa po 2012 r. jak i finansowania działań w nowej perspektywie finansowej po 2013 r. zaproponowanych przez Komisję Europejską w Zielonej Księdze. Dyskusję kontynuowano m.in. podczas nieformalnego spotkania ministrów ds. rybołówstwa, zorganizowanego w maju 2010 r. przez prezydencję hiszpańską, oraz na posiedzeniu Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w czerwcu 2010 r. Poszczególne państwa członkowskie jak i Komisja Europejska organizowały również spotkania i konferencje

poświęcone poszczególnym elementom przyszłej reformy dla umożliwienia wymiany zdań i doświadczeń między najbardziej zainteresowanymi stronami, w tym rybakami, administracjami rybackimi państw członkowskich, naukowcami, organizacjami pozarządowymi.

Polska od początku była jedną z najaktywniejszych stron w dyskusji nad kształtem przyszłej Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Już w 2009 r. wypracowała, po konsultacjach z przedstawicielami polskiego sektora rybołówstwa, odpowiedzi na przedstawione w Zielonej Księdze pytania nt. kierunków zmian Wspólnej Polityki Rybołówstwa, przekazując swoje stanowisko Komisji Europejskiej oraz innym państwom członkowskim i partnerom społecznym. W toku dyskusji Polska popierała głęboką reformę Wspólnej Polityki Rybołówstwa, wskazując nadmierną zdolność połowową floty za podstawowy problem europejskiego rybołówstwa, podkreślając jednocześnie ogromny wysiłek podjęty przez Polskę na rzecz redukcji floty przy wsparciu Europejskiego Funduszu Rybackiego i konieczność konsekwentnej realizacji takich działań również przez inne państwa członkowskie. Polska popierała również propozycję wzmocnienia długoterminowych planów zarządzania zasobami mórz i objęcie nimi wszystkich komercyjnie eksploatowanych flot, wskazując iż należy uwzględnić przy ich opracowywaniu powiązania międzygatunkowe, co ma szczególne znaczenie na akwenach takich jak Morze Bałtyckie, gdzie odbudowujące się stada dorsza wywierają wpływ na stan stad śledzia i szprota. Pozytywnie odnosiła się też do działań na rzecz eliminacji odrzutów, czyli praktyki wyrzucania do morza niepożądanych ryb które trafiają do sieci nie będąc gatunkiem docelowym połowów. Silnie opowiadała się za zwiększeniem udziału przedstawicieli sektora i regionalizacją procesu decyzyjnego w ramach europejskiej polityki rybołówstwa oraz wzmocnieniem organizacji producentów dla polepszenia pozycji rybaków wobec pośredników, przetwórców i sprzedawców w łańcuchu dystrybucji produktów rybnych. Polska udzieliła również poparcia dla idei wprowadzenia indywidualnych kwot zbywalnych, jednak przy zachowaniu zasady relatywnej stabilności w podziale możliwości połowowych między państwami członkowskimi na podstawie historycznej wielkości połowów prowadzonych przez poszczególne państwa oraz wprowadzeniu szeregu obwarowań, w tym ograniczenia możliwości zbywania indywidualnych kwot do wymian jedynie w obrębie poszczególnych państw członkowskich oraz wprowadzenia limitów koncentracji zbywalnych uprawnień do połowów w rękach jednego podmiotu. Polska była również rzecznikiem zwiększenia wsparcia dla rozwoju akwakultury, szczególnie tradycyjnej akwakultury śródlądowej, która poza zapewnieniem odpowiedzi na rosnący na rynku popyt na produkty rybne, pozytywnie oddziałuje na środowisko, przyczyniając się m.in. do zachowania lokalnej różnorodności biologicznej. Apelowwała również o dostosowanie zasad rybołówstwa dalekomorskiego do warunków globalnej konkurencji. W debacie Polska szczególnie silnie podkreślała, iż kluczowe znaczenie dla realizacji ambitnych celów reformy będzie miał kształt unijnego wsparcia finansowego dla przewidzianych w ramach reformy działań. Wskazywano m.in. na konieczność kontynuacji wspierania ze środków publicznych działań modernizacyjnych w wyeksploatowaną, a tym samym zagrażającą środowisku naturalnemu, flotę rybacką, bez zwiększania jej zdolności

połowowej. Podkreślano, iż poprawa stanu technicznego floty polskiej, przyczyni się do realizacji założeń planowanej reformy m.in. poprzez zwiększenie selektywności podczas dokonywania połowów, czy poprawę jakości pozyskiwanego surowca. Dodatkowo, wsparcie to powinno zostać skierowane, w szczególności, do lokalnych społeczności rybackich, włączając te które najsilniej odczuły konsekwencje koniecznych redukcji zdolności połowowej. Dodatkowo, Polska jako kraj w całości objęty celem konwergencja, podtrzymuje konieczność utrzymania dotychczasowego spójnościowego klucza podziału środków.

Polska aktywnie poszukuje również płaszczyzn porozumienia i zabiega o poparcie innych państw członkowskich, wypracowując m.in. we współpracy z przedstawicielami Niemiec i Francji deklarację ws. wspólnych postulatów dotyczących założeń polityki rybołówstwa po 2012 r.: zachowanie zasady relatywnej stabilności, regionalizacja procesu decyzyjnego czy szerokie zastosowania wieloletnich planów zarządzania, zaprezentowane podczas Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w czerwcu 2010 r. Mając na uwadze znaczenie właściwej architektury i wielkości unijnego finansowania dla powodzenia reformy Wspólnej Polityki Rybołówstwa, Polska podjęła inicjatywę wypracowania stanowiska państw członkowskich o zbliżonych uwarunkowaniach i potrzebach ws. kształtu przyszłego instrumentu wsparcia rybołówstwa. W tym celu w marcu 2011 r. zorganizowano w Krakowie spotkanie z udziałem nowych państw członkowskich, które pozwoliło na wymianę dotychczasowych doświadczeń z wdrażania Europejskiego Funduszu Rybackiego 2007-2013 i przedyskutowanie oczekiwań poszczególnych państw wobec przyszłych kierunków wsparcia rybołówstwa. W toku dyskusji udało się zbliżyć stanowiska i wypracować wspólne postulaty prezentowane w dalszych pracach nad kształtem nowego funduszu rybackiego po 2013 r. Polska we współpracy z zainteresowanymi państwami przygotowała deklarację, przekazaną M. Damanaki, Komisarz ds. Gospodarki Morskiej i Rybołówstwa, jako wspólne stanowisko Bułgarii, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Rumunii, Węgier oraz Polski. We wspólnej deklaracji ww. państw członkowskich podkreślono rolę europejskiego rybołówstwa w zapewnianiu bezpieczeństwa żywności przy jednoczesnym prowadzeniu zrównoważonej gospodarki zasobami naturalnymi, jego znaczenie dla stymulowania inteligentnego, trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, zgodnie ze Strategią Europa 2020, konieczność odzwierciedlenia ambitnego podejścia do nadchodzącej reformy w wielkości funduszy dostępnych na środki wsparcia realizacji jej celów. Wezwano do szerszego uwzględnienia potrzeb państw członkowskich, które przystąpiły do UE po 2004 r., a zatem nie były w stanie w pełni korzystać z funduszy unijnych dostępnych przed tą datą. Wymienione w deklaracji główne wspólne postulaty to:

- zachowanie silnego instrumentu finansowego na rzecz sektora rybołówstwa przy jednoczesnym podziale wsparcia finansowego między regiony konwergencji i pozostałe;
- uwzględnienie potencjału akwakultury przy określaniu wysokości wsparcia dla sektora, jak również zwiększenia zakresu wsparcia dla akwakultury śródlądowej

w nowych ramach finansowych, która przyczynia się m.in. do ochrony różnorodności biologicznej, retencji i oczyszczania wód, a także dywersyfikacji działalności rolniczej;

- zapewnienie wsparcia i większej swobody zarządzania w sektorze rybołówstwa na szczeblu państw członkowskich;
- łagodzenia skutków poważnych katastrof naturalnych dotyczących sektora, takich jak powodzie lub gwałtowne burze, a także – na szczeblu europejskim – łagodzenia wpływu drapieżników żywiących się rybami;
- utrzymanie wsparcia na modernizację floty, włączając zwiększenie intensywności pomocy, co pozwoli na poprawę jakości produktów rybnych lub efektywności energetycznej i efektywności gospodarki zasobami, bez zwiększania presji na zasoby morskie;
- wspieranie badań na rzecz innowacji i ich wdrażania w sektorze rybołówstwa, jak i promowania wśród konsumentów produktów rybnych jako żywności wysokiej jakości;
- uproszczenia mechanizmu realizacji, w tym zwiększenia swobody zarządzania na szczeblu państw członkowskich, co pozwoli na efektywniejsze użytkowanie funduszy.

Deklaracja została zaprezentowana również na forum Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa w czerwcu 2011 r., gdzie spotkała się z szerokim poparciem pozostałych państw członkowskich.

Przedłożenie przygotowywanego przez Komisję Europejską pakietu reformy Wspólnej Polityki Rybołówstwa przewidziane jest w lipcu 2011 r., natomiast prezentacja projektu ws. nowego instrumentu wsparcia rybołówstwa po 2013 r. planowana jest w listopadzie 2011 r. Prace nad konkretnymi propozycjami legislacyjnymi ws. reformy Wspólnej Polityki Rybołówstwa, jak i nowym funduszem na rzecz rybołówstwa rozpoczną się więc podczas polskiej prezydencji w Radzie UE w II połowie 2011 r.

WNIOSKI

W kontekście toczącej się od 2009 r. dyskusji nt. reformy Wspólnej Polityki Rybołówstwa, skupiano się dotychczas na próbie identyfikacji przyczyn niepowodzeń pierwszej reformy przeprowadzonej w 2002 r., która mimo rozbudowanej legislacji na poziomie UE, jak i poszczególnych państw członkowskich oraz znacznych nakładów na zarządzanie europejskim rybołówstwem, okazała się zbyt mało skuteczna w dostosowaniu zdolności połowowej europejskiej floty do dostępnych zasobów mórz. Główne proponowane kierunki działań to dalsze ograniczenie nadmiernej zdolności połowowej floty, ukierunkowanie zarządzania rybołówstwem na długoterminowe cele, dalsza decentralizacja procesu decyzyjnego, ograniczenie oddziaływań połowów na środowisko morskie, m.in. poprzez ograniczanie niechcianych przyłówów i odrzutów oraz wsparcie rozwoju akwakultury.

Szczególnie istotnym i trudnym zadaniem wydaje się odpieranie pojawiających się głosów, iż aktualny rozdział środków wsparcia rybołówstwa opiera się na regionalnych

kryteriach konwergencji, a nie na składzie floty europejskiej i jej problemach strukturalnych. Sugeruje to odejście od dotychczasowego spójnościowego klucza alokacji środków na rzecz wsparcia dużych flot dalekomorskich starych państw członkowskich, borykających się z dużymi problemami strukturalnymi.

Polska była dotychczas jednym z najaktywniejszych uczestników debaty nt. kształtu przyszłej Wspólnej Polityki Rybołówstwa, dążąc do jasnego przedstawienia swojego stanowiska, jak i podjęcia dialogu między państwami członkowskimi. Polska będzie miała okazję kontynuować te działania umożliwiając, w II połowie 2011 r., przeprowadzenie pierwszych dyskusji nt. konkretnych propozycji legislacyjnych w ramach pakietu reformy Wspólnej Polityki Rybołówstwa. Finalizacja dyskusji nt. pakietu reformy Wspólnej Polityki Rybołówstwa przewidziana jest pod koniec 2012 r., tak by umożliwić jej wejście w życie w 2013 r.

TRANSPORT

REWIZJA WYTYCZNYCH UE W SPRAWIE TRANSEUROPEJSKIEJ SIECI TRANSPORTOWEJ (TEN-T)

Kluczowym problemem dla rozwoju europejskiego systemu transportu jest występowanie licznych wąskich gardeł i brakujących połączeń infrastruktury, zarówno wewnątrz UE, jak i na jej granicach zewnętrznych. Proces ich usuwania, pomimo osiągniętego postępu, ma charakter długotrwały, przy czym państwa regionu Europy Środkowej znajdują się na wcześniejszym etapie jego zaawansowania, niż państwa Europy Zachodniej. Przyspieszenie likwidacji barier w transporcie uczyni UE wewnętrznie bardziej dostępną transportowo, co będzie dodatkowym impulsem dla szybszego rozwoju gospodarczego. W tym kontekście, w chwili obecnej trwa dyskusja na temat modyfikacji TEN-T, która jest jednym z najważniejszych elementów polityki transportowej UE.

Sieć TEN-T stanowi podstawową dla UE multimodalną sieć połączeń transportowych, które muszą spełniać określone kryteria. Podstawą prawną dla tworzenia sieci jest decyzja nr 661/2010 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie unijnych wytycznych dotyczących rozwoju TEN-T. Wytyczne tworzą ogólne ramy dla budowy sieci transportowej i określają projekty o znaczeniu priorytetowym dla UE. Ich zakresem są objęte wszystkie rodzaje transportu: drogowy, kolejowy, wodny śródlądowy, autostrady morskie, infrastruktura punktowa, tj. porty morskie, porty wodne śródlądowe, porty lotnicze, a także inne punkty wzajemnych połączeń między sieciami modalnymi, jak również systemy zarządzania ruchem i nawigacje. Z uwagi na konieczność dostosowywania kształtu sieci TEN-T do wyzwań rozwijającej się gospodarki, podniesienia dostępności transportowej regionów peryferyjnych UE oraz poprawy sprawności funkcjonowania europejskiego systemu komunikacyjnego dostosowanego

do globalnej wymiany handlowej, rewizja sieci TEN-T do tej pory odbywała się cyklicznie mniej więcej co 5 lat.

Trwająca obecnie rewizja wytycznych (tzw. duża rewizja) polega na przeglądzie dotychczasowej realizacji przez państwa członkowskie projektów priorytetowych sieci TEN-T oraz redefinicji zasad funkcjonowania i metodologii dla tej sieci (co ma miejsce po raz pierwszy w procesie rewizji). Rewizja ta wiąże się zatem z przeglądem całej polityki w zakresie TEN-T. Weryfikacji podlega realizacja przez państwa członkowskie wszystkich projektów na obecnej sieci TEN-T, redefiniowane są zasady funkcjonowania i metodologia wyznaczania sieci. Projektowana jest nowa struktura sieci, która będzie miała charakter dwupoziomowy. Nowa sieć TEN-T składać się będzie z sieci bazowej (obejmującej węzły i połączenia o najważniejszym znaczeniu strategicznym oraz ekonomicznym dla całej UE) oraz sieci kompleksowej (obejmującej połączenia uzupełniające, zapewniające równy dostęp do wszystkich regionów UE).

Kształt (mapa) przyszłej sieci kompleksowej TEN-T zostanie uzgodniony z wszystkimi państwami członkowskimi. W następnej kolejności, na podstawie uzgodnionej sieci kompleksowej, Komisja Europejska zaproponuje wyodrębnienie odcinków, które będą tworzyły sieć bazową. Zgodnie z założeniami mają się na nią składać najważniejsze odcinki transportowe i węzły o najistotniejszym ekonomicznym i strategicznym znaczeniu dla całej UE. Docelowy kształt sieci bazowej TEN-T będzie również podlegał konsultacjom z państwami członkowskimi.

W 2010 r. zapoczątkowana została dyskusja o definiowaniu sieci bazowej TEN-T na podstawie metodologii, której główne założenia zostały przyjęte podczas konferencji *TEN-T Days* w Saragossie w dniach 8-9 czerwca 2010 r.

Polska aktywnie uczestniczy w tej debacie zarówno w dyskusjach z Komisją Europejską, jak i współpracując w tym zakresie z innymi państwami członkowskimi. W kwietniu 2010 r. Polska przekazała do Komisji Europejskiej oficjalne stanowisko w zakresie propozycji modyfikacji sieci TEN-T na swoim terytorium. W stanowisku znalazły się priorytetowe z punktu widzenia polityki transportowej Polski odcinki dróg, linii kolejowych oraz porty lotnicze i morskie. Wśród projektów sieci bazowej znalazły się m.in: autostrady A-2 i A-4, drogi ekspresowe S-19 i S-3, trasa łącząca granicę polsko-czeską z granicą polsko-litewską, linia kolejowa E 59 oraz tzw. „linia Y” - kolej dużej prędkości z Warszawy przez Łódź do Poznania i Wrocławia. Poza tym, Polska zgłosiła szereg projektów obejmujących sieć kompleksową TEN-T, dotyczących odcinków drogowych, kolejowych, wodnych śródlądowych, autostrad morskich oraz portów lotniczych i morskich, których wyszczególnienie znajduje się załączniku. Od momentu przekazania Komisji Europejskiej propozycji modyfikacji sieci TEN-T, trwają konsultacje z Komisją Europejską przeprowadzane zarówno na poziomie eksperckim, jak i politycznym.

Jednocześnie, w efekcie nawiązanej współpracy, państwa grupy V-4 uzgodniły i podpisały dwa Wspólne Oświadczenia w sprawie rewizji wytycznych dot. sieci TEN-T (23 kwietnia i 26 listopada 2010 r.), które przedstawiały stanowisko ww. państw w powyższym zakresie oraz zawierały uzgodnione pomiędzy stronami mapy spójnej sieci

TEN-T w docelowym układzie na obszarze obejmującym Słowację, Czechy, Węgry i Polskę.

Ponadto, z inicjatywą wspólnego stanowiska na temat propozycji kształtu sieci bazowej TEN-T wystąpiły także kraje basenu Morza Bałtyckiego, z którymi Polska również prowadzi współpracę w tym zakresie. W efekcie tej współpracy państwa nordyckie, państwa bałtyckie oraz Polska i Niemcy porozumiały się w sprawie stanowiska dotyczącego przyszłego układu sieci TEN-T wokół brzegów ww. akwenu. W dniu 4 października 2010 roku zostało podpisane Wspólne Oświadczenie, które następnie przekazano Komisji Europejskiej.

W 2011 r. strona polska odbyła szereg roboczych spotkań i konsultacji z Komisją Europejską w sprawie sieci TEN-T zarówno na szczeblu eksperckim, jak i politycznym.

Prezydencja węgierska była kolejną z prezydencji, dla których tocząca się od okresu szwedzkiego przewodnictwa debata nt. przyszłości transportu powiązana z rewizją polityki TEN-T jest kwestią priorytetową. Temat ten był przedmiotem debaty Ministrów UE ds. transportu na nieformalnym spotkaniu w dniach 7-8 lutego 2011 r. w Budapeszcie. Intencją prezydencji węgierskiej było położenie nacisku na społeczno-ekonomiczne aspekty rozbudowy sieci w kontekście spójności terytorialnej UE. Zdaniem prezydencji węgierskiej, bez spójnego systemu transportowego nie będzie możliwy dalszy rozwój wspólnego rynku. Szczególną wagę prezydencja węgierska przywiązywała do efektywności sieci, aspektów finansowych oraz zagadnień związanych z ochroną środowiska. Te kwestie są istotne również z punktu widzenia polskich interesów w zakresie polityki transportowej. Zgodne są też z interesami krajów całej Grupy Wyszehradzkiej, co znalazło potwierdzenie we wspólnych oświadczeniach podpisanych przez te państwa w sprawie przyszłej polityki transportowej UE. Szczególnie istotne z punktu widzenia Polski jest, aby nowe wytyczne UE w sprawie TEN-T były narzędziem wspierającym realizację celów otwarcia UE na kraje trzecie poprzez przyśpieszenie procesu usuwania tzw. wąskich gardeł transportowych na odcinkach transgranicznych. Dla Polski jest bardzo ważne, aby stworzyć przeciwwagę dla promowanych dotychczas w kontekście unijnej polityki transportowej rozwiązań dotyczących połączeń Europy Śródziemnomorskiej z Afryką. Taką szansą jest właśnie rozwijanie i usprawnianie połączeń transportowych na linii Wschód-Zachód.

W kontekście wkładu Polski w dyskusję o rewizji TEN-T, warto odnotować, że planując politykę transportową na najbliższe lata, Polska za najistotniejszą uważa potrzebę poprawy dostępności transportowej naszego kraju oraz całego regionu Europy Środkowo-Wschodniej, której poziom powinien sukcesywnie zbliżyć się do poziomu dostępności Europy Zachodniej. Stanowi to warunek konieczny dla sprawnie działającego jednolitego rynku wewnętrznego UE. Z punktu widzenia Polski istotne jest także, aby kontynuować współfinansowanie projektów infrastrukturalnych ze środków UE na dotychczas obowiązujących zasadach.

Kolejnym, ważnym etapem procesu rewizji sieci TEN-T będzie przedłożenie przez Komisję Europejską propozycji legislacyjnej dotyczącej rewizji wytycznych UE ws. tej sieci, co powinno nastąpić jesienią 2011 r.

ZAZIELENIANIE

Nieoczekiwana głębokość ogólnoświatowego kryzysu gospodarczego, który rozpoczął się od kryzysu na światowych rynkach finansowych w drugiej połowie 2008 r., a następnie przeniósł do sfery realnej i przekształcił w najpoważniejszy od 80 lat kryzys gospodarczy i społeczny, nie tylko ujawniła groźne dla gospodarki niedostatki w regulacji rynków finansowych, ale także potwierdziła wagę reform strukturalnych w gospodarce. W toczącej się na forum międzynarodowym dyskusji zwraca się uwagę, że działania antykryzysowe powinny stwarzać szansę na poprawę funkcjonowania gospodarki w perspektywie długookresowej, jednocześnie wspierając proces przekierowania gospodarki na tzw. „bardziej zieloną ścieżkę” (ang. *greener path*).

Idea *zazieleniania gospodarki*, czyli stymulowania jej rozwoju w sposób przyjazny środowisku z naciskiem na promowanie „zielonych” technologii m.in. w obszarze produkcji energii, efektywności zużycia surowców i energii, produkcji żywności, oczyszczania wód i powietrza czy zrównoważonego transportu i budownictwa, stała się w ostatnich latach jednym z głównych elementów dyskusji w UE, jak i na forum międzynarodowym. Znajduje to swoje odzwierciedlenie zarówno w horyzontalnych politykach UE takich jak przyjęta w 2010 r. Strategia Europa 2020 na rzecz wzrostu inteligentnego, zrównoważonego i sprzyjającego integracji społecznej, w priorytetach prezydencji w Radzie UE – szwedzkiej, belgijskiej, węgierskiej, polskiej czy w planach przyszłej prezydencji duńskiej, a także wypracowywanych konkluzjach Rad ukierunkowujących prace Komisji Europejskiej w tym obszarze, oraz w agendzie spotkań międzynarodowych m.in. w ramach Komisji Narodów Zjednoczonych (NZ) ds. Zrównoważonego Rozwoju (ang. *UN Commission on Sustainable Development, CSD*) oraz UNEP (ang. *United Nations Environmental Programme*) w ramach przygotowań do planowanego w czerwcu 2012 r. w Brazylii Szczytu Ziemi *Rio+20*.

Na forum UE w toku debaty nt. nowych wyzwań stojących przed państwami członkowskimi oraz wspólnej odpowiedzi na owe wyzwania, zazielenie gospodarki wskazywane jest jako istotny element działań w coraz to nowych obszarach, od strategii wychodzenia z kryzysu gospodarczego, poprzez realizację celów polityki zrównoważonego rozwoju i ochrony środowiska, podnoszenie wymogów efektywności zużycia zasobów przez wymogi spełniane przez produkty wprowadzane na rynek i nowopowstające budynki, po kierunku dalszego rozwoju infrastruktury.

Zazielenie gospodarki znalazło odzwierciedlenie w Strategii Europa 2020 w ramach jednej z 7 inicjatyw flagowych pt. „Europa efektywnie wykorzystująca zasoby” (ang. *Resource efficient Europe*) COM(2011)21, w ramach której planowany jest szereg działań na rzecz uwzględnienia potrzeby racjonalizacji zużycia zasobów nie tylko

w ramach polityki ochrony środowiska ale i polityki energetycznej, ale również transportu, budownictwa, rolnictwa, rybołówstwa i przyszłych ram finansowania po 2013 roku. Dalsze prace na rzecz realizacji inicjatywy będą prowadzone w oparciu o tzw. mapy proponowanych przez Komisję Europejską działań, w tym Mapę drogową na rzecz konkurencyjnej gospodarki niskoemisyjnej (ang. *Competitive Low Carbon Economy Roadmap*) COM(2011)112, Plan na rzecz efektywności energetycznej (ang. *Energy Efficiency Plan*) COM(2011)109, oraz oczekiwaną Mapę drogową na rzecz energii w perspektywie 2050 r. jak i Mapę drogową na rzecz efektywnego wykorzystania zasobów (ang. *Resource efficiency Roadmap*), której publikacja planowana jest we wrześniu 2011 r.

Inicjatywy Komisji Europejskiej znajdują wyraz w pracach Rady UE, zwłaszcza poszczególnych rad sektorowych. W październiku 2009 r. Rada ds. Środowiska przyjęła konkluzje ws. eko-efektywnej gospodarki. Podczas prezydencji belgijskiej w grudniu 2010 r. przyjęto natomiast konkluzje Rady ds. Środowiska ws. zrównoważonej gospodarki materiałowej i zrównoważonej konsumpcji i produkcji.

Z dotychczasowych dyskusji na forum UE wynika, iż polityki na rzecz efektywnego wykorzystania zasobów mają znaczny potencjał w zakresie korzyści dla środowiska i mogą być silnym motorem napędzającym przejście w kierunku nowoczesnej i efektywnej gospodarki, co pozwoli zwiększyć konkurencyjność UE i stworzy nowe możliwości prowadzenia działalności gospodarczej, stabilne formy zatrudnienia, a także przyczyni się do rozwoju innowacyjnych technologii. Dotychczasowe intensywne wykorzystanie zasobów przez państwa UE i duża zależność od importu zasobów połączona ze światowym wzrostem populacji i rozwojem gospodarczym stanowią zagrożenie dla podaży i dostępu Europy do zasobów w przyszłości. W związku z tym istnieje pilna potrzeba działań na rzecz gospodarowania zasobami w sposób zrównoważony i dążenia do oddzielenia wzrostu gospodarczego od zużycia zasobów i związanego z nim negatywnego oddziaływania na środowisko. Kluczowym czynnikiem zapewniającym powodzenie w realizacji idei efektywnego wykorzystania zasobów jest uwzględnienie tego zagadnienia w różnych politykach sektorowych, jak np. transport, energetyka, czy rolnictwo.

Wstępnie nakreślone w dotychczasowej debacie na poziomie Rady ds. Środowiska kierunki działań podejmowanych przez UE to: zmniejszenie zużycia energii i zwiększenie efektywności energetycznej; trwała produkcja, wykorzystująca zasoby w sposób odpowiedzialny, uwzględniający cykl życia produktów (LCA) i zasady eko-projektowania; budowanie świadomości społeczeństwa europejskiego w zakresie wpływu produkcji i konsumpcji na środowisko, m.in. poprzez eko-oznakowanie; wsparcie sektora biznesu we wzmacnianiu działań środowiskowych; wzmocnienie sektora badań i rozwoju w obszarze technologii środowiskowych i innowacji; rozwój innowacyjnych form gospodarki odpadami - przejście od tradycyjnych form recyklingu do ponownego wykorzystania produktów, działania mające na celu umożliwienie łatwiejszego recyklingu; promowanie zielonych zamówień publicznych.

Wyrazem znaczenia zazieleniania gospodarki na forum międzynarodowym jest fakt, że zazielenianie gospodarki wskazano obok reformy międzynarodowego zarządzania zrównoważonym rozwojem, jako jeden z dwóch głównych tematów przewodnich planowanej w czerwcu 2012 r. Konferencji NZ ws. Zrównoważonego Rozwoju w Rio de Janeiro. Konferencja obędzie się w 20 rocznicę Konferencji NZ ws. Środowiska i Rozwoju z 1992 r., kiedy po raz pierwszy dyskutowano koncepcję zrównoważonego rozwoju na najwyższym szczeblu. Równoległe do procesu przygotowań do Konferencji Rio+20 odbywają się prace na innych międzynarodowych forach. W lutym 2011 r. UNEP opublikował raport *W kierunku zielonej gospodarki* (ang. *UNEP Green Economy Report*), a w maju 2011 r. OECD przyjęło *Strategię na rzecz zielonego wzrostu* (ang. *OECD Green Growth Strategy*).

Polska od początku aktywnie uczestniczy w dyskusji nt. zazieleniania gospodarki na forum UE, jak i na forum międzynarodowym, podkreślając m.in., iż realizacja działań na rzecz zazieleniania gospodarki we wszystkich obszarach musi uwzględniać zróżnicowane uwarunkowania w poszczególnych państwach i regionach, tak by nie powodować pogłębiania różnic w rozwoju, a co za tym idzie nie obniżać potencjału wdrażania przyjaznych środowisku rozwiązań w mniej zaawansowanych gospodarkach. W tym celu należy wypracować zestaw możliwych działań na rzecz przechodzenia w kierunku zielonej gospodarki, z których poszczególne państwa i regiony mogłyby wybrać te, które najlepiej odpowiadają ich indywidualnym charakterystykom i potrzebom. Takie podejście jest szczególnie istotne w kontekście pojawiających się ze strony państw rozwijających się obaw przed tzw. „zielonym protekcjonizmem”, który ich zdaniem może stanowić zagrożenie dla dalszej współpracy między regionami świata o zróżnicowanym poziomie rozwoju.

W ramach przygotowań do Konferencji Rio+20 w części dotyczącej zazielenienia gospodarki Polska podkreśla również, iż dążenie do zaspokojenia najważniejszych potrzeb ludności powinno odbywać się w sposób jak najmniej obciążający środowisko, a stworzenie stabilnych podstaw zielonego rozwoju i poprawa sytuacji materialnej ludności jest jednocześnie warunkiem niezbędnym dla trwałych zmian dotychczasowych szkodliwych dla środowiska praktyk.

NOWELIZACJA DYREKTYWY WS. ZUŻYTEGO SPRZĘTU ELEKTRYCZNEGO I ELEKTRONICZNEGO

Zainteresowanie zagadnieniem zazieleniania gospodarki, w tym efektywnego wykorzystania zasobów, znalazło swój wyraz w pracach nad projektem przekształcenia dyrektywy 2002/96/WE ws. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego (ang. *waste electrical and electronic equipment, WEEE*), trwających od 2009 r. Celem nowelizacji dyrektywy jest m.in. urealnienie dotychczasowego celu zbierania zużytego sprzętu wynoszącego 4 kg na jednego mieszkańca w okresie jednego roku, który nie odzwierciedla zróżnicowania długości cyklu życia produktów w poszczególnych państwach członkowskich, a co za tym idzie ilości pojawiającego się zużytego sprzętu.

Podczas gdy część państw notuje znacznie wyższe poziomy zbierania, wiele państw członkowskich ma poważne problemy z jego osiągnięciem. Rynki krajów zachodnioeuropejskich czy skandynawskich, są wysoce nasycone tego rodzaju sprzętem, stąd zakup nowego sprzętu w większości przypadków związany jest tam z pozbyciem się starego przez kupującego. W państwach o niskim stopniu nasycenia rynku, takich jak np. Polska, nowy sprzęt stanowi często pierwszy tego typu zakup w gospodarstwie domowym.

Dyrektywa ws. zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego ma zapewnić podstawy dla właściwego zagospodarowania zużytego sprzętu w państwach członkowskich. Zużyty sprzęt ze względu na zawartość różnych materiałów, jak np. aluminium, może stanowić źródło cennych surowców, które można odzyskać i ponownie wykorzystać w procesach produkcyjnych. Jednocześnie, może być również źródłem zagrożenia dla zdrowia i środowiska, m.in. ze względu na zawartość metali ciężkich czy substancji zubożających warstwę ozonową, które przy niewłaściwym zagospodarowaniu mogą w niekontrolowany sposób przedostać się do wód czy powietrza, przyczyniając się do ich zanieczyszczenia. Dyrektywa, jak i jej dyskutowane zmiany, stanowią więc realizację podejścia do zagadnienia gospodarki odpadami jako potencjalnego źródła surowców i dążenia do uniezależnienia europejskiej gospodarki od ich dostaw z państw trzecich.

Trwająca na forum Rady ponad 2 lata dyskusja nad zmianami zapisów dyrektywy dowodzi jej znaczenia dla funkcjonowania systemów zbiórki i przetwarzania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego w państwach członkowskich, jak i dla producentów nowego sprzętu, którzy zgodnie z zapisami dyrektywy zobowiązani są do zapewnienia właściwego zagospodarowania pojawiającego się zużytego sprzętu m.in. w ramach organizacji zbierania.

Polska uczestniczyła w dyskusji nt. zapisów dyrektywy opowiadając się za rozszerzeniem jej zakresu i zapewnieniem jak największej ochrony środowiska przed negatywnymi oddziaływaniami niewłaściwego zagospodarowania sprzętu, wskazując jednak na konieczność wyznaczenia celów zbierania zużytego sprzętu na realistycznym poziomie. W marcu 2011 r. na forum Rady ds. Środowiska prezydencji węgierskiej, przy aktywnym udziale Polski przedkładającej kompromisowe propozycje zapisów dyrektywy, udało się osiągnąć porozumienie polityczne i zakończyć prace w pierwszym czytaniu w Radzie.

Najważniejsze elementy zmian uzgodnionych przez państwa członkowskie to rozszerzenie dotychczasowego zamkniętego zakresu dyrektywy, tak by każdy sprzęt spełniający definicję sprzętu elektrycznego i elektronicznego automatycznie zaliczany był do jej zakresu. Rozwiązanie przyjęte dzięki zabiegom Polski i pozostałych państw opowiadających się od początku dyskusji za otwartym zakresem dyrektywy, pozwoli objąć obowiązkiem właściwego zagospodarowania większość sprzętu elektrycznego i elektronicznego dostępnego obecnie na rynku, jak i tych rodzajów sprzętu, które mogą się pojawić w przyszłości w związku z dynamicznym rozwojem oferty tego rodzaju produktów. Uzgodniono również nowy cel zbiórki zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego na poziomie 45% i 65% ilości sprzętu wprowadzonego na rynek danego państwa członkowskiego w poprzedzających latach, odpowiednio po 4 i 8 latach od

wejścia w życie przekształconej dyrektywy, wydłużając na wniosek Polski i innych państw, gdzie system zbiórki i zagospodarowania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego zaczął funkcjonować dopiero w ostatnich latach, pierwotnie proponowany termin osiągnięcia 65% celu zbierania. Ponadto, wzmożono zapisy dot. przeciwdziałania nielegalnemu wywozowi zużytego sprzętu do państw trzecich, które nie zapewniają ich właściwego zagospodarowania w sposób minimalizujący negatywne oddziaływania na środowisko.

Prace nad projektem w drugim czytaniu będzie kontynuować polska prezydencja, dążąc do zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady, by umożliwić jak najszybsze wejście w życie znowelizowanej dyrektywy jako wkład w realizację inicjatywy na rzecz efektywnego wykorzystania zasobów. Biorąc pod uwagę stanowisko w pierwszym czytaniu przyjęte w lutym 2011 r. przez Parlament Europejski, który postuluje m.in. dużo ambitniejszy harmonogram osiągnięcia wysokiego poziomu zbierania zużytego sprzętu i zmianę dotychczasowej krajowej definicji producenta/wprowadzającego sprzęt na rynek państwa członkowskiego na unijną definicję producenta, która zdaniem państw członkowskich istotnie utrudni, jeśli nie uniemożliwi, skuteczne egzekwowanie obowiązku zbiórki i właściwego zagospodarowania zużytego sprzętu, wypracowanie porozumienia będzie dużym wyzwaniem.

NOWELIZACJA DYREKTYWY O EUROWINIECIE

W problem zazielenienia gospodarki wpisuje się dyskusja nt. internalizacji kosztów zewnętrznych w transporcie. Dyskusja ta na forum Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii została zapoczątkowana jeszcze w lipcu 2008 r., kiedy Komisja Europejska opublikowała tzw. pakiet zielony transport. W pakiecie zaprezentowano analizę obecnej sytuacji w UE w zakresie zatorów komunikacyjnych, zanieczyszczenia powietrza, hałasu i wypadków w sektorze transportu. Przedstawione zostały również propozycje dotyczące strategii internalizacji kosztów zewnętrznych, czyli niwelowania szkód jakie wyrządza środowisku sektor transportu, takich jak m.in. zanieczyszczanie powietrza czy hałas. Kluczowym elementem pakietu, był projekt nowelizacji dyrektywy 1999/62/WE w sprawie pobierania opłat za użytkowanie niektórych typów infrastruktury przez pojazdy ciężarowe (dyrektywa o eurowiniecie). Celem nowelizacji było umożliwienie państwom członkowskim wprowadzenia bardziej skutecznego i proekologicznego systemu opłat za korzystanie samochodów ciężarowych z infrastruktury drogowej w oparciu o wspólną europejską metodologię ich ustalania.

Zgodnie z założeniami pakietu zielony transport, internalizacja kosztów zewnętrznych ma na celu podniesienie wydajności w sektorze drogowym oraz zachęcanie użytkowników dróg do korzystania z proekologicznych rozwiązań. Włączenie opłat z tytułu kosztów zewnętrznych do opłaty za korzystanie z infrastruktury drogowej daje możliwość wprowadzenia sprawiedliwego systemu opłat, opartego na traktatowej zasadzie „zanieczyszczający płaci” oraz stanowi narzędzie wspierania zrównoważonego rozwoju transportu, prowadzącego do konkurencji międzygałęziowej w tym sektorze.

W październiku 2010 r. na posiedzeniu Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii przyjęte zostało wspólne stanowisko Rady w sprawie projektu nowelizacji dyrektywy o eurowiniecie.

Celem prezydencji węgierskiej było doprowadzenie do zawarcia kompromisu w drugim czytaniu z Parlamentem Europejskim w sprawie projektu nowelizacji dyrektywy o eurowiniecie. Jednym z kluczowych - z punktu widzenia Polski - elementów tych uzgodnień była kwestia przeznaczania przychodów uzyskanych za generowane przez ciężki transport drogowy koszty zewnętrzne (tzw. *earmarking*). Ponieważ na etapie pierwszego czytania w Radzie sprawa ta budziła największe kontrowersje wśród państw członkowskich, jej ostateczne rozwiązanie przesunięte zostało na etap uzgodnień w drugim czytaniu. Polska postulowała, aby przychody z opłat z tytułu kosztów zewnętrznych były wykorzystywane do poprawy efektywności sektora transportu oraz na niwelowanie negatywnego wpływu transportu na środowisko. Z przyjętego w marcu 2009 r. raportu Parlamentu Europejskiego w tej sprawie, wynikało że Parlament zdecydowanie opowiada się za przeznaczaniem tych środków na cele związane z usprawnieniem systemu transportu.

Istotą nowelizacji dyrektywy po uzgodnieniach międzyinstytucjonalnych w ramach prac legislacyjnych jest internalizacja kosztów zewnętrznych, czyli uregulowanie opłat nakładanych na pojazdy ciężarowe powyżej 3,5 tony z uwzględnieniem kosztów zanieczyszczenia powietrza i emisji hałasu. Wedle szacunków średnie koszty związane z wprowadzeniem takich opłat będą wynosiły nie więcej niż 3-4 eurocenty za przejechany kilometr. Poza tym ważnym elementem nowelizacji dyrektywy o eurowiniecie są również zapisy przewidujące, że państwa członkowskie będą mogły określać wykorzystanie przychodów uzyskanych z opłat z tytułu internalizacji kosztów zewnętrznych, a co najmniej 15% wpływów powinno trafić na wsparcie finansowe projektów sieci TEN-T. Pozostała część środków powinna również posłużyć na rozwój nowoczesnych i przyjaznych środowisku systemów transportowych. Warto jednocześnie podkreślić, że zapisy projektu odnośnie przeznaczania tych przychodów są fakultatywne. Projekt nowelizacji przewiduje ponadto możliwość różnicowania opłat: w okresach dużego natężenia ruchu, nie przekraczających pięciu godzin w ciągu doby, państwa członkowskie będą miały prawo do pobierania podwyższonego do 175% maksymalnego poziomu opłaty infrastrukturalnej. Zróżnicowanie opłat powinno być neutralne pod względem wpływów, co oznacza, że na tym samym odcinku drogi w godzinach poza szczytem stawki opłat będą odpowiednio niższe. W projekcie znalazły się także zapisy przewidujące zwolnienie z opłat za zanieczyszczenie powietrza pojazdów spełniających najwyższe normy emisji (czyli tzw. normy EURO) oraz poruszających się po drogach poza godzinami szczytu. Dodatkowo w przypadku najbardziej zanieczyszczających powietrze pojazdów, w wyjątkowych przypadkach dotyczących dróg w regionach górskich, do opłat może zostać doliczona dodatkowa dopłata (do 25%). Celem tych zapisów jest zachęcenie przewoźników do odnowienia floty na bardziej ekologiczną. Strona polska kierunkowo poparła ideę internalizacji kosztów zewnętrznych transportu i wyżej opisane, związane z tym zmiany wprowadzone do dyrektywy o eurowiniecie na drodze jej nowelizacji.

Kompromisowy tekst został przyjęty przez Parlament Europejski w ramach drugiego czytania na sesji plenarnej 7 czerwca, a następnie przekazany Radzie 15 lipca 2011 r. Kolejnym, ostatnim etapem procedury będzie głosowanie w sprawie dyrektywy na forum Rady we wrześniu 2011 r.

WNIOSKI

Zagadnienie zazieleniania gospodarki, w tym inicjatywa na rzecz efektywnego wykorzystania zasobów, odgrywają w ostatnim czasie coraz większy wpływ na kształtowanie unijnych polityk i kierunków działań poszczególnych państw członkowskich.

Obszarem szczególnego zainteresowania Komisji Europejskiej oraz państw członkowskich w odniesieniu do wdrażania „zielonych” rozwiązań stała się w ostatnim czasie polityka transportowa, zarówno na poziomie szczegółowych uregulowań prawa UE dot. internalizacji kosztów zewnętrznych transportu drogowego jak i kierunkowej debaty nt. przyszłości polityki transportowej UE. Problematyka zazieleniania gospodarki i efektywnego wykorzystania zasobów, mająca swoje korzenie w polityce ochrony środowiska, zyskała w ostatnich latach charakter horyzontalny i stała się jednym z podstawowych elementów dyskusji nt. głównych polityk unijnych, takich jak polityka gospodarcza, transportowa, energetyczna etc. Pojawia się stale nie tylko na forum Rady ds. Środowiska, ale i Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, Rady ds. Konkurencyjności czy Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa. Ma też wiele wymiarów, w tym minimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko procesów produkcyjnych, budownictwa, transportu, energetyki; ograniczanie zależności Europy od dostaw surowców z państw trzecich; kwestia konkurencyjności europejskiej gospodarki na rynku światowym czy kierunki pomocy rozwojowej kierowanej przez UE do państw trzecich.

Należy się spodziewać kolejnych zbliżonych inicjatyw ze strony Komisji Europejskiej, poszczególnych państw członkowskich oraz partnerów na forum międzynarodowym, szczególnie w kontekście wdrażania Strategii Europa 2020 i inicjatywy flagowej „Europa efektywnie wykorzystująca zasoby” oraz przygotowań do Konferencji Rio+20 planowanej w czerwcu 2012 r. w Brazylii. Zagadnienie to zostało uwzględnione również wśród priorytetów polskiej prezydencji w Radzie UE oraz w planie prac w II połowie 2011 r.

NOWE WYZWANIA POLITYKI REGIONALNEJ

PRZYSZŁOŚĆ POLITYKI SPÓJNOŚCI

Początek prezydencji węgierskiej przypadł na okres intensyfikacji dyskusji na temat przyszłości polityki spójności po roku 2013. W listopadzie 2010 r. Komisja Europejska opublikowała Piąty Raport w sprawie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej: przyszłość polityki spójności (tzw. piąty raport kohezyjny), a w grudniu tego samego roku komunikat zawierający wnioski z Raportu. Dokument ten zawiera główne propozycje Komisji Europejskiej dotyczące kształtu polityki spójności w kolejnym okresie programowania. W komunikacie podkreślono, że polityka spójności ma prorozwojowy charakter oraz odgrywa ważną rolę w realizacji priorytetów strategii Europa 2020. Jednocześnie, Komisja Europejska wskazała na potrzebę większej koncentracji tematycznej poprzez silne zaakcentowanie celów strategii Europa 2020 w planowanych działaniach. W komunikacie zawarty został postulat opracowania Wspólnych Ram Strategicznych obejmujących nie tylko fundusze polityki spójności, lecz także Europejski Fundusz Rolny Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejski Fundusz Rybacki, jak również propozycja opracowania Partnerskiego Kontraktu Rozwojowego i Inwestycyjnego, określającego zakres i zasady interwencji z wykorzystaniem środków polityki spójności, który zastąpiłby Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia. W myśl nowych propozycji Komisji Europejskiej, dotychczasowa architektura celów polityki spójności oraz oparte o PKB główne kryterium udzielania wsparcia powinny zostać utrzymane, jednakże zaproponowano utworzenie nowej kategorii pośredniej dla regionów kwalifikujących się w obecnej perspektywie finansowej do celu konwergencji, których PKB byłby wyższy niż 75% średniej UE zgodnie z nowymi danymi statystycznymi.

Komunikat Komisji Europejskiej zawiera także budzące szereg kontrowersji postulaty dotyczące udziału polityki spójności w wspieraniu realizacji nowego systemu zarządzania gospodarczego oraz reform strukturalnych, uzależnienia współfinansowania od transpozycji dyrektyw unijnych, czy też wprowadzenia mechanizmów warunkowości jak np. Europejska Rezerwa Wykonania dzielona pomiędzy państwa członkowskie i regiony na podstawie ich wyników w osiągnięciu celów strategii Europa 2020.

Propozycje Komisji Europejskiej odnoszące się do przyszłej polityki spójności były przedmiotem debaty podczas V Forum Spójności w styczniu 2011 r. (które zgromadziło przedstawicieli państw członkowskich, instytucji europejskich, władz regionalnych, lokalnych oraz partnerów gospodarczych i społecznych), w trakcie spotkania Rady ds. Ogólnych w lutym 2011 r. (podczas którego przyjęte zostały konkluzje), spotkania wysokiego szczebla na przełomie marca i kwietnia 2011 r. oraz nieformalnego spotkania ministrów ds. polityki spójności w maju 2011 r. Wyniki prowadzonych dyskusji i konsultacji powinny zostać uwzględnione w pracach Komisji Europejskiej nad nowym pakietem legislacyjnym dla polityki spójności, który zostanie opublikowany na początku października 2011 r. Prezydencja polska rozpocznie natomiast proces negocjacji nad propozycjami Komisji Europejskiej.

Polska konsekwentnie wskazuje na wagę i rolę polityki spójności nie tylko w niwelowaniu różnic i dysproporcji pomiędzy regionami UE, ale również w osiągnięciu ambitnych celów rozwojowych Unii jako całości. Polska pozytywnie odniosła się do idei Wspólnych Ram Strategicznych (WRS) koordynujących działania różnych polityk

w odniesieniu do terytorium oraz propozycji Partnerskiego Kontraktu Rozwojowego i Inwestycyjnego. Główną osią zakresu tematycznego polityki spójności powinna stać się Strategia Europa 2020 i jej priorytetowe cele jakimi są inteligentny, zrównoważony i sprzyjający włączeniu społecznemu rozwój. Jednakże, należy w tym kontekście podkreślić również konieczność uwzględnienia zróżnicowanych punktów startowych regionów. Wymiar terytorialny polityki spójności powinien oznaczać bowiem dostosowanie zakresu i obszarów interwencji do rzeczywistych potrzeb. Należy unikać narzucania jednego modelu na rzecz większej elastyczności i adaptacji działań priorytetowych w toku negocjacji pomiędzy Komisją Europejską a państwami członkowskimi oraz regionami.

Polska opowiada się również za zintegrowanym podejściem do wyzwań rozwojowych, dającym możliwość stosowania rozwiązań z zakresu wielofunduszowości i wielosektorowej koordynacji, zapewniającymi spójne podejście do programowania strategicznego. Z rezerwą odnosi się natomiast do uzależnienia współfinansowania unijnego od stanu transpozycji dyrektyw unijnych, a także wykorzystania tylko EFRR, EFS, i Funduszu Spójności oraz EFRROW i EFR do wzmocnienia Paktu Stabilności i Wzrostu, co może w nadmierny sposób obciążyć te państwa członkowskie, które są ich głównymi beneficjentami.

W opinii Polski dotychczasowa struktura Celów Polityki Spójności powinna zostać zachowana, z Celem 1 dla regionów słabiej rozwiniętych, obejmującym regiony przejściowe, Celem 2 dla pozostałych regionów UE oraz Celem 3 dotyczącym europejskiej współpracy terytorialnej.

Polska przywiązuje też dużą wagę do roli instrumentów Europejskiej Współpracy Terytorialnej umożliwiających poszukiwanie transgranicznych, transnarodowych i międzyregionalnych odpowiedzi na wyzwania rozwojowe. Polska postuluje także ujednoczenie zasad współpracy podejmowanej na granicach wewnętrznych i zewnętrznych UE, co powinno sprzyjać rozwijaniu i pogłębianiu kontaktów pomiędzy regionami Unii a państwami trzecimi.

Polska prezydencja zamierza kontynuować prace dotyczące przeglądu regulacji UE w zakresie funkcjonowania Europejskich Ugrupowań Współpracy Terytorialnej. W pierwszym etapie celem polskiej prezydencji będzie przedyskutowanie w gronie państw członkowskich raportu Komisji Europejskiej podsumowującego dotychczasowe doświadczenia z powoływaniem i działalnością ugrupowań (raport został opublikowany w dniu 29 lipca 2011 r.). W drugim natomiast przewidywane jest rozpoczęcie formalnych prac nad projektem nowelizacji rozporządzenia, który zostanie przedstawiony przez Komisję Europejską najprawdopodobniej wraz z pakietem rozporządzeń dla Polityki Spójności UE.

Polska podkreśla również znaczenie większej koncentracji na możliwościach poprawy efektywności prowadzonych polityk, bez konieczności tworzenia w ramach budżetu UE nowych instrumentów sektorowych, które mogą osłabić ideę zintegrowanego podejścia. W tym kontekście dalszej pogłębionej analizy wymagać będzie wskazana w projekcie nowych Wieloletnich Ram Finansowych propozycja utworzenia instrumentu

sektorowego, funduszu infrastrukturalnego *Connecting Europe Facility*. Kluczowym elementem debaty będą również możliwe mechanizmy zwiększenia efektywności polityki spójności poprzez ukierunkowanie jej na widoczne rezultaty, a także wypracowania obiektywnych i przejrzystych wskaźników, które umożliwiłyby ocenę wyników podejmowanych działań.

Ponadto, jednym z wyzwań pozostaje zapewnienie realizacji w praktyce postulatu nadania polityce spójności oraz politykom sektorowym większego wymiaru terytorialnego. Na przestrzeni minionego półrocza wielokrotnie podkreślano znaczenie polityki miejskiej, powiązań pomiędzy obszarami miejskimi a wiejskimi, strategii makroregionalnych umożliwiających pogłębienie współpracy w ramach obszarów funkcjonalnych, jednakże dalszej refleksji wymaga koncepcja kompleksowego rozwoju lokalnego i regionalnego pozwalająca na zintegrowanie różnych polityk i funduszy, szczególnie w kontekście założeń zrewidowanej Agendy Terytorialnej 2020, promującej uwzględnienie terytorialnych uwarunkowań we wszystkich politykach sektorowych UE oraz wskazującej na kluczową rolę polityki spójności w poszukiwaniu odpowiedzi na wyzwania rozwoju terytorialnego na poziomie lokalnym, regionalnym i transnarodowym.

Wraz z publikacją propozycji Komisji Europejskiej w zakresie Wieloletnich Ram Finansowych (Komunikat Komisji Europejskiej „Budżet dla Europy 2020”) rozpoczynają się formalne negocjacje przyszłego kształtu polityk UE. Będą one rozpatrywane zarówno pod kątem zasobów finansowych jak i kierunków inwestycji na rzecz rozwoju i wzrostu Unii. Polityka Spójności ma tu szczególną rolę do odegrania.

W ocenie Polski, propozycja Komisji Europejskiej stanowi dobry punkt wyjściowy do negocjacji przyszłego budżetu i rozwiązań programowych dla polityki spójności. Wśród propozycji Komisji Europejskiej znalazło się wiele, które przedstawiciele rządu polskiego popierali przez cały okres debaty na temat przyszłości polityki spójności po 2013 r.: powiązanie polityki spójności z celami strategii Europa 2020, większa koncentracja tematyczna, zwiększenie skuteczności polityki i jej lepsze ukierunkowanie na rezultaty. Oczywiście propozycje te będą musiały teraz być uszczegółowione w rozporządzeniach dla poszczególnych funduszy, które powinny ukazać się w październiku 2011 r.

Wśród propozycji Komisji Europejskiej znajdują się również takie, które wzbudzają kontrowersje i będą w najbliższych miesiącach analizowane pod kątem interesów Polski i stanowisk innych państw członkowskich w Radzie. Do najbardziej kontrowersyjnych pomysłów należą m.in. utworzenie europejskiej rezerwy wykonania w wysokości 5% puli środków dla polityki spójności, czy nowego funduszu infrastrukturalnego (*Connecting Europe Facility*), który miałby być zasilany kwotą 10 mld euro z Funduszu Spójności oraz odgórne wyznaczanie limitów na poszczególne obszary tematyczne, w tym na Europejski Fundusz Społeczny w wysokości 25% alokacji dla regionów celu Konwergencji i 40% dla regionów przejściowych.

WNIOSKI

Dla Polski w obszarze polityki spójności najważniejsze będzie kolejno: wprowadzenie do budżetu mechanizmów nagród a nie sankcji za realizowanie celów wyznaczonych w programach polityki spójności, zapewnienie odpowiednio wysokiego finansowania dla regionów najbiedniejszych i elastyczności w decyzjach dot. wyboru priorytetów przez państwa członkowskie i regiony oraz zapewnienie koordynacji i efektywnego wykorzystania instrumentów istniejących już w budżecie UE a nie tworzenie nowych, zwłaszcza kosztem polityki spójności.

STRATEGIE MAKROREGIONALNE

Jednym z istotnych wątków w dyskusji na temat rozwoju regionalnego w okresie prezydencji węgierskiej stała się integracja obszarów funkcjonalnych w kontekście formalnego przyjęcia w czerwcu 2011 r. promowanej przez Węgry Strategii UE dla regionu Dunaju. Jest to druga, obok Strategii dla regionu Morza Bałtyckiego, strategia makroregionalna funkcjonująca w obrębie UE, wpisująca się w dążenie do zapewnienia zintegrowanego podejścia do polityk rozpatrywanych dotychczas w kontekście sektorowym takich jak np. ochrona środowiska, polityka sąsiedztwa oraz rozszerzenia UE, czy rozwój transportu. Strategia dunajska zakłada zacieśnienie współpracy między państwami członkowskimi UE (Austria, Bułgaria, Czechy, Niemcy, Węgry, Rumunia, Słowacja i Słowenia) a państwami trzecimi z Europy Wschodniej i Bałkanów (Chorwacja, Bośnia i Hercegowina, Serbia, Czarnogóra, Mołdowa i Ukraina), czym odróżnia się od strategii bałtyckiej, w której uczestniczą bezpośrednio tylko państwa członkowskie Unii. W założeniu, strategia powinna pozwolić na otwarcie UE na jej sąsiadów w regionie Bałkanów Zachodnich i intensyfikację działań stabilizacyjnych i rozwojowych.

Strategia identyfikuje główne wyzwania, jakie stoją przed regionem Dunaju, m.in. poprawa mobilności, ochrona środowiska, współpraca w sytuacji wspólnych zagrożeń, jak np. powódzie czy susze, zmniejszenie dysproporcji w rozwoju regionów oraz definiuje działania, które powinny im towarzyszyć. Na początku lutego 2011 r. Węgry zostały wskazane przez Komisję Europejską jako koordynator realizacji Strategii w trzech obszarach priorytetowych: zrównoważona energia, jakość wody oraz zarządzanie ryzykiem środowiskowym.

Polska nie uczestniczy w Strategii UE dla regionu Dunaju, której zasięg geograficzny ograniczony został do konkretnej grupy państw. Jednakże ze względu na fakt, że realizacja Strategii będzie mieć wpływ na szeroko rozumiany region środkowoeuropejski, to działania podejmowane w jej ramach, sposób zarządzania oraz poziom zaangażowania poszczególnych podmiotów leżą w sferze jej zainteresowania. Polska postuluje w tym kontekście potrzebę zapewnienia synergii i spójności oraz rozwijania nowych połączeń pomiędzy państwami objętymi obiema strategiami makroregionalnymi UE, stanowiącymi południowy i północny filar zaangażowania regionalnego UE. Strategie makroregionalne powinny sprzyjać działaniu na rzecz

realizacji ważnych z perspektywy wszystkich państw regionu regionalnych projektów infrastrukturalnych na osi Północ-Południe, np. *Via Carpatia* oraz *Central European Transport Corridor*.

Polska przywiązuje również dużą wagę do podstawowych zasad, na których opiera się koncepcja strategii makroregionalnych, a jakimi są brak dodatkowego finansowania przy jednoczesnym położeniu akcentu na lepsze wykorzystanie dostępnych już środków, brak konieczności przyjmowania nowego prawodawstwa oraz nietworzenie nowych struktur instytucjonalnych (tzw. zasada trzech nie). Strategie makroregionalne powinny służyć poprawie skuteczności realizacji poszczególnych polityk europejskich w sposób, który nie będzie stanowił zagrożenia dla integralności UE i nie będzie skutkował fragmentaryzacją rynku wewnętrznego. Ponadto, istotne będzie także wypracowanie metod współpracy z państwami pozaunijnymi, szczególnie w kontekście wykorzystania instrumentów polityki sąsiedztwa.

O ile Strategia dunajska przewiduje mobilizowanie istniejącego już finansowania i dostosowanie go do celów Strategii w ramach różnych programów UE (fundusze strukturalne, IPA, ENPI) oraz wsparcia międzynarodowych instytucji finansowych (np. EBI), to otwarta pozostaje kwestia uwzględnienia makroregionów w kolejnym okresie programowania w latach 2014 - 2020, szczególnie w sytuacji znacznego wzrostu zainteresowania podejściem makroregionalnym i pojawiającymi się projektami nowych strategii, jak np. Strategia dla Wysp Jońskich i Adriatyku. Niektóre państwa członkowskie mogą zabiegać o zapewnienie odrębnych źródeł finansowania, co skutkowałoby zaostrzeniem rywalizacji o środki finansowe i będzie wymagało dokładnej analizy i reakcji ze strony tych państw, które postulują zachowanie dotychczasowych zasad.

Doświadczenia z funkcjonowania Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego i z wdrażania Strategii UE dla regionu Dunaju posłużą Komisji Europejskiej do przeprowadzenia oceny podejścia makroregionalnego w połowie roku 2013.

WNIOSKI

Planowany przegląd funkcjonowania istniejących strategii makroregionalnych pozwoli nie tylko na ocenę samego podejścia makroregionalnego jako narzędzia wspierającego lepszą integrację dostępnych mechanizmów współpracy terytorialnej z jednej strony oraz obejmującego szerokie spektrum zagadnień z zakresu polityk sektorowych UE z drugiej, ale również na analizę podobieństw i różnic w kształcie i metodach funkcjonowania strategii dla regionu Bałtyku oraz strategii dla Dunaju.

Analiza ta będzie szczególnie istotna w kontekście mechanizmów współpracy z państwami trzecimi, jak również w odniesieniu do postulowanego przez Polskę zagwarantowania spójności pomiędzy obiema strategiami i nietworzenia nowych barier, przy jednoczesnym uwzględnieniu uwarunkowań regionalnych i elastyczności w doborze adekwatnych instrumentów realizacji zakładanych celów.

Prace Unii Europejskiej charakteryzują się złożonością procesu decyzyjnego i rozbudowanym podłożem instytucjonalno-prawnym, na które nakładają się warstwy dyskusji natury politycznej, gospodarczej i społecznej. Tym samym wyprowadzenie wspólnego mianownika dla wielu procesów toczących się w ramach i w obrębie Unii Europejskiej wydaje się niezwykle trudne. Przede wszystkim należy zastrzec, że wynikające z niniejszego raportu wnioski na temat dostrzegalnych kierunków zmian w pracach Unii Europejskiej w konkretnym przedziale czasowym dotyczyć mogą jedynie ich instytucjonalnego wymiaru i nie powinny być traktowane jako ocena ogólnej sytuacji gospodarczej i politycznej w państwach członkowskich.

Niewątpliwie w pierwszej połowie 2011 roku prace Unii Europejskiej zdominował proces kontynuacji dostosowań instytucjonalnych i prawnych do wymogów Traktatu z Lizbony. W tym kontekście warto raz jeszcze zauważyć, iż nowy system uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji Europejskiej wiąże się z koniecznością zmiany sposobu wypracowywania stanowiska wobec konkretnych propozycji aktów legislacyjnych oraz oceny ich skutków. Głębszej analizy będą wymagać każdorazowo propozycje upoważnień do wydawania aktów wykonawczych i delegowanych (oraz podział uprawnień pomiędzy te dwa typy aktów), w kontekście zarówno przestrzegania postanowień traktatowych, jak również zagwarantowania odpowiedniego stopnia kontroli i zaangażowania państw członkowskich bądź Rady. Niezbędne będzie także wyważenie, w jakich sytuacjach przekazanie uprawnień Komisji Europejskiej jest uzasadnione ze względu na efektywność procesu decyzyjnego i terminowość przyjmowania określonych rozwiązań, a w jakich natomiast zasadne wydaje się pozostawienie danej kwestii do decyzji legislatora w przypadku konieczności wprowadzenia modyfikacji do aktu podstawowego. Ocena ta powinna opierać się na wstępnej analizie skutków rozwiązań, które w obliczu większej elastyczności przyjmowania aktów wykonawczych i delegowanych, mogą być niekorzystne z punktu widzenia części państw członkowskich, a także na zgodności proponowanych rozwiązań z zasadami pomocniczości i proporcjonalności.

Równie istotne dla właściwego zobrazowania kierunku rozwoju prac Unii Europejskiej w ostatnich miesiącach były działania związane z reakcją na kryzys gospodarczy, które zdominowały prace Unii Europejskiej. Prace na forum Rady, Komisji Europejskiej i Parlamentu Europejskiego skupiły się przede wszystkim na reformie zarządzania gospodarczego w Unii Europejskiej – prace toczyły się nad reformą Paktu Stabilności i Wzrostu tzw. „sześciopakiem”, ustanowieniem Europejskiego Mechanizmu Stabilności oraz implementacją pierwszego Semestru Europejskiego. Będą one kontynuowane w kolejnych miesiącach, w tym w okresie polskiej prezydencji. Ww. działania miały charakter precedensowy i ich pozytywne skutki dla gospodarki Unii Europejskiej powinny być widoczne w najbliższym czasie. Ponadto w marcu 2011 r. Rada Europejska przyjęła również *Pakt Euro Plus*, dodatkowy element koordynacji polityki gospodarczej Unii Europejskiej.

Ciekawym przedmiotem analizy dalszych kierunków rozwoju Unii Europejskiej jest proces Zarządzania Strategią Europa 2020, który także zajmował istotne miejsce w pracach Rady w I połowie 2011 r. Prezydencja węgierska sprostaa wyzwaniu, jakim było rozpoczęcie wdrażania tzw. Semestru Europejskiego. Jakkolwiek z uwagi na ograniczenia czasowe i chęć zakończenia prac w jego ramach, przygotowanie zaleceń Komisji Europejskiej wobec państw członkowskich odbyło się w ekspresowym tempie, na co wskazywały wszystkie państwa członkowskie. Zamiast planowanego porozumienia politycznego w odniesieniu do *Zaleceń Rady w sprawie Krajowych Programów Reform 2011 dla każdego państwa członkowskiego*, Rada przyjęła tzw. podejście ogólne.

Coraz większy wpływ na kształtowanie unijnych polityk i kierunków działań poszczególnych państw członkowskich, wywiera proces (zagadnienie) zazieleniania gospodarki, w tym inicjatywa na rzecz efektywnego wykorzystania zasobów. Obszarem szczególnego zainteresowania Komisji Europejskiej oraz państw członkowskich w odniesieniu do wdrażania „zielonych” rozwiązań stała się w ostatnim czasie polityka transportowa, zarówno na poziomie szczegółowych uregulowań prawa UE dot. internalizacji kosztów zewnętrznych transportu drogowego, jak i kierunkowej debaty nt. przyszłości polityki transportowej UE. Problematyka zazieleniania gospodarki i efektywnego wykorzystania zasobów, mająca swoje korzenie w polityce ochrony środowiska, zyskała w ostatnich latach charakter horyzontalny i stała się jednym z podstawowych elementów dyskusji nt. głównych polityk unijnych, takich jak polityka gospodarcza, transportowa, energetyczna etc. Pojawia się stale nie tylko na forum Rady ds. Środowiska, ale i Rady ds. Transportu, Telekomunikacji i Energii, Rady ds. Konkurencyjności czy Rady ds. Rolnictwa i Rybołówstwa. Ma też wiele wymiarów, w tym minimalizowanie negatywnych oddziaływań na środowisko procesów produkcyjnych, budownictwa, transportu, energetyki; ograniczanie zależności Europy od dostaw surowców z państw trzecich; kwestia konkurencyjności europejskiej gospodarki na rynku światowym czy kierunki pomocy rozwojowej kierowanej przez UE do państw trzecich. Należy się spodziewać kolejnych zbliżonych inicjatyw ze strony Komisji Europejskiej, poszczególnych państw członkowskich oraz partnerów na forum międzynarodowym, szczególnie w kontekście wdrażania Strategii Europa 2020 i inicjatywy flagowej „Europa efektywnie wykorzystująca zasoby” oraz przygotowań do Konferencji Rio+20 planowanej w czerwcu 2012 r. w Brazylii. Zagadnienie to zostało uwzględnione również wśród priorytetów polskiej prezydencji w Radzie UE oraz w planie prac w II połowie 2011 r.

1. Prace UE w ujęciu statystyczno-faktograficznym.
2. Polskie propozycje projektów w sieci TEN-T.
3. Plan prac nad projektami ustaw wykonujących prawo Unii Europejskiej (przygotowany na podstawie ust. 1a art. 125a Regulaminu Sejmu).

PRACE UE W UJĘCIU STATYSTYCZNO-FAKTOGRAFICZNYM.**POSIEDZENIA RADY EUROPEJSKIEJ**

W trakcie prezydencji węgierskiej odbyły się trzy posiedzenia Rady Europejskiej:

- 4 lutego 2011 r.
- 24 - 25 marca 2011 r.
- 23 - 24 czerwca 2011 r.

POSIEDZENIA POSZCZEGÓLNYCH FORMACJI RADY UNII EUROPEJSKIEJ

W pierwszym półroczu 2011 r. odbyły się formalne posiedzenia następujących formacji Rady Unii Europejskiej:

- Rada do Spraw Ogólnych – 6 posiedzeń (w dniach: 31.01; 21.02; 21.03; 13.04; 23.05; 21.06)
- Rada do Spraw Zagranicznych - 9 posiedzeń, w tym w składzie:
  - Ministrów ds. zagranicznych - 6 posiedzeń (w dniach: 31.01; 21.02, 21.03; 12.04; 23.05; 20.06)
  - Ministrów ds. handlu – 1 posiedzenie (w dniu 13.05)
  - Ministrów ds. obrony – 1 posiedzenie (w dniu 24.05)
  - Ministrów ds. rozwoju - 1 posiedzenie (w dniu 24.05)
- Rada do Spraw Ekonomicznych i Finansowych - 5 posiedzeń (w dniach: 18.01; 15.02; 15.03; 17.05; 20.06)
- Rada do Spraw Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych - 4 posiedzenia [w dniach: 24-25.02; 11-12.04; 12.05 (nadzwyczajne); 9-10.06]
- Rada do Spraw Zatrudnienia, Polityki Społecznej, Zdrowia i Spraw Konsumentkich – 4 posiedzenia [w dniach: 07.03 (zatrudnienie i polityka społeczna); 19.05 (zatrudnienie i polityka społeczna); 06.06 (zdrowie); 17.06 (zatrudnienie i polityka społeczna)]
- Rada do Spraw Konkurencyjności – 2 posiedzenia (w dniach: 9-10.03; 30-31.05)
- Rada do Spraw Transportu, Telekomunikacji i Energii – 5 posiedzeń [w dniach: 28.02 (energia); 31.03 (transport); 27.05 (telekomunikacja); 10.06 (energia); 16.06 (transport)]
- Rada do Spraw Rolnictwa i Rybołówstwa - 5 posiedzeń (w dniach: 24.01; 21.02; 17.03; 14.04; 17.05; 28.06)
- Rada do Spraw Środowiska – 2 posiedzenia (w dniach: 14.03; 21.06)
- Rada do Spraw Edukacji, Młodzieży, Kultury i Sportu – 2 posiedzenia (w dniach: 14.02; 19-20.05).

W pierwszej połowie 2011 r. Sekretariat Generalny Rady UE przekazał Polsce około 16.450 dokumentów, które Ministerstwo Spraw Zagranicznych przekazało do Sejmu

i Senatu RP w ramach systemu U32Mail/Extranet. Instytucje Unii Europejskiej przekazały bezpośrednio parlamentom narodowym 55 projektów aktów ustawodawczych, podlegających procedurze kontroli przestrzegania zasady pomocniczości. W tym okresie rząd przygotował i przekazał do Parlamentu RP 60 projektów stanowisk RP wobec projektów aktów ustawodawczych.

Parlament Europejski i Rada zatwierdziły w tym okresie 24 akty ustawodawcze, Rada przyjęła blisko 150 aktów o charakterze nieustawodawczym.

POSTĘPOWANIA PRZED TRYBUNAŁEM SPRAWIEDLIWOŚCI UNII EUROPEJSKIEJ

W pierwszym półroczu 2011 r. Pełnomocnik Rzeczypospolitej Polskiej:

- złożył uwagi na piśmie w 5 sprawach prejudycjalnych przed Trybunałem Sprawiedliwości, zainicjowanych przez sądy polskie (C-489/10, C-588/10, C-589/10, C-115/11, C-116/11);
- złożył uwagi na piśmie w 21 sprawach prejudycjalnych przed Trybunałem Sprawiedliwości zainicjowanych przez sądy inne niż sądy polskie;
- złożył uwagi interwenienta w 3 postępowaniach spornych (C-473/10, T-325/10, T-362/10) przed Trybunałem Sprawiedliwości;
- złożył odpowiedzi na skargi Komisji Europejskiej w 6 sprawach skierowanych do Trybunału Sprawiedliwości przeciwko Polsce (C-542/10, C-569/10, C-20/11, C-46/11, C-192/11 i C-193/11).

POLSKIE PROPOZYCJE PROJEKTÓW W SIECI TEN-T

DROGOWA SIEĆ KOMPLEKSOWA TEN-T:

- Droga ekspresowa S5 Wrocław – Poznań – Bydgoszcz – Autostrada A1;
- Droga ekspresowa S6 Goleniów (Szczecin) – Koszalin – Gdynia;
- Droga ekspresowa S7 Warszawa – Radom – Kielce – Kraków – Rabka – Chyżne – granica PL/SK;
- Droga ekspresowa S8 Ostrów Mazowiecka - Choroszcz (Białystok) oraz Warszawa Piotrków Trybunalski;
- Droga ekspresowa S10 Szczecin – Piła – Bydgoszcz – Toruń - Płońsk;
- Droga ekspresowa S11 Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań – Ostrów Wielkopolski – Pyrzowice;
- Droga ekspresowa S12 Piotrków Trybunalski – Radom – Kurów;
- Droga ekspresowa S19 granica PL/BY – Kuźnica – Sokółka – Korycin – Knyszyn – Choroszcz – Bielsk Podlaski – Lublin oraz Rzeszów – Barwinek – granica PL/SK;
- Droga ekspresowa S74 Nisko – Kielce – Sulejów;
- Droga Nr 16 Grudziądz – Ostróda - Olsztyn – Ełk;
- Droga na odcinku Autostrada A1 (Łódź) – Tomaszów Mazowiecki (droga ekspresowa S8)
- Droga ekspresowa S1 na odcinku Bielsko-Biała – Cieszyn – granica PL/CZ;
- Droga Nr 52 na odcinku Głogoczów (Kraków) – Wadowice – Bielsko-Biała;
- Droga ekspresowa S 17 Lublin – Zamość – Hrebenne – granica PL/UA;
- Droga ekspresowa S12 Lublin – Chełm – Dorohusk – granica PL/UA;
- Autostrada A18 granica PL/DE – Olszyna – Krzyżowa;

DROGOWA SIEĆ BAZOWA TEN-T:

- Autostrada A1 na odcinku Gdynia/Gdańsk – Toruń – Stryków (Łódź) – Częstochowa – Sośnica – Gorzyczki – granica państwa z Rep. Czeską wraz z drogą ekspresową S1 – Częstochowa – Kosztowy - Bielsko Biała oraz drogą ekspresową S 69 na odc. Bielsko Biała – Zwardoń – granica państwa ze Słowacją;
- Autostrada A2 na odcinku granica państwa z Niemcami – Świecko – Poznań – Stryków (Łódź) – Warszawa – Kukuryki – granica państwa z Białorusią;

- Autostrada A4 na odcinku granica państwa z Niemcami – Zgorzelec - Wrocław – Opole – Sośnica – Kraków – Tarnów – Rzeszów – Korczowa – granica państwa z Ukrainą;
- Droga ekspresowa S3 na odcinku Świnoujście – Szczecin – Gorzów Wielkopolski – Zielona Góra – Legnica – Lubawka – granica państwa z Rep. Czeską;
- Droga ekspresowa S7 na odcinku Gdynia/Gdańsk – Elbląg – Olsztynek – Płońsk – Warszawa;
- Droga ekspresowa S8 na odcinku Wrocław – Walichnowy – Sieradz – skrzyżowanie drogi S8 z autostradą A1 (Łódź); oraz na odcinku Warszawa – Ostrów Mazowiecka;
- Droga ekspresowa S17, S19 na odc. Warszawa – Lublin – Rzeszów;
- Droga ekspresowa S22 na odcinku Elbląg – Grzechotki – granica państwa z Rosją;
- Droga ekspresowa S61 na odcinku Ostrów Mazowiecka – Szczuczyn – Ełk – Suwałki – Budzisko – granica PL/LT

KOLEJOWA SIEĆ KOMPLEKSOWA TEN-T:

- Linia kolejowa Stargard Szczeciński – Gdynia;
- Linia kolejowa Nowa Wieś Wielka – Bydgoszcz Wschód – Maksymilianowo – Kościerzyna – Gdynia/ Tczew – Starograd Gdański - Czersk
- Linia kolejowa Kraków – Podłęże – Piekietko – Nowy Sącz – Muszyna – granica PL/SK;
- Linia kolejowa Inowrocław – Olsztyn – Korsze – Skandawa – granica PL/RUS – Ełk
- Linia kolejowa Białystok - Sokółka – Kuźnica – granica PL/BY;
- Linia kolejowa Łódź – Koluszki – Opoczno – Skarżysko Kamienna – Sandomierz – Przeworsk;
- Linia kolejowa Czechowice-Dziedzice - Trzebinia;
- Linia kolejowa Szczecin Dąbie – granica PL/DE;
- Linia kolejowa Opole – Częstochowa – Kielce;
- Linia kolejowa Warszawa – Radom – Kielce – Kozłów;
- Linia kolejowa Opole – Gliwice;
- Linia kolejowa Warszawa – Lublin – Dorohusk – granica PL/UA;
- Linia kolejowa C-E 20 Skierniewice – Pilawa – Łuków;
- Linia kolejowa Poznań – Inowrocław;
- Linia kolejowa C-E 59 Szczecin – Zielona Góra – Wrocław – Międzylesie;

- Linia kolejowa Czechowice-Dziedzice - Bielsko-Biała – Zwardoń;
- Linia kolejowa Gliwice – Rybnik – Pszczyna;
- Linia kolejowa Wrocław – Jelcz – Opole;

KOLEJOWA SIEĆ BAZOWA TEN-T:

- Linia kolei dużych prędkości – na odc. Warszawa – Łódź- Poznań/Wrocław;
- Linia kolejowa E 20 na odcinkach granica państwa z Niemcami – Kunowice – Poznań - Warszawa – Siedlce – Terespol – granica państwa z Białorusią;
- Linia kolejowa – E 30 na odcinku granica państwa z Niemcami – Zgorzelec/ Bielawa Dolna - Wrocław – Opole – Kędzierzyn Koźle - Katowice – Kraków – Rzeszów – Medyka – granica państwa z Ukrainą;
- Linia kolejowa E 59 na odc. Świnoujście – Szczecin – Poznań – Wrocław oraz Kędzierzyn Koźle – Chałupki – granica państwa z Rep. Czeską;
- Linia kolejowa E 65 na odcinku Gdynia/Gdańsk – Warszawa – Psary – Katowice - Czechowice Dziedzice – Zebrzydowice – granica państwa z Rep. Czeską;
- Linia kolejowa C-E 65 na całej długości Gdynia/Gdańsk – Bydgoszcz - Inowrocław – Zduńska Wola - Chorzów;
- Linia kolejowa E 75 („Rail Baltica”) na odcinku Warszawa – Białystok – Ełk – Suwałki – Trakiszki – granica państwa z Litwą;
- Linia kolejowa na odc. Psary – Kraków;
- Linia kolejowa na odc. Malbork – Elbląg – Braniewo – granica państwa z Rosją.

PORTY MORSKIE W SIECI TEN-T

- Szczecin
- Świnoujście
- Gdańsk
- Gdynia
- Police

LOTNISKA W SIECI TEN-T

- Warszawa
- Gdańsk

- Szczecin
- Poznań
- Wrocław
- Katowice
- Kraków
- Rzeszów
- Łódź
- Bydgoszcz

PLAN PRAC NAD PROJEKTAMI USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ
(PRZYGOTOWANY NA PODSTAWIE UST. 1A ART. 125A REGULAMINU SEJMU).

PROJEKTY USTAW PRZYJĘTE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW W OKRESIE STYCZEŃ-
CZERWIEC 2011 R.

W okresie styczeń – czerwiec 2011 r. Rada Ministrów przyjęła 16 projektów ustaw, które mają na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej, tj.:

- projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo atomowe;
- projekt ustawy o zmianie ustawy Prawo bankowe;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw oraz niektórych innych ustaw;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o komercjalizacji, restrukturyzacji i prywatyzacji przedsiębiorstwa państwowego „Polskie Koleje Państwowe”;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o krajowym systemie ek zarządzania i audytu (EMAS) oraz ustawy Prawo ochrony środowiska;
- projekt ustawy o zmianie ustawy Kodeks spółek handlowych;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług, ustawy o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników oraz ustawy o transporcie drogowym;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich ze środków pochodzących z sekcji Gwarancji Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie kolejowym;
- projekt ustawy o zmianie ustawy o zapobieganiu zanieczyszczaniu morza przez statki;
- projekt ustawy o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych;
- projekt ustawy o przewozie towarów niebezpiecznych;
- projekt ustawy o nasiennictwie;
- projekt ustawy o usługach płatniczych.

Wszystkie ww. projekty ustaw zostały skierowane do Sejmu RP.

WYKAZ PROJEKTÓW USTAW WYKONUJĄCYCH PRAWO UNII EUROPEJSKIEJ,
KTÓRE POWINNY ZOSTAĆ SKIEROWANE PRZEZ RADĘ MINISTRÓW DO SEJMU
RP DO KOŃCA 2011 R.

Lp.	Zmieniany/nowy akt prawny	Zakres zmian	Termin implementacji
1.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami, ustawy o niektórych zabezpieczeniach finansowych oraz ustawy – Prawo upadłościowe i naprawcze	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/44/WE z dnia 6 maja 2009 r. zmieniająca dyrektywę 98/26/WE w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych oraz dyrektywę 2002/47/WE w sprawie uzgodnień dotyczących zabezpieczeń finansowych w odniesieniu do systemów powiązanych i do wierzycielności kredytowych	30.12.2010
2.	Projekt ustawy o zmianie ustawy prawo bankowe, ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych innych ustaw	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/110/WE z dnia 16 września 2009 r. w sprawie podejmowania i prowadzenia działalności przez instytucje pieniądza elektronicznego oraz nadzoru ostrożnościowego nad ich działalnością, zmieniająca dyrektywy 2005/60/WE i 2006/48/WE oraz uchylająca dyrektywę 2000/46/WE	30.04.2011
3.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku akcyzowym	Dyrektywa Rady 2003/96/WE z dnia 27 października 2003 r. w sprawie restrukturyzacji wspólnotowych przepisów ramowych dotyczących opodatkowania produktów energetycznych i energii elektrycznej – w zakresie uregulowania opodatkowania węgla i koksu	01.01.2012
4.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o funduszach inwestycyjnych	Dyrektywa 2007/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywę Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej	19.12.2009
5.	Projekt ustawy o zwrocie nadpłaty w podatku akcyzowym zapłaconym od strat przesyłowych energii elektrycznej w okresie od 1 stycznia 2006 r. do 28 lutego 2009 r.	Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-475/07	
6.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o podatku od towarów i usług	Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej Postępowanie formalne Komisji na podstawie art. 258 TFUE: Nr naruszenia wg ewidencji KE: 2010/2168 Nr naruszenia wg ewidencji KE: 2010/2169	01.01.2008

7.	Projekt ustawy - Prawo gazowe	• Uzupełniająca implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/73/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego gazu ziemnego i uchylająca dyrektywę 2003/55/WE Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 715/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci przesyłowych gazu ziemnego i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1775/2005 • Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	03.03.2011
8.	Projekt ustawy - Prawo energetyczne	• Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 713/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. ustanawiające Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki • Uzupełniająca implementacja dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/72/WE z dnia 13 lipca 2009 r. dotycząca wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej i uchylająca dyrektywę 2003/54/WE • Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 714/2009 z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie warunków dostępu do sieci w odniesieniu do transgranicznej wymiany energii elektrycznej i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1228/2003	03.03.2011
9.	Projekt ustawy o odnawialnych źródłach energii	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE	05.12.2010
10.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/30/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. zmieniająca dyrektywę 98/70/WE odnoszącą się do specyfikacji benzyny i olejów napędowych oraz wprowadzającą mechanizm monitorowania i ograniczania emisji gazów cieplarnianych oraz zmieniającą dyrektywę Rady 1999/32/WE odnoszącą się do specyfikacji paliw wykorzystywanych przez statki żeglugi śródlądowej oraz uchylająca dyrektywę 93/12/EWG	31.12.2010

11.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o biokomponentach i biopaliwach ciekłych	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE	05.12.2010
12.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o niektórych umowach kompensacyjnych zawieranych w związku z umowami dostaw na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa	• Stosowanie art. 346 TFUE w związku z umowami dostaw uzbrojenia lub sprzętu wojskowego na potrzeby obronności i bezpieczeństwa państwa. • Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE	21.08.2011
13.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o obrocie z zagranicą towarami, technologiami i usługami o znaczeniu strategicznym dla bezpieczeństwa państwa, a także dla utrzymania międzynarodowego pokoju i bezpieczeństwa	• Rozporządzenie Rady (WE) nr 428/2009 z dnia 5 maja 2009 r. ustanawiające wspólnotowy system kontroli wywozu, transferu, pośrednictwa i tranzytu w odniesieniu do produktów podwójnego zastosowania • Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/43/WE z dnia 6 maja 2009 r. w sprawie uproszczenia warunków transferów produktów związanych z obronnością we Wspólnocie	27.08.2009 30.06.2011
14.	Projekt ustawy o etykietowaniu produktów związanych z energią	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/30/UE z dnia 19 maja 2010 r. w sprawie wskazania poprzez etykietowanie oraz standardowe informacje o produkcie, zużycia energii oraz innych zasobów przez produkty związane z energią	20.06.2011
15.	Projekt ustawy o zmianie ustawy- Prawo własności przemysłowej	Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-428/08 <i>Monsanto Technology</i>	
16.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ruchu drogowym	Dyrektywa 2007/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 5 września 2007 r. ustanawiająca ramy dla homologacji pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz układów, części i oddzielnych zespołów technicznych przeznaczonych do tych pojazdów	29.04.2009
17.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych oraz niektórych innych ustaw	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/96/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie zarządzania bezpieczeństwem infrastruktury drogowej	19.12.2009

18.	Projekt ustawy o pracy na morzu	• Decyzja Rady 2007/431/WE z dnia 7 czerwca 2007 r. upoważniająca państwa członkowskie do ratyfikowania, w interesie Wspólnoty Europejskiej, Konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy o pracy na morzu z 2006 r. • Dyrektywa Rady 2009/13/WE z dnia 16 lutego 2009 r. w sprawie wdrożenia Umowy zawartej między Stowarzyszeniem Armatorów Wspólnoty Europejskiej (ECSA) a Europejską Federacją Pracowników Transportu (ETF) w sprawie Konwencji o pracy na morzu z 2006 r. oraz w sprawie zmiany dyrektywy 1999/63/WE	18.07.2007 Nie później niż 12 miesięcy od dnia wejścia w życie dyrektywy, tj. od dnia wejścia w życie Konwencji o pracy na morzu z 2006 r.
19.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Kodeks morski	• Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/20/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie ubezpieczenia armatorów od roszczeń morskich • Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 392/2009 z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie odpowiedzialności przewoźników pasażerskich na morskich drogach wodnych z tytułu wypadków	01.01.2012 31.12.2012
20.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo lotnicze	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/12/WE z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie opłat lotniskowych	15.03.2011
21.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o transporcie drogowym	• Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1071/2009 z dnia 21 października 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dotyczące warunków wykonywania zawodu przewoźnika drogowego i uchylające dyrektywę Rady 96/26/WE • Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1072/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wspólnych zasad dostępu do rynku międzynarodowych przewozów drogowych • Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1073/2009 z dnia 21 października 2009 r. w sprawie wspólnych zasad dostępu do międzynarodowego rynku usług autokarowych i autobusowych i zmieniające rozporządzenie (WE) nr 561/2006	04.12.2011 04.12.2011 04.12.2011

22.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo telekomunikacyjne oraz niektórych innych ustaw	• Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/136/WE z dnia 25 listopada 2009 r. zmieniająca dyrektywę 2002/22/WE w sprawie usługi powszechnej i związanych z sieciami i usługami łączności elektronicznej praw użytkowników, dyrektywę 2002/58/WE dotyczącą przetwarzania danych osobowych i ochrony prywatności w sektorze łączności elektronicznej oraz rozporządzenie (WE) nr 2006/2004 w sprawie współpracy między organami krajowymi odpowiedzialnymi za egzekwowanie przepisów prawa w zakresie ochrony konsumentów • Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/140/WE z dnia 25 listopada 2009 r. zmieniająca dyrektywy 2002/21/WE w sprawie wspólnych ram regulacyjnych sieci i usług łączności elektronicznej, 2002/19/WE w sprawie dostępu do sieci i usług łączności elektronicznej oraz wzajemnych połączeń oraz 2002/20/WE w sprawie zezwoleń na udostępnienie sieci i usług łączności elektronicznej • Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-522/08	25.05.2011
23.	Projekt ustawy o Państwowej Komisji Badania Wypadków Morskich oraz ustawy o zmianie ustawy o izbach morskich	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/18/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. ustanawiająca podstawowe zasady regulujące dochodzenia w sprawach wypadków w sektorze transportu morskiego i zmieniająca dyrektywę Rady 1999/35/WE oraz dyrektywę 2002/59/WE Parlamentu Europejskiego i Rady	17.06.2011
24.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o drogach publicznych	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2010/40/UE z dnia 7 lipca 2010 r. w sprawie ram wdrażania inteligentnych systemów transportowych w obszarze transportu drogowego oraz interfejsów z innymi rodzajami transportu	27.02.2012
25.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o radiofonii i telewizji	Uzupełnienie implementacji dyrektywy 2007/65/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 11 grudnia 2007 r. zmieniająca dyrektywę Rady 89/552/EWG w sprawie koordynacji niektórych przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych państw członkowskich, dotyczących wykonywania telewizyjnej działalności transmisyjnej	19.12.2009
26.	Projekt ustawy o skutkach powierzania wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym wbrew przepisom na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/52/WE z dnia 18 czerwca 2009 r. przewidująca minimalne normy w odniesieniu do kar i środków stosowanych wobec pracodawców zatrudniających nielegalnie przebywających obywateli krajów trzecich	20.07.2011

27.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks pracy	Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-486/08 <i>Zentralbetriebsrat der Landeskrankenhäuser Tirols</i>	
28.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o uruchamianiu środków pochodzących z budżetu Unii Europejskiej przeznaczonych na finansowanie wspólnej polityki rolnej	Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawach połączonych C-92/09 i C-93/09	
29.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o wyrobie napojów spirytusowych oraz o rejestracji i ochronie oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 110/2008 z dnia 15 stycznia 2008 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji, etykietowania i ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych oraz uchylające rozporządzenie Rady (EWG) nr 1576/89	20.02.2008
30.	Projekt ustawy o środkach ochrony roślin	• Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczące wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylające dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG • Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów	14.06.2011 14.12.2011
31.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o cudzoziemcach oraz o zmianie ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium RP	• Dyrektywa 2008/115/WE Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/115/WE z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie wspólnych norm i procedur stosowanych przez państwa członkowskie w odniesieniu do powrotów nielegalnie przebywających obywateli państw trzecich • Rozporządzenie (WE) nr 380/2008 z dnia 18 kwietnia 2008 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 1030/2002 ustanawiające jednolity wzór dokumentów pobytowych dla obywateli państw trzecich • Orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-291/05 <i>Minister voor Vreemdelingenzaken en Integrafie v. RNG Eind</i> oraz w sprawach C-175/08, C-176/08, C-178/08, C-179/08 <i>Salahadin Abdullah i in.</i>	24.12.2010 19.05.2008
32.	Projekt ustawy o cudzoziemcach	Dyrektywa Rady 2009/50/WE z dnia 25 maja 2009 r. w sprawie warunków wjazdu i pobytu obywateli państw trzecich w celu podjęcia pracy w zawodzie wymagającym wysokich kwalifikacji	19.06.2011
33.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/50/WE z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy	11.06.2010

34.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/31/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie geologicznego składowania dwutlenku węgla oraz zmieniająca dyrektywę Rady 85/337/EWG, Euratom, dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/60/WE, 2001/80/WE, 2004/35/WE, 2006/12/WE, 2008/1/WE i rozporządzenie (WE) nr 1013/2006	25.06.2011
35.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo wodne oraz niektórych innych ustaw	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/56/WE z dnia 17 czerwca 2008 r. ustanawiająca ramy działań Wspólnoty w dziedzinie polityki środowiska morskiego (dyrektywa ramowa w sprawie strategii morskiej)	15.07.2010
36.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o ochronie przyrody oraz ustawy – Prawo łowieckie	• Dyrektywa Rady z dnia 2 kwietnia 1979 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa • Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory	01.05.2004
37.	Projekt ustawy o niektórych fluorowanych gazach cieplarnianych	Rozporządzenie (WE) nr 842/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 17 maja 2006 r. w sprawie niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych	04.07.2006
38.	Projekt ustawy o substancjach zubożających warstwę ozonową	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1005/2009 z dnia 16 września 2009 r. w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową	01.01.2011
39.	Projekt ustawy o odpadach	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/98/WE z dnia 19 listopada 2008 r. w sprawie odpadów oraz uchylająca niektóre dyrektywy	12.12.2010
40.	Projekt ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi	Dyrektywa 94/62/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 20 grudnia 1994 r. w sprawie opakowań i odpadów opakowaniowych Postępowanie formalne Komisji na podstawie art. 258 TFUE: Nr naruszenia wg ewidencji KE: 2011/2025	01.05.2004
41.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji oraz niektórych innych ustaw	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/53/WE z dnia 18 września 2000 r. w sprawie pojazdów wycofanych z eksploatacji Postępowanie formalne Komisji na podstawie art. 258 TFUE: Nr naruszenia wg ewidencji KE: 2008/2330	01.05.2004
42.	Projekt ustawy o zmianie ustawy o odpadach wydobywczych oraz o zmianie niektórych innych ustaw	Dyrektywa 2006/21/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 15 marca 2006 r. w sprawie gospodarowania odpadami pochodzącymi z przemysłu wydobywczego oraz zmieniająca dyrektywę 2004/35/WE	01.05.2008

43.	Projekt ustawy o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska	Dyrektywa 2009/126/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 października 2009 r. w sprawie odzyskiwania oparów paliwa na etapie II podczas tankowania pojazdów silnikowych na stacjach paliw	01.01.2012
44.	Projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo zamówień publicznych	Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/81/WE z dnia 13 lipca 2009 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania niektórych zamówień na roboty budowlane, dostawy i usługi przez instytucje lub podmioty zamawiające w dziedzinach obronności i bezpieczeństwa i zmieniająca dyrektywy 2004/17/WE i 2004/18/WE	21.08.2011

.....

Tłoczono z polecenia Marszałka Senatu

.....